

Simpozij
u slavu
Tribidraga
STR. 28

FGAG Split:
Zelena gradnja
budućnosti
STR. 13

Nacionalno vijeće:
Pravilnik o izboru u
znanstvena zvanja
STR. 4-5

god VIII.
broj 89.
27. ožujka
2017.
www.unist.hr

universitas

hrvatske sveučilišne novine

Split i Technion spajaju znanje i gospodarstvo

Sveučilište u Splitu na putu je ostvarenja još jednog važnog međunarodnog iskoraka. Nakon pokretanja zajedničkih projekata s američkim Pennsylvania State University pokrenuta je inicijativa za suradnju s izraelskim Institutom za tehnologiju Technion u Haifi i Izraelskim vijećem za visoko obrazovanje. Izrael je u Splitu ocijenjen kao idealan partner zbog svojih golemih uspjeha u sinergiji znanosti i gospodarstva koja je cilj i Splitskog sveučilišta.

NASTAVAK NA STR. 3

Prof. Tonći Lazibat: Sveučilišni i stručni studiji ne mogu se izjednačavati!

Porektor za poslovanje Sveučilišta u Zagrebu prof. Tonći Lazibat objašnjava na koji način se u Hrvatskom kvalifikacijskom okviru - sukladno odluci Ustavnog suda - trebaju tretirati kvalifikacije stečene na sveučilišnim i stručnim studijima.

STR. 7

Ni 600 potpisa nije pomoglo: Filozofski bez odlučivanja o Ježiću

Fakultetsko vijeće Filozofskog fakulteta u Zagrebu na svojoj prošlotjednoj sjednici nije ni raspravljalo o eventualnoj reviziji prošlomjesečne odluke o neproduljivanju radnog odnosa akademiku Mislavu Ježiću nakon 65. godine, o čemu je Universitas pisao u prošlom broju. Na taj način ignoriran je stav više od 600 predstavnika akademske zajednice, potpisnika Apela za obranu dostojanstva akademskog života, kojega je pokrenulo 17 znanstvenika i sveučilišnih nastavnika.

NASTAVAK NA 2. STR.

FAKULTETSKO VIJEĆE FILOZOFSKOG OGLUŠILO SE NA 'APEL ZA OBRANU DOSTOJANSTVA AKADEMSKOG ŽIVOTA'

Za novu raspravu o Ježiću nedovoljno i 600 potpisa

NASTAVAK SA STR. 1

Nakon jednosatne rasprave o dnevnom redu većinom je glasova odbijeno da točka o reviziji postupka o produženju ugovora akademiku Ježiću bude uopće i uvrštena u dnevni red. U daljnjem tijeku višesatne sjednice predstavljani su kandidati za novog dekana Filozofskog fakulteta. Na kraju rasprave prihvaćena je - sličnije stranačkoj nego akademskoj praksi - jedino kandidatura prof. **Vesne Vlahović-Štetić**, dok su kandidature prof. **Ivane Franić** i prof. **Mirjane Polić-Bobić** odbijene. Sjednica je zbog dugotrajnosti prekinuta i bit će nastavljena u utorak, 28. ožujka.

Na taj način - privremeno ili trajno - zanemarena je inicijativa nazvana "Apel za obranu dostojanstva akademskog života", koja je bila ponukana - kako kažu - "nepravdom i neutemeljenom odlukom Fakultetskog vijeća Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu da se akademiku **Mislavu Ježiću**, iz očigledno neakademskih razloga, uskrati produženje radnog odnosa". Individualnu potporu Apelu bilo je, i još je moguće iskazati potpisivanjem peticije na poveznici https://www.peticija24.com/apel_za_obranu_dostojanstva_akademskog_zivota, odnosno slanjem poruke na e-mail adresu apel.za.obranu.

Unatoč tome što je 'Apel za obranu dostojanstva akademskog života' potpisalo više od 600 osoba koje se protive odluci o neprodužavanju radnog odnosa akademiku Mislavu Ježiću, Fakultetsko vijeće nije željelo niti raspravljati o ovom pitanju

dostojanstva@gmail.com. Do zaključenja ovog broja Universitasa peticiju je potpisalo više od 600 osoba, a blizu stotinjak potpora je stiglo i e-mailom, i te brojke nastavljaju rasti. Među potpisnicima su i najuglednija imena hrvatske znanosti, te sveučilišnog i javnog života, ne samo s Filozofskog fakulteta i Sveučilišta u Zagrebu nego i s brojnih drugih akademskih institucija iz Hrvatske i inozemstva.

U Inicijativnom krugu su: prof. Mirjana Polić Bobić, prof. **Ekrem Čaušević**, prof. **Ivica Peša Matracki**, prof. **Boris Olujić**, dr. sc. **Naida Michal Brandl**, prof. **Gordana Varošaneć Škarić**, prof. emer. akademik **August Kovačec**, prof. **Zrinska Jelaska**, doc. **Ana Munk**, doc. **Tomislav Galović**, doc. **Nino Raspudić**, prof. emer. akademikinja **Dubravka Oraić Tolić**, prof. **Lino Veljak**, prof. **Dubravka Sesar**, prof. **Ida Raffaelli**, prof. **Maslina Ljubičić** i prof. **Marko Tadić**.

Tekst Apela donosimo uz redakcijsku obradu i neznatna

kraćenja.

"Fakultetsko vijeće donijelo je odluku da se akademiku Mislavu Ježiću ne produži radni odnos do 70. godine života, jedino njemu, unatoč dokumentiranoj potrebi za nastavkom njegova rada na Odsjeku za indologiju i dalekoistočne studije i unatoč činjenici da je od traženih minimalnih uvjeta zadovoljavao svih sedam, neke i višestruko više nego što je propisano. Ova je odluka ujedno i presedan u povijesti Filozofskog fakulteta, jer nikada do tada na Fakultetskom vijeću nije odbijen prijedlog za produženje radnog odnosa profesorima koji su prošli pravilnikom propisani postupak i koji su ispunjavali navedene uvjete.

Mislav Ježić neosporno je naš najveći i u svjetskim razmjerima najpoznatiji indolog. Pokrenuo je i od 1994. organizira redovito svjetske konferencije o sanskrtskim epovima na Interuniverzitetskom centru u Dubrovniku. Uz brojne nagrade za zasluge u znanosti, nagrađen je na 15. svjetskoj sanskrt-

skoj konferenciji u New Delhiju 2012. za doprinos proučavanju sanskrtske književnosti. Zahvaljujući Mislavu Ježiću u istraživanju o povijesti i slojevitima vedskih, osobito upanišadskih tekstova, imamo rezultate među najboljima na svijetu koji zasigurno doprinose međunarodnom ugledu i evaluacijskim ocjenama Fakulteta. Velike je doprinose dao i u klasičnoj filologiji, filozofiji, poredbenoj lingvistici i indoeuropeistici. Ak. god. 1991./92. uvodi studije turkologije i hungarologije i osniva Katedru za računalnu lingvistiku. Sudjeluje i u brizi za razvoj studija japanologije, pomaže pri uvođenju judaistike, a zadnjih godina uvodi i razvija romistiku.

Ovakva odluka Fakultetskog vijeća izazvala je najprije šok, koji je zatim prešao u stanje uznemirenosti i zabrinutosti zbog unošenja izvanakademskih kriterija u odlučivanje o akademskim stvarima. Očigledno je da su u ovom slučaju presudili razlozi razlike u mišljenjima i neslaganja s izraženim stavovima o akademskim pitanjima. Time je u akademski život unesen delikt drugačijega mišljenja kao dovoljan razlog za egzekuciju u profesionalnoj karijeri i akademskom djelovanju. Posebno zabrinjava činjenica da je negativan ishod glasanja bio prethodno pripremljen

Ignorirani Odsjek

Fakultetsko vijeće Filozofskog nije se oglašilo samo na Apel, nego i na molbu Ježićeva matičnog Odsjeka za indologiju i dalekoistočne studije. Oni su još 8. ožujka Vijeću i o.d. dekana prof. Željku Holjencu uputili dopis kojim se traži nova rasprava, a molba je poduprta očitovanjem svih zaposlenika Odsjeka za indologiju i predstavnika studenata svih godina. Odsjek je tražio da dopis bude pročitana na sjednici Vijeća. U očitovanju se ističe da je odluka o Ježiću umirovljenju nedvojbeno na štetu Odsjeka, protivna je izraženoj želji svih članova Odsjeka, donesena je bez ikakve argumentirane rasprave, te predstavlja presedan u povijesti odlučivanja Fakultetskoga vijeća.

"Bili su navedeni toliko jasni razlozi za produžetak radnog odnosa da ne shvaćamo kako su mogli biti odbijeni. (...) Čini se da članovi Vijeća koji su glasali negativno uopće nisu pročitali zahtjev Odsjeka ili da su se opredjeljivali na temelju kriterija koji sa znanstvenim i pedagoškim radom prof. Ježića nemaju nikakve veze, niti predstavljaju uvjet za produženje radnog odnosa".

Profesori i studenti Odsjeka ponavljaju sve razloge koje smatraju ključnim da bi se prof. Ježiću odobrio nastavak rada, te kažu da se "ishitrenom, na argumentima neutemeljenom odlukom Vijeća" ugrožava širina studija na Fakultetu, "i to onih koji naš fakultet čine svjetskim, ugrožava se i studij nacionalne manjine u Hrvatskoj", a ugroženi su i važni indološki međunarodni projekti.

kroz paralelni sustav neformalnog odlučivanja i unaprijed najavljen, čime je dezavuirana uloga Fakultetskog vijeća kao neovisnog stručnog tijela.

Apeliramo na članove Fakultetskoga vijeća da opozovu ovu nepravdu i neutemeljenu odluku ispod svake razine akademskog postupanja i tako uklone dalekosežno štetni presedan kojim se u akademski život unose nesigurnost i strah, onemogućava otvorena rasprava i slobodno iznošenje stavova

te u srži narušava dostojanstvo akademskog života.

Stoga pozivamo sve znanstvenike, sveučilišne djelatnike i akademske institucije da svojim potpisima i izjavama podrže ovaj apel i time se uključe u stvaranje što šireg i što snažnijeg kruga za zaštitu dostojanstva i temeljnih vrijednosti akademskog života", stoji u Apelu koji potpisuju članovi Inicijativnog kruga za obranu dostojanstva akademskog života.

R.I.

Hrvatski studiji: kronologija događanja

PRIREDILA:

ŽELJKA SAMAC

Budući da se na Hrvatskim studijima svakodnevno otvaraju nova pitanja, u ovom broju donosimo samo kronologiju. U sljedećim ćemo se brojevima fokusirati na programatski profil i programске perspektive Hrvatskih studija.

2014.

17. - 18. 3. Peteročlano međunarodno stručno povjerenstvo posjetilo Hrvatske studije Sveučilišta u Zagrebu, provelo stručno vrednovanje o čemu je sastavilo Izvješće.

27. 10. Akreditacijska preporuka AZVO-a Hrvatskim studijima na temelju Izvješća međunarodnog stručnog povjerenstva

12. 12. Pismo očekivanja MZOS-a Hrvatskim studijima utemeljeno na Izvješću međunarodnog stručnog povjerenstva i Akreditacijskoj preporuci AZVO-a koje dijagnosticira nejasnu misiju i nedostatak fokusa na profil studijskih programa; preporučeno je, prvo, razriješiti pravni status i položaj Hrvatskih studija u okviru Sveučilišta u Zagrebu, i drugo, razviti koherentan i prepoznatljiv identitet te s njim povezan fokus na studijske programe i znanstvenu djelatnost; upozoreno da će u slučaju neispunjenja preporuka, dopusnica za visoko obrazovanje Hrvatskim studijima biti uskraćena

2016.

1. 2. Rektor donosi Odluku o pokretanju postupka rješavanja pravnog statusa, znanstveno-nastavnog profila i ustroja Hrvatskih studija; Odluka o imenovanju Odbora za provedbu postupka rješavanja pravnog statusa, znanstveno-nastavnog profila i ustroja Hrvatskih studija

Veljaka-Prosinac održana 4 sastanka Odbora i donesene preporuke

14. 11. Održana tribina „Rektore, imamo problem“ u organizaciji studentskih udruga Hrvatskih studija okupljenih u inicijativu „Studenti govore“

19. 12. Rektoratski kolegij prihvaća preporuke Odbora donesene na 4 održane sjednice. U preporukama se predlaže; prvo, da se radi prepoznatljivosti i jedinstvenosti studijskih profila HS te za njihovu specifičnu misiju, traženu u izvješću o reakreditaciji koordinirana izrade novih studijskih programa pri čemu treba izbjeći programsko preklapanje sa studijima na drugim sastavnicama Sveučilišta; drugo, da se Hrvatski studiji na svojim smjerovima organiziraju dvopredmetno; treće, da se preddiplomski i diplomski studiji izvode integrirano; četvrto, da se Hrvatski studiji unaprijede i u status sveučilišnoga odjela; peto, da se moraju riješiti specifične teškoće sa sadašnjim programom studija filozofije kojim se studij filozofije na Sveučilištu u Zagrebu triplira, i koji sada ne sadrže hrvatsku komponentu.

SRĐAN VRANČIĆ/HANZA MEDIA

sku komponentu.

21. 12. Održan sastanak rektora i prorektora s predstavnicima studenata Hrvatskih studija na kojem su studenti informirani o načinu rada i preporukama Odbora; na sastanku sudjeluju članovi Studentskog zbora i članovi inicijative „Studenti govore“.

2017.

9. 1. Održana izvanredna sjednica Znanstveno-nastavnog vijeća Hrvatskih studija na kojoj se većinom glasova prihvaćaju zaključci Odbora.

11. 1. Vijeće društveno-humanističkog područja Sveučilišta u Zagrebu donosi Odluku o pokretanju postupka promje-

ne statusa Sveučilišnog centra Hrvatski studiji u Sveučilišni odjel Hrvatski studij

17. 1. Sveučilišni Senat donosi Odluku o promjeni statusa Sveučilišnog centra Hrvatski studiji u Sveučilišni odjel Hrvatski studij, a na temelju preporuke Odbora za provedbu postupka rješavanja pravnog statusa, znanstveno-nastavnog profila i ustroja Hrvatskih studija; Senat imenuje privremena tijela Sveučilišnog odjela Hrvatskih studija; za vrijeme sjednice Senata studenti Hrvatskih studija okupljeni u inicijativu *Studenti govore* prosvjeduju pred zgradom Rektorata

30. 1. Održana 1. sjednica

novog privremenog Znanstvenonastavnog vijeća Hrvatskih studija na kojoj se u okviru rasprave o kvotama za upise donosi preporuku da se kvota za preddiplomski studij filozofije s dotadašnjih 30 smanji na 15.

17. 2. Raspisan natječaj za 11 radnih mjesta na Hrvatskim studijima u suradničkim i znanstveno-nastavnim zvanjima

14. 3. Sveučilišni Senat na preporuku Rektoratskog kolegija donosi Odluku o ukidanju kvote za upis na preddiplomski studij filozofije na Hrvatskim studijima u akademskoj 2017./2018. godini zbog utroštručavanja filozofskih studijskih programa na Sveučilištu u Zagrebu. Prvotno predviđenih 15 upisnih mjesta na studiju filozofije ulaze u kvotu za upis studenata iz dijaspore

20. 3. Aktivisti okupljeni u inicijativi Hrvatskih studija „*Studenti govore*“ koji se protive ukidanju kvote za studij filozofije, organizirali *1. studentski sabor na Hrvatskim studijima* po uzoru na Plenum Filozofskog fakulteta. Na 1. saboru 200-tinjak studenata s Hrvatskih i ostalih studija te prisutnih građana izglasava početak blokade nastave na Hrvatskim studijima, koja počinje odmah nakon izglasavanja; traži se ostavka uprave Hrvatskih studija i vraćanje kvote za upis na preddiplomski studij filozofije.

21. 3. Održan 2. i 3. studentski sabor Hrvatskih studija; na 2. jestotinjak sudionika izglasa-

lo nastavak blokade; poslijepodne, na 3., blokada je produžena; na Rektoratu održan sastanak rektora i prorektora s predstavnicima Studentskog zbora Hrvatskih studija te predstavnicima udruga okupljenih u inicijativu „Studenti govore“ koja je inicirala blokadu

22. 3. Održan 4. studentski sabor; blokada nastavljena uz održavanje alternativnih manifestacija u organizaciji studenata Hrvatskih studija, studenata drugih fakulteta i ostalih građana koji sudjeluju u blokadi; članovi sindikalne podružnice Nezavisnog sindikata znanosti i visokog obrazovanja Hrvatskih studija odlučili se za štrajk; sindikalna središnjica ne ulaže veto na štrajk.

23. 3. Priopćenjem pod nazivom „Studentska blokada – posljediteljica otpora“ Studentski sabor Hrvatskih studija odgovara na sedam pitanja: zašto studenti Hrvatskih studija blokiraju nastavu; koji su zahtjevi studenta; što je studentski sabor; kakav je odnos sa Studentskim zborom i Upravom fakulteta; kako stoji s podrškom profesora; zašto se ukida filozofija na Hrvatskim studijima; do kada će trajati blokada.

23. - 24. 3. održan 5. i 6. studentski sabor; nastavak blokade; počeo teći petodnevni rok mirjenja prije mogućnosti stupanja u štrajk Sindikalne podružnice

27. 3. Predviđeno održavanje 2. sjednice privremenog Znanstveno-nastavnog vijeća

SVEUČILIŠTE U SPLITU OTVARA SURADNJU S NAJVAŽNIJOM IZRAELSKOM ZNANSTVENO-NASTAVNOM INSTITUCIJOM

Izraelska veleposlanica Zina Kalay Kleitman s rektorom Šimunom Anđelinovićem i prorektorima

Kampus Sveučilišta u Splitu

Technion partner u spoju znanja i gospodarstva

Nakon nedavnog posjeta izaslanstva Rektorskog zbora Izraelu počinju se realizirati planovi suradnje Sveučilišta u Splitu s velikim institutom Technion, te izraelskim vijećem za visoko obrazovanje, a glavni projekti su zajednički znanstveni i nastavni programi, te udruženo ostvarivanje planova tehnološkog parka u budućem kampusu na Klisu

Nastavak s 1. stranice

Zbog toga je sredinom ožujka na Sveučilištu u Splitu boravila izraelska veleposlanica **Zina Kalay Kleitman**, koju su primili rektor prof. **Šimun Anđelinović** s prorektorima prof. **Brankom Matulićem**, prof. **Alenom Soldom**, prof. **Borisom Malešem**, prof. **Markom Rosićem** i prof. **Rosandom Mučićem**, te ravnateljica Sveučilišne knjižnice **Mirta Matošić**, a na sastanku su bili nazočni i prof. **Dragan Primorac**, predsjednik Hrvatsko-izraelskog poslovnog kluba, i dekan FESB-a prof. **Sven Gotovac**. Osim razgovora o spomenutoj suradnji, veleposlanica Kleitman upoznala se i s čelnicima sastavnica Sveučilišta te razgledala sveučilišni kampus.

Kako je rečeno na konferenciji za novinare koja je tom prigodom održana u Sveučilišnoj knjižnici, želja Splitskog sveučilišta je pokretanje zajedničkih studijskih programa na engleskom jeziku, posebno u STEM području, kao i veliki projekt izgradnje zajedničkog tehnološkog parka u budućem kampusu na Klisu, koji bi bio važan dio buduće znanstveno-poduzetničke infrastrukture Sveučilišta u Splitu.

Moramo biti pouzdani

- Na taj način bi se omogućio daljnji razvoj akademskog poduzetništva, povećala bi se zaposljivost naših studenata te bi se otvorila inovativna radna mjesta s primjenom najnovijih tehnologija - rekao je rektor Anđelinović, ističući da je za realizaciju svega zacrtanoga potreban velik trud.

- Izraelski partneri moraju u nama imati pouzdanog partnera koji će s naše strane rje-

šavati sve probleme - kazao je Anđelinović.

Technion je, kako kaže splitski rektor, idealan za razvoj suradnje kakva treba Sveučilištu u Splitu, zbog njihovih izvanrednih uspjeha, posebno u STEM području, ali i iskustava u gradnji kampusa izvan Izraela, primjerice u Kini i SAD-u. Uskoro se očekuje dolazak čelnika Techniona u Hrvatsku radi početka konkretnih razgovora.

- Razgovarat ćemo o suradnji na svim poljima, od nastave na zajedničkim studijskim programima do zajedničkih znanstvenih projekata, a isto tako i o usvajanju njihovih iskustava u transferu tehnologija, osnivanja start-upova i općenito stvaranja klime potpore akademskom poduzetništvu - kaže prof. Anđelinović.

Takoder, Sveučilište u Splitu želi uspostaviti suradnju s Izraelskim vijećem za visoko obrazovanje u području razvijanja najnovijih metoda podučavanja studenata, kao i razvoja učenja na daljinu.

Suradnja Sveučilišta u Splitu s izraelskim nastavno-znanstvenim institucijama aktualizirana je prilikom nedavnog boravka izaslanstva Rektorskog zbora u Izraelu, kada su uspostavljeni dublji temelji i veze, kako je istaknula veleposlanica Kleitman.

- Ideja o suradnji Sveučilišta u Splitu s izraelskim institucijama postoji od ranije, no posebno je razrađena nakon rektorske posjete. Posjetili su i Technion kao našu najznačajniju znanstvenu ustanovu, zaslužnu za uspjehe koje je Izrael postigao u start-up tehnologijama. Zbog toga se i pojavila ideja o tome da pokušavaju nešto zajednički napraviti, rekla je izraelska veleposlanica, do-

Projekt kampusa na Klisu

dajući da je ohrabrena idejama koje je čula u Splitu, i da je sigurna da suradnja neće ostati samo na papiru, nego će se i konkretizirati.

Želja za suradnjom je, naravno, dvosmjerna, a kako kaže prof. Dragan Primorac, Sveučilište u Splitu privlačno je drugoj strani zbog svog profesionalnog odnosa prema ostalim partnerima, poput bavar-skih medicinara s Regiomed Klinikom, Penn Statea i drugih međunarodnih partnera.

- Ovo je povijesna prilika koju se ne smije propustiti - zaključio je Primorac.

Suradnja Splitskog sveučilišta s vodećim izraelskim znanstvenicima traje već niz godina, brojni su zajednički pojedinačni projekti. Jedan od vrhunaca će biti tijekom održavanja jednog od najznačajnijih svjetskih znanstvenih događaja u 2017. "10th ISABS Conference on Forensic and Anthropologic Genetics and Mayo Clinic Lectures in Individualized Medicine", a koji se od 19. do 24. lipnja 2017. godine održava u Dubrovniku, i čiji je suorganizator Sveučilište u Splitu sudjelovati dvoje dobitnika Nobelove nagrade iz Izraela prof. **Avram Hershko** i prof. **Ada Yonath**.

Znanstveni grad na Klisu

Naravno, najvažniji projekt koji bi Sveučilište u Splitu željelo realizirati s Technionom je budućni kampus Klis, koji bi se trebao podignuti na oko 200 tisuća kvadratnih metara ustupljeno od strane op-

Kampus Techniona u Haifi

ćine Klis. Tamo bi se razvio tehnološki park, a suradnja s Izraelcima bi se ticala strateškog partnerstva u STEM području, zajedničkih studijskih diplomskih i postdiplomskih programa na engleskom jeziku, transfera tehnologija, privlačenja kapitala, zajedničkog nastupa prema fondovima Europske unije... Investicija na Klisu vrijedna je oko 80 milijuna eura, a uključivat će studentski smještaj i smještaj za gostujuće profesore, sveučilišnu bolnicu, odjel za mediteransku poljoprivredu i pet zgrada za tvrtke visoke tehnologije.

Prema riječima prorektora Marka Rosića, začetak suradnje s Technionom bio bi je-

dan drugi veliki projekt Sveučilišta u Splitu, pretvaranje bivšeg studentskog doma na Spinutu u sveučilišni poduzetnički inkubator, koji je već daleko odmakao u realizaciji, pa i osiguravanju financija. Tamo bi se uredili prostori za nove tehnologije, start-upove, program postakadetskog zapošljavanja, hardver laboratorij, coworking uredi... Nije to jedini takav projekat Sveučilišta u Splitu, uostalom Ministarstvo gospodarstva je nedavno uvrstilo Centar kompetencija u STEM području u svoje planove s EU fondovima, o čemu pišemo i u ovom broju Universitas.

- Uz znanstvenu suradnju,

Technion - osobna karta

Izraelski institut za tehnologiju **TECHNION** jedno je od najstarijih i najuglednijih sveučilišta u Izraelu. Danas broji 18 sastavnica sa 135 studijskih programa na kojima studira 14.300 studenata, od čega tisuću stranih, te 10 tisuća učenika i studenata na pred-sveučilišnom centru. Pri Institutu djeluju čak 52 centra za istraživanje, a Kampus se prostire na 300 hektara s 90 zgrada i 4200 mjesta u studentskim domovima. Institut ima još dva kampusa u Haifi, jedan u Tel Avivu te dva prekooceanska u Kini i Sjedinjenim Američkim Državama. Na Technionu predaju čak četiri dobitnika Nobelove nagrade, a glavni istraživački programi i centri su Institut za istraživanje svemira, Institut za istraživanje voda, Institut za nanotehnologiju, Institut za istraživanje života...

posebno razmjenu mladih znanstvenika, te nastavnu suradnju, vrlo nam je važno zajedničko stvaranje zdrave klime akademskog poduzetništva. U Izraelu je ono vrlo razvijeno, i potpuno razrađeno u smislu "pravila igre" o tome tko što dobiva od eventualnog uspjeha svakog takvog projekta, zato Technion ima najveći postotak preživjelih tvrtki, upravo zbog dobro obavljenih priprema. Nužno je uspostaviti dobro okruženje, a mi nudimo svoju infrastrukturu, ali i naše mlade znanstvenike koji imaju sjajne ideje, no nedostaje nam izvršnost koju oni imaju. Nama nije cilj da jedan start-up uspije i proda se, nego da stvorimo okruženje u kojem je normalno i da netko propadne i da netko uspije. Kod njih to ne rade samo sveučilišta, ali su ona lideri, koja su početak i kraj cijelog procesa - kaže Anđelinović.

Splitski rektor ističe još jedan detalj, vrlo važan:

- U Izraelu osjetite ljubav prema domovini u smislu da tehnološkim iskorakom pomognete državi, da taj novac dode, i vrati se znanosti i edukaciji.

IVICA PROFACA
UNIST.HR

NACIONALNO VIJEĆE ZA ZNANOST, VISOKO OBRAZOVANJE I TEHNOLOŠKI RAZVOJ USVOJILO NO

Nova 'pravila igre' za znanstveno napredovanje

Usvajanje novog Pravilnika o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja, koje je uslijedilo odmah po saborskom imenovanju nedostajuće polovine članova Nacionalnog vijeća, značajan je događaj i zbog suprotstavljenih stavova i polemika koje i u samoj akademskoj zajednici ovu problematiku prate duže vrijeme, i po temeljitosti pripreme Pravilnika, i zbog dalekosežnosti novih odredbi, i radi poslova koji predstoje u njegovoj razradi.

Nacionalno je vijeće istaklo: „...Jasna koncepcija, realni ciljevi podizanja kvalitete, te široka demokratska rasprava omogućili su odgovorno stručno oblikovanje odredbi Pravilnika izbjegavajući ekstreme. Na jednoj su strani bila stajališta o nedovoljno pooštrenim uvjetima znanstvene izvrsnosti prema međunarodnim kriterijima zbog čega će hrvatska znanost utonuti u provincijalizam ... a na drugoj stajališta kako je naprosto sramotno toliko podizati kriterije u situaciji kada se preko osam godina smanjuju sredstva za istraživanje...“

Nije vjerojatno da će usvajanjem novog Pravilnika polemička sučeljavanja prestati. *Universitas* će ih pratiti.

OBRAZLOŽENJE USVOJENO NA 22. SJEDNICI NVZVOTR-A

Temeljni cilj: potica

Donosimo sedam točaka kojima je Nacionalno vijeće obrazložilo Pravilnik, dajući time smjernice razvoja znanosti i visokog obrazovanja.

1. Pravilnikom o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja, sukladno zakonskoj obvezi, Nacionalno vijeće ostvaruje temeljni cilj njegovog donošenja; razvidan napredak u poticanju rasta kvalitete znanstvenih istraživanja Republici Hrvatskoj u tri ključna aspekta: u odnosu na postojeći Pravilnik, u odnosu na potrebe međunarodne usporedivosti i u odnosu na potrebe približavanja domaćoj praksi.

2. Nacionalno vijeće konstatira kako je temeljni cilj ostvaren bjelodanim napretkom u zahtjevima kvalitete u odnosu na važeći Pravilnik za prosječno 20-25%. Posebno su pojačani elemen-

ti međunarodne vidljivosti u svim područjima i sužavanjem broja citatnih baza prema kriteriju kvalitete istražinskog (peer review) postupka i/ili podizanjem zahtjeva citiranosti prema čimbenicima odjeka.

3. Pravilnikom naglašena potreba međunarodne verifikacije znanstvene izvrsnosti s druge strane respektira činjenicu kako je znanstvena izvrsnost, osobito u društvenim i humanističkim znanostima, usko povezana s očuvanjem nacionalne baštine, razvojem nacionalnih društvenih i gospodarskih resursa te hrvatskog kulturnog identiteta. Ovim Pravilnikom uspostavlja se održiva ravnoteža između potrebe međunarodne vidljivosti i nacionalne konkurentnosti hrvatske znanosti.

4. Uz pitanje znanstvene izvrsnosti istaknulo se i

važno konceptijsko pitanje hrvatskoga jezika kao jezika znanosti.

Polazište je kako mora postojati minimum, vodeći računa o specifičnosti pojedinih područja i disciplina, objavljenih radova na hrvatskom jeziku u društvenom i humanističkom području.

Valja naglasiti kako se ne radi niti o pozitivnoj niti negativnoj diskriminaciji, bilo hrvatskih bilo inozemnih znanstvenika zainteresiranih za izbor u znanstvena zvanja u Republici Hrvatskoj. Traži se tek da manji dio radova bude publiciran na hrvatskom jeziku.

To ne zahtijeva da inozemni znanstvenik pozna je hrvatski jezik nego da na njemu objavljuje, kao što niti hrvatski znanstvenik ne mora znati primjerice engleski jezik (nego mora osigurati prijevod) kada objavljuje u visoko citiranim ino-

zemnom časopisu. Radi se naprosto o doprinosu koji i Pravilnik treba dati razvoju hrvatskog i kao živog i dinamičnog svjetskog jezika znanosti umjesto njegovog „potonuća“ u lokalno narječje.

5. Jasna koncepcija, realni ciljevi podizanja kvalitete, te široka demokratska rasprava omogućili su odgovorno stručno oblikovanje odredbi Pravilnika, izbjegavajući ekstreme.

Na jednoj su strani bila stajališta o nedovoljno pooštrenim uvjetima znanstvene izvrsnosti prema međunarodnim kriterijima, zbog čega će hrvatska znanost utonuti u provincijalizam.

Na drugoj su pak strani stajališta kako je naprosto sramotno toliko podizati kriterije u situaciji kada se duže od osam godina smanjuju sredstva za istraživa-

PROF. IVO DRUŽIĆ: ZAŠTO NAM JE POTREBAN PRAVILNIK O UVJETIMA ZA IZBOR U ZNANSTVENA ZVANJA

Odgovornost znanosti za o

Nacionalno je vijeće, nakon odluke Ustavnog suda kojom je ukinut Pravilnik iz 2013. godine, ocijenilo kako treba prići cjelovitom i postupnom uređenju sustava znanstvenog napredovanja jer on čini bitan element dugoročnog razvoja znanosti i visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Razvoj hrvatskog sustava znanosti i visokog obrazovanja usko je povezan i ima bitan dugoročan utjecaj na smjer, dinamiku i ishode ukupnog razvoja hrvatskog društva.

U uvjetima pune međunarodne otvorenosti i članstva u Europskoj uniji koje podrazumijeva zajedničke politike (monetarnu, fiskalnu, carinsku, poljoprivrednu, migracijsku, trgovinsku i druge), nacionalan sustav znanosti i visokog obrazovanja u okviru Europskog istraživačkog prostora (ERA) i Europskog prostora visokog obrazovanja (EHEA) ima posebnu ulogu i odgovornost. Ona se odnosi na potrebu neprekidnog širenja kanala međunarodne komunikacije i suradnje u svim znanostima.

To je pak preduvjet stalnog kritičkog propitivanja tuđih i vlastitih spoznaja i praksi kako bi se prepoznali, inovirali i redizajnirali procesi što potiču kreiranje razvojnih niša i oblikovanje modernog nacionalnog identiteta kojemu je pretpostavka puna sloboda individualnog istraživanja u

U ovom broju donosimo 1. dio uvodnog obrazloženja što ga je pri predavljanju Prijedloga Pravilnika o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja na 21. sjednici podnio predsjednik NVZVOTR-a prof. Ivo Družić. Kraćenje i oprema su redakcijski

okruženju međunarodno valorizirane znanstvene izvrsnosti.

Pri europskom dnu

Definiranje standarda kvalitete znanstvenih istraživanja i utvrđivanje kriterija kojima se mjeri kvaliteta individualnog znanstvenog doprinosa, kompleksno je pitanje usko povezano s međudnosom kvalitete znanstvene produkcije i financiranja znanstvenoistraživačkog rada. Komparativnom analizom podataka iz statističkih publikacija EU-a bjelodano je zaostajanje RH u dvijetisućitima, osobito nakon krize 2008. godine. Hrvatska se nalazi uglavnom oko 25. mjesta od 28 članica EU-a u svim bitnim elementima znanstvene politike: smanjuje se broj istraživača u ekvivalentu punog radnog vremena (FTE), kontinuirano se smanjuju ukupna, osobito javna izdvajanja za znanost, opada znanstvena produktivnost mjerena međunarodnom vidljivošću i citiranošću hrvatske znanstvene produkcije.

Narečeno rezultira posebno zabrinjavajućom činjenicom po kojoj je hrvatska znanost "zarobljena" u

tzv. niskoj ravnoteži, odnosno ravnoteži pri relativno visokom stupnju "nezaposlenosti" znanstvenih resursa. Prema međunarodnim analizama (časopis Nature 2014) Hrvatska, na općenito niskoj razini ukupnih ulaganja, relativno efikasno ulaže u znanost, mjereno prosječnim sredstvima po članku objavljenom u visoko citiranom časopisu. Dakle, relativno mali broj radova objavljen s još manje sredstava daje rezultat "koliko para toliko muzike", odnosno nešto iznad prosjeka.

Stoga donošenje Pravilnika valja smjestiti unutar objektivnih strateških pretpostavki i ograničenja:

– od 2004. Hrvatska je jedina članica EU-a koja je i relativno i apsolutno smanjila nacionalna izdvajanja za znanost, s dugoročnim izrazito negativnim posljedicama po konkurentnost nacionalnoga gospodarstva, produktivnost i inovativnost, dok su ih drugi više nego udvostručili, smatrajući znanost i inovacije najjačim motorom gospodarskog rasta i dobrobiti ljudi;

– u prethodnih osam godina državni proračun se povećao za 8,5%, a izdvajanja

nja za visoko obrazovanje u tom istom proračunu smanjena su za 4,3%, dok se broj studenata povećao za 18%, s dugoročno nesagledivim posljedicama za kvalitetu ishoda učenja.

Kontinuitet promašaja

Prije nego što se potrebno naglasiti kako ovi izrazito zabrinjavajući trendovi nisu plod slučaja, nego rezultat gotovo desetljećnog kontinuiteta invalidne znanstveno-obrazovne politike kao vitalnog dijela nacionalne ekonomske politike.

Pritom je posebno škodljiva "zamjena teza" kojom se provođenje radikalnih reformi u individualnim izborima za znanstvena zvanja, u (re)akreditaciji studijskih programa i licenciranju znanstvenih institucija, postavlja kao uvjet (povećanom) financiranju. Konceptijsko pogrešno politika dugoročnog "financijskog izgladnjivanja" kao "motivatora" strukturnih reformi ima nesagledive negativne učinke na sustav, koji po definiciji funkcionira u matrici dugog roka. Da bi se ostvarila korist od bilo koje aktivnosti, valja u nju najprije uložiti. Poricanje logike odnosa troškova i koristi, odnosno ulaganja i dobiti, u Hrvatskoj se često potkrepljuje voluntarističkim "doskočicama" o zaista postojećim, ali rijetkim primjerima nerada i nereda u znanstvenoj zajednici. Ekstremima kojima se sve može "dokazati" a ništa potvrditi jer uvi-

aj kvaliteti

nje pa nedostaju i minimalan materijal i održavanje opreme. Nacionalno je Vijeće svjesno ovih i drugih objektivno različitih interesa i pogleda koji u svakoj varijanti ostavljaju i otvorena pitanja i prostor mogućim daljnjim poboljšanjima.

6. Pravilnik u svojim prijelaznim i završnim odredbama utvrđuje primjereno prijelazno vremensko razdoblje za prilagodbu od postojećih na nove uvjete te uspostavlja neophodnu vezu s potrebnim prilagodbama akata kojima se regulira izbor u znanstveno nastavna zvanja na sveučilištima te izbor na znanstvena radna mjesta u javnim institutima.

7. Ovaj se Pravilnik donosi imajući na umu hrvatska strateška državna razvojna opredjeljenja i kružnu ulogu znanosti i

visokog obrazovanja u njihovoj realizaciji.

U tom je smislu predloženi Pravilnik i jedan od elemenata kojim Nacionalno vijeće realizira svoje zadatke definirane u Akcijskom planu realizacije Strategije znanosti, obrazovanja i tehnološkog razvoja.

U okruženju objektivnih strukturnih, statusnih i financijskih ograničenja s jedne, te respektirajući značajna dostignuća hrvatske znanosti, kao i potrebu žurnog podizanja međunarodno usporedive kvalitete znanstvenih istraživanja s druge strane, predloženi je Pravilnik razumnim podizanjem kriterija znanstvene izvrsnosti nužna etapa kojom se u sljedećih 5-7 godina od sadašnjeg djelomičnog priprema potpunijem prijelazu na istorazinsko (peer review) ocjenjivanje znanstvenog učinka.

Prof. Željko Potočnjak

Priznanje Povjerenstvu

Nacionalno vijeće zahvalilo je na velikom uloženom naporu Stručnom povjerenstvu na čelu s prof. Željkom Potočnjakom koje je kompetentno, strpljivo i principijelno radilo na Pravilniku, pratilo i sudjelovalo u javnoj raspravi i na kraju podastriolo kvalitetan prijedlog Pravilnika.

Prijedlog Pravilnika izradili su članovi Stručnog povjerenstva, izabrani na 1. sjednici Nacionalnog vijeća lipnja 2014. iz svih znanstvenih područja: prof. Drago Batinić, dr. sc. Nevenko Bilić, prof. Josip Brnić, prof. Nikola Čavlina, prof. Željko Grabarević, prof. Mladen Janjin, prof. Vlatko Previšić, prof. Rudolf Scitovski, prof. Zlatko Šatović i akademikinja Milena Žic-Fuchs te prof. Željko Potočnjak kao predsjednik Povjerenstva. Stručno povjerenstvo zamolilo prof. Ingu Tomić Koludrović i prof. Ivu Nejašmića da u dijelu koji se odnosio na Interdisciplinarno područje sudjeluju u radu Povjerenstva. Akademik Mislav Ježić povremeno je zamjenjivao odsutnu akademiknju Milenu Žic-Fuchs. Stručno povjerenstvo je održalo 14 vlastitih sjednica, a članovi više desetaka sastanaka s područnim vijećima, matičnim odborima i predstavnicima znanstvenih institucija.

IZ PRIJELAZNIH I ZAVRŠNIH ODREDBI PRAVILNIKA Zadaci institucija u razradi Pravilnika

Iz članka 42.

(1) Rektorski zbor će u skladu s odredbom članka 105. stavka 4. točke 1. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (...) u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika, odredbe akta kojim se na sveučilištima, fakultetima i akademijama uređuju uvjeti za izbor na znanstveno-nastavna, umjetničko nastavna i nastavna radna mjesta uskladiti s odredbama ovoga Pravilnika i zatražiti potvrdu tog akta u skladu s navedenim zakonskim odredbama.

(2) Vijeće veleučilišta i visokih škola će u skladu s odredbom članka 106. stavak 4. točke 1. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, a u svezi s odredbama članka 6. stavka 2. točke 3. i članka 98. toga Zakona, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika, odredbe akta kojim se uređuju uvjeti za izbor na nastavna i umjetničko nastavna radna mjesta na veleučilištima i visokim školama uskladiti s odredbama ovoga Pravilnika i zatražiti potvrdu tog akta u skladu s navedenim zakonskim odredbama.

(3) Znanstveni instituti će (...) u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika odredbe statuta i drugih općih akata kojima se na institutima uređuju izbori na znanstvena radna mjesta uskladiti s odredbama ovoga Pravilnika i zatražiti potvrdu tih akata u skladu s navedenim zakonskim odredbama.

(4) Područno vijeće za humanističke znanosti će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika provesti postupak kategorizacije domaćih časopisa i drugih publikacija u skladu s odredbama članka 30. ovoga Pravilnika te Nacionalnom vijeću za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj podnijeti prijedlog kategorizacije domaćih časopisa i drugih publikacija iz članka 31. ovoga Pravilnika.

Općelokupni razvoj Hrvatske

jek ima suprotnih ekstrema, forsira se teza kako zapravo novca u znanosti ima sasvim dovoljno, kako znanstvenici i profesori lijepo žive i malo rade. Treba, dakle, "samo":

- preraspodijeliti smanjena javna sredstva od onih koji ne rade k onima koji rade,
- smanjenje javnih sredstava koristiti kao pritisak da se više okrenemo alternativnim izvorima koji imaju stroge i konkretne zahtjeve kvalitete, prvenstveno EU fondovima, hrvatskom gospodarstvu i roditeljima, odnosno privatnim ulaganjima,
- ukupno smanjiti broj studenata (osobito društveno-humanističke studije) jer hrvatsko gospodarstvo treba više srednje obrazovane kvalificirane radne snage.

Zabluda o financiranju

Najviša nacionalna stručna tijela odgovorna za kvalitetu znanosti i visokog obrazovanja (Nacionalno vijeće, HAZU, Rektorski zbor) u više su navrata argumentirala i kvantificirala duboku konceptijsku invalidnost reformskih polazišta, prema kojima sredstava ima, ali su krivo raspoređena zbog neke vrste znanstvene uravnilovke. Po svim relevantnim poredbenim pokazateljima (javnim i privatnim izdvajanjima za visoko obrazovanje i znanost u apsolutnim iznosima i u odnosu na BDP, padu umjesto rasta broja istraživača, vrijednosti i zastarjelosti znanstvene opreme, dostupnosti svjetskoj lite-

raturi i rezultatima istraživanja), Hrvatska se nalazi na dnu EU ljestvice. To su i temeljni razlozi niske znanstvene produktivnosti, slabe međunarodne vidljivosti, niske citiranosti hrvatske znanstvene produkcije i krajnje nezadovoljavajućeg broja patenata i pronalazaka s obzirom na broj zaposlenih. Više smo puta naglasili kako je za uspjeh potrebnih dubokih reformi, restrukturiranja i modernizacije hrvatskog sustava znanosti i visokog obrazovanja potrebno više, a ne manje javnih sredstava. U situaciji hrvatske dugotrajne razvojne stagnacije s manje sredstava, znanost će se mijenjati, ali nagore, i pridonositi daljnjem širenju razvojnog jaza prema razvijenoj Europi. S više sredstava dolazi i veća odgovornost za vlastiti i ukupan društveni napredak, dakle mijenjanje na bolje. To upućuje na potrebu da se o ovim pitanjima razgovara izvan političkoga konteksta jer su trendovi rezultat kontinuiteta ekonomske (i proračunske) politike u zadnjih najmanje osam godina.

Fondovi nisu kompenzacija

Strukturno invalidan koncept javnog financiranja se uobičajeno i stoga namjerno krivo pokušava supstituirati upućivanjem na EU fondove. Sredstva EU fondova su višestruko značajna, no ona ni u kojem slučaju ne mogu biti kompenzacija nedostajućim/smanjenim nacionalnim izdvajanjima niti ih iz više ra-

zloga mogu nadoknaditi:

- Svaka zemlja članica vodi brigu o razvoju vlastite znanosti naglašavajući tu brigu rastućim nacionalnim sredstvima.
- Povlačenje sredstava iz EU fondova ovisi o uklopljenosti nacionalnih projekata u EU prioritete i osiguranja nacionalnih inicijalnih sredstava kako bi se aktivirala europska.
- Sredstva EU fondova ni po namjeni ni po trajanju nisu dugoročnog karaktera, pa i nemaju ni funkciju održanja institucionalne stabilnosti nacionalnih sustava. Upravo obrnuto, stabilno nacionalno financiranje pretpostavka je povlačenja EU sredstava.
- To se posebno odnosi na sredstva kohezijskih fondova EU-a namijenjenih Hrvatskoj, odnosno njihovu proračunskom "pribrajanju" nacionalnim javnim sredstvima jer prestankom tih fondova nakon 2020. znanost i visoko obrazovanje može se naći u još složenijoj situaciji s još nižim stvarnim nacionalnim ulaganjima.
- Naopako postavljen konceptijski pristup vrijedi i za suradnju s gospodarstvom. Tehnološki zaostale i usitnjene hrvatske tvrtke objektivno ne mogu snositi troškove istraživanja i razvoja. Stoga treba osposobiti znanost ne samo da čeka "narudžbe" iz prakse, nego i da (dodatnim transparentnim financiranjem) "kreira" potražnju za istraživačkim projektima koji unaprijedjuju poslovanje i konkurentnost, okupljajući

poduzetnike u centrima izvrsnosti, centrima kompetencije, znanstveno-tehnolojskim parkovima, klasterima i drugim oblicima. Ovako neizravno "subvencioniranje" i podizanje konkurentnosti nacionalnoga gospodarstva dopušteno je EU pravilima slobodne tržišne utakmice.

Pogubne 'tržišne kvote'

Teza kako u nedostatku javnih sredstava studenti i njihove obitelji trebaju sami više sudjelovati u financiranju visokog obrazovanja, jer su i koristi uglavnom individualne (veća plaća od više kvalifikacije), izravno vodi sakaćenju nacionalnog intelektualnog supstrata. U situaciji kad je hrvatski BDP po stanovniku trećina i četvrtina onoga visoko razvijenih zemalja EU-a, a usto praćen takvim imovinskim razlikama u kojima oko 10% štediša raspolaže s oko 90% štednje, to praktički vodi isključenju pretežnog dijela potencijalnog intelektualnog kapitala iz mogućnosti doprinosa osobnom i državnom napretku.

Strateški napogubnija je vulgarizacija potrebe o školovanju prema potrebama gospodarstva, odnosno tržišta rada. Prvo, školovanje budućih stručnjaka traje četiri – sedam ili devet godina i potražnja gospodarstva mogla bi se uravnoteživati s ponudom obrazovnih profila samo ako bi gospodarstvo svoje potrebe iskazivalo kroz razvojne planove za pet – 10 godina. No uparivati kratkoročnu potražnju za radom s ponudom koja traži sedam ili de-

vet godina obrazovanja (kako se to sada nameće u dijelu tzv. sektorskih projekcija tržišta rada) nije ni stručno racionalno ni društveno prihvatljivo.

Druga je pogubna teza da za rast izvozne konkurentnosti treba reformirati tržište rada, odnosno smanjiti cijenu rada. Na to se nadovezuje teza kako nam treba više stručnjaka s (jeftinijim) srednjim obrazovanjem pa bi svega 50 posto srednjoškolaca trebalo nastavljati visoko obrazovanje. Besmislica da bi smanjenjem troškova rada postojeće gospodarske strukture povećale konkurentnost ima vrlo štetne posljedice. U tvrtkama koje čine više od 50 posto hrvatskog izvoza neto satnica je 2,5, a bruto 3,5 eura. To je ispod civilizacijskog minimuma razvijenog dijela EU-a, dok su troškovi hrvatskog životnog minimuma bližu EU prosjeka (hrana, energenti). Istodobno tehnološki i organizacijski zastarjelo gospodarstvo rezultira dugoročnim mjerljivim gubitkom konkurentnosti. Presijecanje ovakve negativne spirale traži stimuliranje okrupnjavanja i/ili umrežavanja usitnjenih gospodarskih subjekata kako bi poticanje I&R i tehnološke modernizacije imalo učinka, a za to je potreban intenzivan rast zaposlenosti visokoobrazovanih stručnjaka, čije obrazovanje mora uključivati više inozemne prakse.

Dva puta u budućnost

Očito, programiranje sustava treba upraviti prema potrebama budućih zanimanja kao rezultata novih na-

stajućih tehnologija (FET) i aktualnog modernog europskog tržišta rada, a tek manjim dijelom prema trenutnim potrebama hrvatskog tržišta rada.

Dakle, izbor je jednostavan:

Ili ići natrag u takozvana "K" zanimanja (konobari, kuhari) s prosječnom plaćom od 500-600 eura i stopama rasta BDP-a 1-3%, u kojem slučaju sadašnje tercijarno obrazovanje treba praktički prepoloviti.

Ili ići u suvremene znanstveno-obrazovne poslove, šireći postojeća iskustva (IRB-a, sveučilišnih istraživača u medicini, biotehnologiji, računarstvu, strojarstvu, društvenim i humanističkim znanostima) rada u međunarodnim kolaboracijama, ili iskustva online privatnih tvrtki i pojedinaца koji rade na daljinu za poslodavce u najrazvijenijim zemljama.

Kombinacija solidne opreme s nižim troškovima održavanja i visoke stručnosti su plaće od 2,5 do 3,5 tisuća eura. Takva razvojno-obrazovna strategija imala bi dvostruki efekt: prvo, generirala bi dodatnu potražnju/potrošnju što omogućuje stope rasta BDP-a od 3-5%, i drugo, imalo bi demonstracijski efekt širenja novih tehnologija na domaće gospodarstvo putem različitih platformi, uključujući i centre kompetencije.

(Kraj u sljedećem broju)

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA PRIHVATILO VAŽAN PROJEKT SVEUČILIŠTA U SPLITU

STem Cekom spreman za financiranje

Piše:

PROF. ALAN SOLDÓ, PROREKTOR SVEUČILIŠTA U SPLITU

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta je nakon pregleda projekata koji su se prijavili na javni poziv na dostavu projektnih prijedloga za dodjelu nepovratnih sredstva "Podrška razvoju centara kompetencija" objavilo listu odabranih prijavitelja na kojoj se našao i projekt STem Cekom – centar kompetencija u STEM području, a koji je prijavilo društvo UNISTEM CEKOM d.o.o. za istraživanje i razvoj, ustupostotnom vlasništvu Sveučilišta u Splitu.

U projektu Sveučilišta sudjeluju STEM sastavnice Sveučilišta u Splitu, posebice Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije, Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje te Prirodoslovno-matematički fakultet. Uz sveučilišne istraživačke grupe, u projekt je uklju-

čeno i 12 partnera iz gospodarstva – Strabag d.o.o., TPA održavanje kvaliteta i inovacija d.o.o., Pomgrad inženjering d.o.o., Cemex Hrvatska d.d., KFK Tehnika d.o.o., Statim d.o.o., Zračna luka Split d.o.o., Roterm d.o.o., Stowarzyszenie B-4, Draco d.o.o., Skladgradnja d.o.o. te Čitić gradnja d.o.o.

Ukupna je vrijednost projekta 55.040.288 kuna, a njegovim odabirom Ministarstvo je potvrdilo da ispunjava kriterije za prijavu na ograničeni poziv na dostavu projektnih prijedloga za dodjelu nepovratnih sredstava za podršku razvoju centara koji će se vrlo brzo raspisati, a čija je ukupna vrijednost 785.977.500 kuna.

Na objavljenju listi odabranih prijavitelja nalaze se još neki projekti u kojima kao partneri sudjeluju sastavnice i istraživačke grupe sa Sveučilišta u Splitu, što ukazuje da se u praksi ostvaruje jedan od glavnih strateških ciljeva Sveučilišta u Splitu, objavljenih u Strategiji, a kojim se želi pozicionirati Sve-

Projekt STem Cekom Sveučilišta u Splitu i njegovih partnera iz gospodarstva, vrijedan više od 55 milijuna kuna, prema mišljenju Ministarstva ispunjava uvjete za prijavu na natječaj za dodjelu nepovratnih sredstava za podršku razvoju centara kompetencije

učilište kao bitnog pokretača gospodarskog razvoja regije i na znanju zasnovanog poduzetništva, kao i pametnih specijalizacija.

Centri kompetencija nova su vrsta istraživačke infrastrukture koja je važna za razvoj gospodarstva temeljenog na znanju, inovacijama i novim tehnologijama, a njihovo djelovanje treba pridonijeti povezivanju istraživača s gospodarstvom i olakšati prijenos istraživačkih rezultata u poslovni sektor. Sredstva namijenjena osnivanju i djelovanju centara kompetencija trebaju poboljšati inovacijsko okruženje i pridonijeti povećanju aktivnosti istraživanja, razvoja i inovacija u poslovnom sektoru kroz provedbu istraživačko-razvojnih projekata u suradnji znanstvenih grupa i poslovnog sektora unutar jednog ili više identificiranih prioriteta tematskih i podtematskih područja Strategije pametne specijalizacije Republike Hrvatske 2016.-2020.

SVEUČILIŠTE U SPLITU POTPISALO UGOVORE SA SVOJIM STIPENDISTIMA

Stipendije za ostvarenje studentskih snova

Sveučilište u Splitu potpisalo je ugovore o dodjeli stipendija za akademsku godinu 2016./2017. s ukupno 125 stipendista, a svečanost je održana u Sveučilišnoj knjižnici.

Tom prigodom stipendistima Sveučilišta u Splitu obratili su se rektor prof. **Šimun Andelinović**, prof. **Boris Maleš**, prorektor za studente, studentski standardi i studentski sport, te **Petar Ramljak**, predsjednik Studentskog zbora Sveučilišta u Splitu. Svečanosti su također nazočili i prorektori prof. **Rosanda Muhić**, prof. **Branko Matulić** i prof. **Marko Rosić**.

Rektor Andelinović je, čestitavši studentima na ostvarenom uspjehu, ustvrdio kako je dodijeljeno ukupno 125 stipendija prema kriterijima koji su uspostavljeni u suradnji sa Studentskim zborom, da bi se poticala izvrsnost te, u skladu sa strategijama razvoja Republike Hrvatske i Sveučilišta, STEM područja. Rektor je istaknuo stalan rast kvalitete studentskog standarda te je naveo kako su samo u prošloj godini

Sveučilište u Splitu isplatit će ukupno 125 stipendija u ovoj akademskoj godini, za što je izdvojeno 2,1 milijun kuna, odnosno 800 kuna mjesečno za svakog studenta koji je ispunio kriterije za stipendiranje

otvorene četiri menze, a najavio je i nove sadržaje za studente vezane uz rekreaciju i sportski aktivizam.

Također je izrazio želju da stipendisti Sveučilišta ostanu u svom gradu i županiji, navevši da se upravo zbog toga provodi Program postakadetskog zapošljavanja studenata i, kroz financiranje iz EU fondova, osnivanje i uređenje Studentskog inkubatora u bivšem studentskom domu u Spinutu. Pozvao je stipendiste da kao najbolji studenti Sveučilišta kroz alumni mrežu i sinergiju sa Sveučilištem potiču njegov razvoj.

Prorektor Maleš je dobitnicima stipendije poručio da su oni perjanica Splitskog sveučilišta i oni na koje se treba ugledati. Pozvao je studente da budu proaktivni i priključe se radu Studentskog zbora i studentskih udru-

ga, posjete Savjetovalište, kao i Ured za studente s invaliditetom, koji su smješteni u zgradi namijenjenoj studentima, popularnoj "Studentuši" u bivšoj zgradi Pomorskog fakulteta.

– Vaša znanja i potencijale zajedničkim snagama možemo pretvoriti u projekte – kazao je prorektor Maleš, pozvavši ih da uče kako bi ostvarili svojsne snove jer će inače provesti život ispunjavajući tuđe.

Petar Ramljak je svojim kolegama poručio kako je ovaj događaj dokaz da se ne osvrću na one koji im govore da ocjene i uspjeh na fakultetu nisu važni jer su danas nagrađeni upravo zbog svog truda i angažmana tijekom studiranja. Pozvao ih je i da se jave na natječaj Studentskog zbora za natječajna sredstva jer će im rad na projektima zasigurno pomoći u dalj-

njem rastu i razvoju.

U glazbenom programu svečanosti sudjelovali su sopraniistica **Jelena Čilaš** i pijanist **Marin Limić**.

Sveučilište je izdvojilo ukupno 1,2 milijuna kuna za 125 stipendija koje se dodjeljuju za razdoblje od 1. listopada 2016. do 30. rujna 2017. Ukupni godišnji iznos stipendije po studentu iznosi 9600 kuna, odnosno 800 kuna mjesečno.

Stipendijama Sveučilišta potiče se i nagrađuje izvrsnost najboljih studenata, osobito u području prirodnih, tehničkih, biomedicinskih, zdravstvenih, biotehničkih studija te u informatičko-komunikacijskom području. Naime, na studente upisane na spomenute smjerove raspodijeljeno je ukupno 75 posto stipendija, dok preostalih 25 posto pripada studentima upisanim na studije u ostalim područjima. Studenti su rangirani unutar dviju skupina, i to studenti prve godine na temelju uspjeha na državnoj maturi, a oni viših godina studija na temelju uspjeha u dotadašnjem studiju.

UNIST.HR

STIPENDIJSKA POMOĆ SENATA SVEUČILIŠTA U SPLITU

Studenti putuju na Penn State

Senat Sveučilišta u Splitu je, sukladno svojoj sijećanjskoj odluci o raspodjeli sredstava ostvarenih od upisnina studenata, pozvao sve studente Splitskog sveučilišta da se prijave za dodjelu stipendija radi posjeta Pennsylvania State Universityju, važnom međunarodnom partneru Sveučilišta.

Na poziv se mogu javiti svi studenti sveučilišnih studija koji su u prethodnoj akademskoj godini do 30. rujna ostvarili najmanje 60 ECTS bodova, s prosjekom ocjena od najmanje 4,00 (normiranog s obzirom na ECTS bodove, zaokruženog na dvije decimale). Uz to, obavezno je aktivno znanje engleskog jezika. Rok za podnošenje molbi je 28. travnja 2017. godine, a šalju se elektroničkom poštom s naznakom "Prijava za Penn State University" na e-mail adresu info@szst.unist.hr.

Prilikom podnošenja molbe studenti su dužni priložiti sljedeću dokumentaciju:

- prosjek ocjena za akademsku godinu 2015./2016. (normiran s obzirom na ECTS bodove, zaokružen na dvije decimale);
- prijavu u pisanom obliku na engleskom jeziku;
- plan posjeta na engleskom jeziku koji sadrži temu posjeta

s planiranim aktivnostima i očekivanim rezultatima, detalje o instituciji i osobi/osobama s Penn State Universityja koji će biti zaduženi za organizaciju posjeta;

- pismo preporuke mentora za posjet sa Sveučilišta u Splitu, s izjavom o uspostavljenom kontaktu sa zaposlenicima Penn State Universityja zaduženim za posjet.

Vrijednost stipendije iznosi 15.000 kuna, a preporučeni rok posjeta je dva tjedna u 2017. godini. Ukupno se dodjeljuje devet stipendija.

Prednost kod dodjeljivanja dvije stipendije imaju:

- članovi sportskih ekipa Sveučilišta u Splitu, sveučilišnih sportskih klubova i studenti kategorizirani sportaši (priložiti dokaz)

- studenti s iskustvom sudjelovanja u organizaciji sportskih aktivnosti na Sveučilištu u Splitu (priložiti dokaz).

Prednost kod dodjeljivanja dvije stipendije imaju studenti s temom posjeta iz kulture i umjetnosti.

Povjerenstvo će zaprimiti i obraditi molbe pristigle na natječaj te provesti testiranje prijavljenih studenata, koje će se održati na hrvatskom i engleskom jeziku.

UNIST.HR

VLADIMIR DUGANDŽIĆ/HANZA MEDIA

Prof. Tonči Lazibat: Za razliku od stručnih studija, sveučilišni obrazuju i za struku i za znanost, jednako su važni, ali različiti
Foto: Damir Humski

RAZGOVARAO:
IVAN PERKOV

U povodu stupanja na snagu Odluke Ustavnog suda kojom se potvrđuje razlika između stručnih i sveučilišnih studija, razgovarali smo s profesorom Tončijem Lazibatom, prorektorom za poslovanje Sveučilišta u Zagrebu.

Kako zapravo definirati Hrvatski kvalifikacijski okvir i na koji je način HKO pravno reguliran.

– Hrvatski kvalifikacijski okvir je instrument kojim se uređuju kvalifikacije i ishodi učenja, odnosno znanja, vještine i kompetencije koje se stječu završetkom određenog formalnog obrazovanja, kao

i uvjeti prelaska na višu obrazovnu razinu, takozvana prohodnost obrazovanja. Osobito je značajno povezivanje s Europskim kvalifikacijskim okvirom i Europskim prostorom visokog obrazovanja, a time i našega sustava s nacionalnim sustavima kvalifikacija u drugim europskim zemljama. HKO je zakonski reguliran 2013., a premda zakon ima status preporučene norme koja ne obvezuje javna visoka učilišta, njegov je utjecaj na cijeli sustav visokog obrazovanja i na tržište rada veoma velik.

Kakvu obrazovnu hijerarhiju uspostavlja HKO?

– Zakon razvrstava ishode učenja na osam razina, kojima pridružuje stećene cjelovite kvalifikaci-

AKADEMSKA RAZVRSTAVANJA: PROF. TONČI LAZIBAT O HRVATSKOM KVALIFIKACIJSKOM OKVIRU (HKO) U OPTICI USTAVNOGA SUDA

Sveučilišni i stručni studiji ne smiju se izjednačavati!

Ustavni je sud svojom odlukom – inicirana je ustavnom tužbom Zagrebačkoga sveučilišta – potvrdio razliku (i nedopustivost izjednačavanja) sveučilišnih i stručnih studija i na temelju njih stečenih prava, ocjenjujući da su Zakonom o HKO-u materijalno diskriminirani svi studenti, odnosno građani koji su završili sveučilišne studije (fakultete)

je. Na prvoj od tih razina je osnovna škola, drugu, treću i četvrtu razinu čini srednjoškolsko obrazovanje, peta je razina strukovno petogodišnje obrazovanje i tzv. skraćeni stručni studij, koji traje manje od tri godine i donosi manje od 180 ECTS-a, preddiplomski su studiji na šestoj razini, a na sedmoj su i specijalistički diplomski stručni studij i diplomski sveučilišni studij te poslijediplomski specijalistički studij. Osmu razinu pripada doktoratima.

Struka i(li) znanost

Dakle, stručna i sveučilišna vertikala su izjednačene?

– Problem je što je Zakon o HKO-u na sedmu razinu uvrstio znanja, vještine i kompetencije specijalističkog diplomskog stručnog studija, diplomskog *sveučilišnog* studija i poslijediplomskog *specijalističkog* studija. Međutim, Ustav i Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju stručne i sveučilišne studije vrlo jasno razlikuju. Sveučilišne studije mogu izvoditi samo sveučilišta sa svojim sastavnicama i njima Ustav jamči autonomiju, dok nesveučilišna visoka učilišta mogu izvoditi samo stručne studije. Temeljni Zakon jasno kaže da je razlika između stručnih i sveučilišnih studija u tome što sveučilišni studiji obrazuju i za struku i za znanost, dok stručni studiji imaju sa-

mo stručnu komponentu, oni podučavaju kako se što radi, ali ne i zašto.

I na takvu je pravnu neusklađenost Sveučilište reagiralo ustavnom tužbom?

– Naravno, i Ustavni nam je sud u travnju 2016. dao za pravo Odlukom da se specijalistički diplomski stručni studij briše s razine sedam, da ne može biti na istoj razini s diplomskim sveučilišnim studijem i poslijediplomskim specijalističkim studijem. Odluka je stupila na snagu 31. prosinca 2016. i proizvodi pravne učinke. To znači da će studenti koji završe specijalistički diplomski stručni studij zadržati svoja prava po temeljnom Zakonu, ali ne i po HKO-u, dakle da ne mogu biti u istoj razini i na istim radnim mjestima. Treba naglasiti da su sveučilišni i stručni studiji društveno jednako potrebni i važni, ali su i različiti. Na primjer, diplomirana medicinska sestra koja je završila specijalistički diplomski stručni studij po ovom Zakonu na istoj je razini kvalifikacija i ishoda učenja kao i doktor medicine ili liječnici specijalisti koji su završili sveučilišne studije, tj. medicinski fakultet. Odnosno, u istom kontekstu u drugim strukama je razlika između stručnog specijalista (str. spec.), što se postaje završetkom specijalističkog diplomskog stručnog studija, i stručni je naziv, tj. titula, i magistra struke (mag. oec., mag. iur., mag. ing. arh.), što se postaje za-

vršetkom diplomskog sveučilišnog studija i akademski je naziv odnosno titula kao i sveučilišni specijalist (univ.spec.oec., univ.spec.iur., univ.spec.ing.arh.) što se postaje završetkom poslijediplomskog specijalističkog studija i također je akademska titula. Ovaj Zakon omogućavao je da se i jedni i drugi mogu kandidirati na ista radna mjesta, što je nedopustivo.

Protupravno izjednačavanje

U obrazloženju Odluke Ustavni sud navodi da se radi o materijalnoj diskriminaciji, i to prema svim studentima, odnosno građanima koji su završili sveučilišne studije, dakle fakultete.

Koja je poveznica HKO-a s Europskim kvalifikacijskim okvirom (EQF) i Europskim prostorom visokog obrazovanja (EHEA)?

– Europski kvalifikacijski okvir uspostavljen je kako bi se nacionalni kvalifikacijski okviri mogli uspoređivati i kako bi se omogućila što veća mobilnost radne snage. On prepoznaje osam razina ishoda učenja i u svojim opisnicama vrlo jasno svrstava sve stručne studije u razinu šest zato što oni nemaju znanstvenu, odnosno istraživačku komponentu kao što to imaju sveučilišni studiji. To znači da specijalistički diplomski stručni studij ne može biti na istoj razini kvalifikacija kao sveučilišni diplomski studij i da mora biti povezan s razinom šest ishoda učenja HKO i EQF, dok se sveučilišni diplomski studij mora povezati s razinom sedam, a poslijediplomski doktorski studij s razinom osam. Europski prostor visokog obrazovanja prepoznaje tri razine obrazovanja, i to preddiplomski, diplomski i poslijediplomski studij. Preddiplomski studiji vežu se za razinu šest ishoda

učenja EQF, diplomski za razinu sedam, a poslijediplomski za razinu osam ishoda učenja Europskog kvalifikacijskog okvira. Premda specijalistički diplomski stručni studiji po nazivu spadaju u drugi ciklus obrazovanja, oni se moraju vezati za razinu 1 EHEA jer, kao što sam rekao, nemaju znanstvenoi-straživačku komponentu i po EQF deskriptorima spadaju u razinu šest. Kad, primjerice, netko promijeni ime, mogao bi nekim automatizmom misliti da je druga osoba, a zapravo je ista osoba s drugim imenom.

Nije prvi put da Ustavni sud donosi stajalište o ovoj problematici?

– Ustavni sud je već nekoliko puta, 2000., 2006. i lanjske, 2016. godine, ukazao na nužnost očuvanja binarnosti sustava visokog obrazovanja, tj. na razlike između stručnih i sveučilišnih studija. U obrazloženju Odluke stoji da se na sveučilišne programe ne može prijeći bez razlikovnog programa, dakle sa specijalističkog diplomskog stručnog studija na poslijediplomске specijalističke studije i doktorske studije. Također se navodi da i u opisnicama/deskriptorima studija Hrvatski kvalifikacijski okvir mora te razlike izraziti jasnije. Mi smo i prije prelaska na tzv. Bolonjski sustav imali binarnost – zvali smo ih studiji na višim školama i fakultetski studiji – i oni u Hrvatskoj nikad nisu bili na istoj razini. Više škole su bile na šestoj, a fakulteti na sedmoj razini. Prevedeno, znači da je HKO zakonom iz 2013. godine te studije neopravdano i protupravno izjednačio i sve ih stavio na istu – sedmu – razinu, što diskriminira sve koji su prošli sve sveučilišne rigorozne i stekli sveučilišne diplome.

STAVOVI NVZVOTR-A O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O HRVATSKOM KVALIFIKACIJSKOM OKVIRU

Stručno visoko obrazovanje uvrstiti na razinu 6

Na 23. sjednici od 22.3. Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj raspravilo je Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru i donijelo sljedeće zaključke:

1. Nacionalno vijeće je raspravilo Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskom kvalifikacijskom okviru budući da se radi o pravnoj normi koja bitno utječe na kvalitetu procesa visokog obrazovanja, za koju je po Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i viso-

kom obrazovanju u (u daljnjem ZZDiVO) odgovorno Nacionalno vijeće kao najviše stručno tijelo u RH.

2. Nacionalno vijeće polazi od stava kako je sustav znanosti i visokog obrazovanja uređen temeljenim ZZDiVO. Stoga ostali zakoni odnosno propisi koji u cjelini ili djelomično tretiraju znanost i visoko obrazovanje moraju biti u punom suglasju s temeljnim ZZDiVO.

3. ZZDiVO jasno razlikuje sveučilišno (članci 53-66, 70-73) od stručnog visokog obrazovanja (veleučilišta i visoke škole - članci 67-68, 74). Znanja i ishodi koje omogućuju sveučilišni nastavnici (docenti, izvanredni i redoviti profesori) različiti su od znanja i ishoda koje nude nastavnici veleučilišta (predavači, viši predavači i profesori visokih škola).

4. Konstatirajući kako su obje sastavnice binarnog sustava visokog obrazovanja u RH potrebne i značajne za ukupan hrvatski društveni, kulturni i gospodarski razvoj, Nacionalno vijeće naglašava potrebu njihove jasne distinkcije u svim propisima koji „sljede“ iz temeljnog ZZDiVO.

5. U ovom slučaju to se odnosi na Zakon o HKO odnosno njegove izmjene i dopune u onim njegovim dijelovima koji se odnose na kvalifikacije stećene visokim (tercijarnim) obrazovanjem u RH, kako izravno i nedvojbeno slijedi iz Odluke Ustavnog suda.

6. Nacionalno vijeće ističe veliko značenje i potrebu preciznog određenja materije definirane u Zakonu o HKO. Njegova je primarna funkcija definiranje nacionalnih kvalifikacijskih razina s obzirom na opisane ishode učenja: znanje, vještine i kompetencije te njihove usporedbe s kvalifikacijskim

sustavima u Europi putem predilačkog alata nazvanog Europski kvalifikacijski okvir (EQF) te Kvalifikacijskog okvira-Europskog prostora visokog obrazovanja (QF-EHEA), što je od velikog interesa i značenja kako za hrvatske građane tako i za hrvatsku državu.

7. Polazeći od odredbi temeljnog ZZDiVO i potrebe njihove odgovarajuće i potpune primjene u Zakonu o izmjenama i dopunama zakona o hrvatskom kvalifikacijskom okviru, Nacionalno vijeće je utvrdilo sljedeće:

a) Razina kvalifikacija koje opisuju znanja i vještine stećene hrvatskim stručnim obrazovanjem (razina 7.1. u alternativni Nacrta) treba biti pridružena različitoj razini u EQF odnosno u QF - EHEA od razina koje se stječu sveučilišnim obrazovanjem (razine 7.2 i 7.3. u Nacrtu prijedloga izmjenama i dopuna Zakona o HKO).

b) To znači da se hrvatska razina 7.1. (stručno visoko obrazovanje) povezuje s razinom 6 EQF i razinom 1 (QF-EHEA)

c) Hrvatske razine 7.2. i 7.3. (sveučilišno visoko obrazovanje) povezuje s razinom 7 EQF i zajedno s razinom 8.1. pridružuju se razini 2 (QF-EHEA).

PRIMANJE ZA MLADE ROBOTIČARE NA SVEUČILIŠTU U ZAGREBU

Alka za robote

Rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. **Damir Boras** i prorektor za inovacije i komunikacije prof. **Miljenko Šimpraga** primili su u ponedjeljak 27. veljače 2017. u maloj vijećnici Rektorata mlade hrvatske robotičare i njihove mentore, predstavnike Hrvatske u svjetskim natjecanjima iz robotike, među njima i robotičare varaždinske Prve osnovne škole i izbornika **Ivicu Kolarića**.

Mladi hrvatski robotičari predstavili su svoja postignu-

ća uoči državnoga prvenstva koje je nekoliko dana kasnije održano u Sinju, a na kojem su najbolji robotičari kreirati "robotičku alku". Angažirani cijele godine, i radnim danima i vikendima, marljivo rade sa svojim mentorima kako bi bili što uspješniji na svjetskim natjecanjima. Zahvaljujući velikom trudu i zalaganju u konkurenciji s drugim zemljama, mlade hrvatske snage vraćaju se sa svjetskih natjecanja s barem tri osvojene medalje u devet kategorija.

I. PE.

ODLUKOM SENATA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Dodijeljeno 510 studentskih stipendija

Temeljem uvjeta i kriterija Natječaja za dodjelu stipendija Sveučilišta u Zagrebu za akademsku godinu 2016./2017., koji je bio otvoren od 15. veljače do 5. ožujka 2017., na prijedlog Povjerenstva za dodjelu stipendija Sveučilišta u Zagrebu i Rektorata kolegija u širem sastavu, Senat Sveučilišta u Zagrebu donio je Odluku o dodjeli ukupno 510 stipendija studentima preddiplomskih, integriranih preddiplomskih i di-

plomskih te diplomskih studija za ak. god. 2016./2017.

U skladu s Odlukom, u kategoriji za izvrsnost (kategorija A) ukupno će biti dodijeljeno 410 stipendija, u kategoriji stipendija za studente koji studiraju nastavničke studijske programe u području matematike, prirodnih znanosti i informatike (STEM; kategorija B) bit će dodijeljeno 40 stipendija, 10 stipendija dodijelit će se uspješnim studentima sportašima (kategorija C), a 50 stipendija studentima

slabijega socioekonomskog statusa (kategorija D).

Na natječaj se ukupno prijavilo 1130 kandidata, odnosno njih 747 u kategoriji A, 46 kandidata u kategoriji B, 18 kandidata u kategoriji C te 319 kandidata u kategoriji D.

Ukupni iznos stipendije za svaku od navedenih kategorija je 10.000 kuna. Pritom, pravo na primanje ove novčane potpore ne mogu ostvariti studenti koji već primaju stipendiju drugoga stipenditora.

Na mrežnim stranicama Sveučilišta u Zagrebu, na poveznici <http://www.unizg.hr/nc/vijest/article/konacne-rang-liste-dobitnika-stipendija-sveucilista-u-zagrebu> objavljene su konačne rang-liste dobitnika stipendija Sveučilišta u Zagrebu za ak. god. 2016./2017.

Svečana dodjela stipendija održat će se u srijedu, 12. travnja 2017. u 9.30 sati u Koncertnoj dvorani "Blagoje Bersa" na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu.

UNIZG.HR

SURADNJA U OBRAZOVANJU I ZNANOSTI IZMEĐU SVEUČILIŠTA U ZAGREBU I DRŽAVNOG UREDA ZA HRVATE IZVAN DOMOVINE

Poticaj povratku dijaspore u Hrvatsku

Državni tajnik u Središnjem državnom uredu za Hrvate izvan Republike Hrvatske **Zvonko Milas** i rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. **Damir Boras** potpisali su sporazum o suradnji u području obrazovanja i znanosti.

Sporazumom se uspostavlja suradnja između Sveučilišta u Zagrebu i Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Hrvatske radi razvijanja studijskih programa te integracije i jačanja hrvatskoga zajedništva – rekao je Milas i dodao da se potpisanim sporazumom potiče i povratak Hrvata u domovinu te se pozitivno djeluje na ostatak mladih u hrvatsko-

me društvu, a time se dugoročno jača demografski, gospodarski i opći napredak hrvatskoga društva.

U cilju daljnjega unapređenja odnosa između Republike Hrvatske i Hrvata izvan Republike Hrvatske, državni tajnik Milas pozvao je i druga hrvatska sveučilišta na suradnju.

Sporazum omogućuje promicanje očuvanja, jačanje i razvoj obrazovnog i znanstvenog napretka Hrvata u Hrvatskoj i Hrvata izvan Hrvatske – rekao je rektor Boras i dodao kako je sporazum prigoda za ostvarenje jače suradnje Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske u

području obrazovanja i znanosti.

Sporazum o međusobnoj suradnji, između ostaloga, obuhvaća razvijanje studijskih programa s ciljem integracije i jačanja zajedništva Hrvata izvan domovinske Hrvatske, poticanje znanstvenoistraživačkoga rada na temu hrvatskoga iseljništva, hrvatske manjine te Hrvata u Bosni i Hercegovini, kao i migracijskih trendova, poticanje donošenja upisnih kvota za Hrvate izvan Republike Hrvatske te osmišljavanje i podupiranje projekata razmjene studenta, pripadnika hrvatskoga naroda izvan Republike Hrvatske.

UNIZG.HR

SRCE OBILJEŽILO 24. OBLJETNICU REGISTRACIJE VRŠNE DOMENE.HR

Dan kad je Hrvatska priznata na internetu

Prošle su pune 24 godine otkako se 27. veljače 1993. godine Republika Hrvatska upisala na internetsku kartu svijeta. Tog je dana Studentski računski centar Sveučilišta u Zagrebu (SRCE) registrirao nacionalnu vršnu.hr domenu, čime su računala (inter-

netnski servisi) s oznakom.hr postala sastavnim dijelom svjetske mreže. Ovaj važan događaj, svojevrсно digitalno priznanje Republike Hrvatske, bio je dio projekta uspostave hrvatske akademske i istraživačke mreže CARNet, jednog od najvažnijih projekata

u povijesti Srca.

Registracija i aktiviranje nacionalne vršne internetske domene predstavljali su završni korak u uspostavi interneta u Hrvatskoj. Tek je registracijom vršne domene Hrvatska bila uvrštena na mapu internetskih servisa.

Vršna oznaka ".hr" pojavljuje se u prvim komunikacijama sa svijetom kao sastavni dio e-mail adresa, a nakon toga i svih ostalih internetskih servisa.

CARNet upravlja domenskim prostorom Republike Hrvatske (tj. vršnom dome-

nom ".hr") u skladu s Pravilnikom o organizaciji i upravljanju vršnom domenom ".hr" i obavlja registraciju internetskih domena unutar domene ".hr". U ovom trenutku ukupno je oko 98.000 registriranih domena ".hr".

N. DOBRENIĆ (SRCE)

RAZGOVOR NOVA REKTORICA SVEUČILIŠTA U RIJECI PROF. SNJEŽANA PRIJIĆ SAMARŽIJA

Visoko obrazovanje ne smije biti kula bjelokosna

Piše:

IVICA PROFACA

Sveučilište u Rijeci dobilo je novu rektoricu, dosadašnju prorektoricu za studije i studente prof. Snježanu Prijić Samaržiju. Ova profesorica filozofije rođena je 1964., a na Sveučilištu u Rijeci zaposlena je od 1997. Filozofiju je diplomirala u Beogradu, magistrirala u Ljubljani, a doktorirala u Zagrebu. Dosadašnji rektor prof. Pero Lučin nakon dva odradena mandata svojoj će nasljednici i dosadašnjoj bliskoj suradnici predati rektorske ovlasti i insignije na svečanosti 27. travnja.

Predstavljanje nove rektorece otvaramo pitanjem o značenju naslova njezina programa "Otvoreno Sveučilište za otvoreni svijet".

- Važno mi je bilo već na početku naglasiti vrijednosni pristup mojeg programa koji uključuje razumijevanje obrazovanja i znanosti kao javnog dobra i javne odgovornosti, otvorenost prema zajednici, suradnji, pluralnosti, toleranciji i uvažavanju. Sveučilište vidim kao instituciju koja je otvorena različitim i mnogim idejama i inicijativama, i koja je istodobno dostupna, otvorena svijetu ljudi, mobilnosti, razmjeni iskustava u globalnom okruženju.

Usmjereni na studente

Do izbora za rektoricu obnašali ste dužnost prorektorice za studije i studente. Kako ocjenjujete dosadašnji rad Uprave Sveučilišta, koliko je zacrtanih ciljeva ispunjeno, što je eventualno propušteno?

- Nastojali smo slijediti načela strateškog planiranja i postavljanja ciljeva, godišnjeg praćenja rezultata i redefiniranja politika. Mislim da smo u tom dijelu visoko učinkovita institucija. U svojem području nastojala sam učiniti Sveučilište institucijom koja na studente gleda kao na partnere u obrazovnom procesu, uključiti ih u gotovo sva sveučilišna tijela, ishode učenja redefinirati u skladu s njihovim izlaznim kompetencijama, da se Sveučilište brine o zaposljivosti studenta. Najveće mi je priznanje da smo od krovne asocijacije europskih studenata European Student Union proglašeni Sveučilištem usmjerenim na studente. Nastojala sam promicati stav da je kvaliteta studijskih programa i općenito kultura kvalitete temelj dobrog obrazovnog sustava. Kada to kažem mislim na niz institucijskih istraživanja i evaluacija koja smo proveli kako bismo detektirali stanje, pratili zadovoljstvo studenata i nastavnika provedenim reformama. I u tom dijelu dobili smo priznanje jer je Sveučilište u Rijeci prepoznato od Svjetske banke

Vrlo je važno da uvjerimo ljude ne samo da su obrazovanje i znanost važni, već da je nama, kao dionicima tog sustava, stalo do ljudi i njihove dobrobiti, da nas ne bi više percipirali kao žitelje elitističkih bjelokosnih kula odvojenih od potreba društva

MATIJA DANJEŠĆ / HANZA MEDIA

kao primjer dobre prakse u provedbi suvremenog sustava financiranja koje je bazirano na strateškom, projektnom djelovanju koje mjeri postignute rezultate.

Kako vidite današnju poziciju Sveučilišta u Rijeci unutar hrvatskog visokoškolskog sustava?

- Pokušavam izbjegavati svako uspoređivanje koje razvija rivalitet jer mislim da je to neproduktivno. Radije kažem kako vidim Sveučilište u Rijeci kao instituciju koja je puno znanja i truda uložila u razvoj kulture kvalitete i donošenja pametnih politika, nastojali smo se pozicionirati unutar europskih politika definiranih u dokumentima prostora visokog obrazovanja i europskog istraživačkog prostora i nacionalnih politika obuhvaćenih u Strategiji obrazovanja, znanosti i visokog obrazovanja RH. Mnoga priznanja koja smo dobili za provedbu naših politika, sredstva koja smo povukli iz EU fondova za znanstvenu infrastrukturu, izgradnja Kampusa, povećanje broja istraživača, postizanje optimalnog omjera studenta i nastavnika samo su neki pokazatelji koji nas pozicioniraju kao odgovornu javnu instituciju.

Integracija obogaćuje

U svom programu veliku pažnju posvećujete integraciji Sveučilišta. Kojim se putem ona može ostvariti, i kako je pomiriti s autonomijom sastavnica?

Sveučilište u Rijeci ima 11 fakulteta koji imaju pravnu osobnost i 4 odjela koji su integrirani unutar Sveučilišta. Svaka sastavnica,

Prijestolnica kulture

Rijeku u Vašem mandatu čeka projekt Europske prijestolnice kulture 2020. Na koji će način Sveučilište dati svoj doprinos?

- Sveučilište je strateški partner grada Rijeke u ovom projektu i vjerujem da je i to bio jedan od važnih elemenata zbog kojih je Rijeka dobila nominaciju. Osim našeg uvjerenja da je sinergija institucija nužna za razvoj zajednice i kvalitetu života, EPK je realna prilika za sve koju ne smijemo propustiti. Važno je istaknuti da smo kulturu pritom shvatili vrlo ekstenzivno, ne samo kao umjetnost već kao društvenu kritiku i korektiv, kao neodvojivu od znanosti i inovacija s jedne strane i participacije i zajednice s druge.

fakultet ili odjel trebaju uživati autonomiju u upravljanju, ustroju i financijskom poslovanju te definiranju svojih strateških prioriteta jer je to preduvjet motiviranog, kompetentnog i uspješnog funkcioniranja. Autonomija je važna jer omogućuje da se svi članovi akademske zajednice osjećaju uključeni, postajemo konkurentniji u prijavi novih studijskih programa, posebice interdisciplinarnih, u prijavi znanstveno-istraživačkih projekata, provedbi poslovnih procesa, internacionalizaciji. Unutar dobro organiziranog sustava i upravljanog sustava moguće je istodobno očuvati autonomiju i integrirano djelovati.

Kao prorektorica bavili ste se studentima, na koji način ćete voditi brigu o njima?

- Socijalna struktura studenata ne odgovara socijalnoj strukturi našeg društva, što znači da većinom studiraju

grame na stranim jezicima, združene studije i druge programe koji potiču mobilnost studenta i istraživača, ali i povećavaju kvalitetu obrazovanja, o čemu svjedoče iskustva zemalja koje prednjače u internacionalizaciji poput Velike Britanije, ali sve više i Austrije, Njemačke, Italije, Nizozemske.

Ljudi su sve

Kako potaknuti zaposlenike Sveučilišta na kvalitetniji rad?

- Na Sveučilištu u Rijeci studira i radi više od 19.000 ljudi, radi se o ogromnom ljudskom potencijalu koji je ključni činitelj uspješnosti institucije. Infrastruktura i najpametnije procedure su prazne i nemaju svrhu ako ne uspijevaju pokrenuti ljude. Samo zadovoljni i motivirani nastavnici, istraživači i zaposlenici u stručnim službama mogu razvijati Sveučilište, kao što su i vrijednosti međusobnog uvažavanja i solidarnosti među zaposlenicima posebi vrijednost institucije. Naravno da se i ovdje radi o financijama, organizacijskoj i infrastrukturnog potpori, nagrađivanju i mogućnosti usavršavanja, pravednom i transparentnom zapošljavanju i napredovanju. Namjeravam uvesti redovito ispitivanje zadovoljstva zaposlenika, redovito savjetovanje sa zaposlenicima. Nedostaju nam i politike i službe koje će pratiti i usmjeravati karijere mladih, ali i ne samo mladih istraživača. Ograničenja su brojna, ali vjerujem da je razvijanje intrinzične motivacije kod zaposlenika jedini dugoročni put ka kvaliteti u uspjehu i prilika koju ne smijem propustiti.

Vezano s tim, kako razviti znanstvene i umjetničke kapacitete?

- Bogata sveučilišta su i najuspješnija sveučilišta koja pripadaju u skupinu tzv. *world class universities*. Naravno, uvijek ima izuzetaka, sjajnih znanstvenika i umjetnika koji dolaze do izvrsnih rezultata usprkos neadekvatnim uvjetima. Na Vaše pitanje moguća su tri jednostavna odgovora: osigurati više sredstava, osigurati poticajno okruženje koje nije nužno vezano uz novac i osigurati razmjenu ideja kroz mobil-

nost istraživača i umjetnika. Izazovi su, naravno, vezani uz nedopustivo niska proračunska izdvajanja za visoko obrazovanje, nepovjerenje zaposlenika u sustav i institucije visokog obrazovanja i znanosti, ali i otpor internacionalizaciji u strahu od odjela mozgov i promjenama koje donosi.

Vezanost uz zajednicu

Opći je dojam da je obrazovanje, visokoškolsko i općenito, nedovoljno valorizirano u današnjoj Hrvatskoj.

- Nema koristi od žalopojki, iako ima mnogo razloga za njih. Treba se boriti protiv relativiziranja obrazovanja i znanosti koje se sve više prikazuju opcijama, samo jednim od mogućih načina života. Međutim, mislim da je posebno važno da uvjerimo ljude ne samo da su obrazovanje i znanost važni, već da je nama, kao dionicima tog sustava, stalo do ljudi i njihove dobrobiti. Bojim se da nas percipiraju kao žitelje elitističkih bjelokosnih kula odvojenih od potreba društva. Držim da ta percepcija ne odražava mišljenje velike većine članova akademske zajednice, ali ne smijemo je zanemariti.

Koliko Sveučilište u Rijeci danas doprinosi razvoju lokalne zajednice, ali i cijele države, i kako taj doprinos dodatno pojačati, u oba smjera?

- Sveučilište u Rijeci već se odavno profiliralo sveučilište treće generacije, koje potiče korištenje svoje ekspertize za dobrobit zajednice, razvoj primijenjenih istraživanja, razvijanje poduzetničkih inicijativa, transfer tehnologije, razvijanje inicijativa vezanih uz vrijednosti globalnog građanstva, razvijanje studiranja utemeljenog na suradnji sa zajednicom. Suradnja s gradom Rijekom, riječkim prstenom i Primorsko-goranskom županijom je izvrsna. Ima mnogo planova i nadam se da će se rezultati uskoro i vidjeti.

Koliko ste zadovoljni dosadašnjom sinergijom s gospodarstvom?

- I ovdje moramo pronaći veći prostor zajedničkog interesa i razviti jezik koji svi razumijemo. Pritom mislim na stanovite predrasude, da se sveučilište smatra odvojenim od tzv. realnog sektora, dok sveučilišta smatraju gospodarstvo prostorom profitnih inicijativa, suprotnih javnom dobru. Vidim prostor suradnje u mogućnostima planirane ciljane edukacije za specifične potrebe gospodarstva, mogućnost kreditiranja i stipendiranja studenta koji će ciljano biti educirani za rad u tvrtkama, razvijanje paketa usluga ekspertize i znanstvene infrastrukture za potrebe tržišta i slično.

Kampus

- Osim izgradnje Sveučilišne knjižnice i Društveno kulturnog centra, planirali smo gradnju Centra za translacijsku medicinu, zgrade fakulteta koji bi iz središta grada prešli na Trsat, dormitorija. Osnovni problem je, dakako, pitanje financiranja gradnje infrastrukture iz EU fondova, ali ne samo izgradnje nego kasnije i upravljanja i održavanja tako velikog kompleksa. Unatoč svim teškoćama i trenutnim zastojima u provedbi planova zbog financiranja, sve ćemo učiniti kako bismo krenuli u drugu fazu izgradnje. Međutim, Sveučilište tvore ljudi. Gradimo grad na Trsatu, a taj grad treba i integrirati. To treba postati prostor u koji će i drugi ljudi ulaziti. Kampus treba biti prostor ljudi Rijeke.

SENAT SVEUČILIŠTA U ZAGREBU ODAO POČAST PROF. TOMISLAVU IVANČIĆU (1938-2017.)

Uzor sveučilišne profesure

Iz komemorativnog slova pomoćnog biskupa zagrebačkog, mons. Ivana Šaška

Slojevitost pojma 'komemoracija' vodi nas s površine u dubinu, od letimičnih sjećanja, preko zajedničkoga spomena do općereligijske važnosti spomena i do kršćanske teološke sveobuhvatnosti euharistijskih riječi: *Hoc facite in meam commemorationem*. U spomenu ima mjesta i osobnomu i zajedničkomu; i privatnomu i javnomu; i slaganju i neslaganju; i važnomu i nevažnomu. Iznad niti jedan ljudski spomen ne može iscrpiti ljudski život. Zato kao vjernici svoju molitvu upućujemo Bogu: *Spomeni se, Gospodine!* Tu leži naša radost i sigurnost da u nedostatnosti našega spomena ništa nije izgubljeno i da sve što je životom darovano ima smisla. Na tome tragu ističem tri spomena na profesora Ivančića: *spomen s osobnim poveznicama, spomen s društvenim usporednicama i spomen s akademskim podudarnostima*. Niti jedan od njih nije takav da bi označavao odlučujuće obrate, ali je svaki čudesan ili barem znakovit.

Osobne poveznice

Svećenika Tomislava Ivančića pamtim od svojih gimnazijskih dana. Još dok nisam ništa znao o njemu, kao sjemeništarac, početkom osamdesetih godina prošloga stoljeća, sjećam ga se iz zagrebačke katedrale, upravo po nekoj poticajnoj riječi i usputnom pogledu koji je postao suputništvom. Nisam znao da je zaređen za svećenika dva mjeseca nakon moga rođenja i da je postao kanonikom u mojim sjemenišnim godinama (1983.). Ipak, njegovo mi je ime ostalo prisutno, poznato, primjerno. Kasnije sam ga kao student susretao na fakultetskim hodnicima, pozdravljao s dubokim poštovanjem; pročitao sam poneki njegov zapis, razmišljanje i studiju. Nije mi predavao niti jedan predmet, jer sam nakon druge godine otišao na studij u Rim, a njegovi su predmeti bili u kasnijim godinama. No, poveznica je živjela čudesno u činjenici da sam kao i on bio student *Papinskoga sveučilišta Gregoriana* i pitomac istoga zavoda *Germanicum et Hungaricum* u kojemu je i on boravio te nas rado susretao kao 'stariji brat', kao *frater maior*. Udaljen od Zagreba, iščitavao sam i njegova djela, primijetivši razvidan trag koji je ostavio izvan Hrvatske.

Društvene usporednice

Vrativši se sa studija, postao sam asistentom, a kasnije i kolegom profesorom na Katoličkome bogoslovnom fakultetu. Rado se spominjem te suradnje, osobito iz godina njegove dekanске službe. Zajedništvo je postajalo dublje po raznim obvezama u Nadbiskupiji sve do nedavno, do zadnjih projekata vezanih uz *Dругу sinodu Zagrebačke nadbiskupije*, pri čemu smo blisko surađivali u izradi *Radnoga dokumenta* Sinode. Osim toga, bili smo subrača kao kanonici Prvostolnoga kaptola zagrebačkoga, a posljednje smo godine bili i neposredni susjedi na Kaptolu, gdje je živio u kući u kojoj je nekada, među ostalima, boravio i Franjo Rački.

Iz komemorativnog slova Branka Jerena, bivšeg rektora Zagrebačkog sveučilišta

Profesor Ivančić bio je cijenjeni član Senata Sveučilišta u Zagrebu od 1998 pa sve do 2001. godine, dakle, i u razdoblju u kojem i ja obnašam moj rektorski mandat. Profesor Ivančić u to vrijeme živi sa Sveučilištem i živi za Sveučilište. Svima nam je poznata širina svih mogućih smjerova njegova djelovanja. Unatoč tome, od 44 sjednice Senata on je izostao samo s jedne. Ni jednom gestom, ni jednom diskusijom ne može se prepoznati da je profesor Ivančić dekan baš Katoličkoga bogoslovnog fakulteta. Na Senatu nastupa isključivo kao jedan od dekana Sveučilišta u Zagrebu i isključivo se brine za napredak Sveučilišta kao cjeline. Sve njegove prethodne dugogodišnje i trajne aktivnosti i boravci diljem Europe omogućili su mu dobro poznavanje europskih visokoškolskih i znanstvenih sustava, o kojima duboko promišlja i jasno prepoznaje kojim putem treba ići. Profesor Ivančić u dubinu razumije izvješće Vijeća Europe i to što Fisher-Appelt piše, dobro zna da samo integrirano sveučilište, onako kako su integrirana sva sveučilišta u Europi i razvijenome svijetu, može optimalno ostvariti cjelovitost svojega poslanja u nastavnom, znanstvenom,

Tomislav Ivančić

U spomen na Tomislava Ivančića, profesora emeritusa Katoličkoga bogoslovnog fakulteta i izabranoga rektora Sveučilišta u Zagrebu u auli Rektorata održana je komemorativna sjednica Senata. o životu i radu profesora Tomislava Ivančića na sjednici su, uz rektora Damira Borasa, govorili pomoćni biskup zagrebački mons. dr. Ivan Šaško izaslanik kardinala Josipa Bozanića, ministar znanosti i obrazovanja prof. Pavo Barišić, bivši rektor Branko Jeren te dekan Katoličkoga bogoslovnog fakulteta prof. Tonči Matulić. Uz članove Senata komemorativnoj su sjednici nazočili dekani i prodekani sastavnica Sveučilišta u Zagrebu, članovi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, profesori Katoličkoga bogoslovnog fakulteta te ostali visoki uzvanici. Zahvalivši nadahnutim govornicima, rektor Boras je komemorativni skup zaključio pozivom da primjer prof. Ivančića, jednog od najznačajnijih profesora u novijoj povijesti Sveučilišta u Zagrebu, postane uzorom obnašanja sveučilišne profesure

umjetničkom i stručnom smislu. Što je ponajviše Profesor Ivančić zna da je samo autonomno i integrirano Sveučilište snaga koja je jamstvo opstojnosti i napretka hrvatskoga naroda. To će ostati i bit njegova budućega rektorskoga programa.

Kolegice i kolege, cijenjeni skupe sjećanja, može se reći da povratak Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Sveučilište u Zagrebu nosi u sebi veliku simboliku povratka. Grubom silom izbačeni fakultet vraćen je svojem sveučilištu kojega je on zapravo bio prva sastavnica. Njegovim je povratkom naše Sveučilište postalo ono što jest: SVEUČILIŠTE.

Objavom početka postupka za izbor novoga rektora, mojega nasljednika, na KBF-u su zaključili da bi istinski povratak KBF-a u Sveučilište bio jasno istaknut i potpuno zaokružen kad bi i predloženi s toga fakulteta postao ravnopravnim predložnikom u natječaju. Katolički bogoslovni fakultet za četverogodišnji je rektorski mandat predložio svojeg redovitoga profesora fundamentalne teologije Tomislava Ivančića. Vrhunske predložnike istaknula su još četiri fakulteta našega Sveučilišta, a za rektora je izabran upravo profesor Ivančić. Taj izbor rektora s fakulteta-povratnika bio je moralni čin i tihi govor akademskoga priznanja, koje su osjećali članovi onoga sazi-

Zar nije znakovito da se u svome znanstvenom radu posvetio tada aktualnim temama koje su isticale: važnost upoznavanja marksizma, nutarnje dinamike kršćanstva i religije, kršćanske Objave, dijaloga, susreta s drugima, poniranje u razumijevanje najdublje antropološkog ustroja čovjeka? Na spomen riječi koje imaju veze s nečim fundamentalnim, danas se osjećaji miješaju i redovito vežu asocijacije s fundamentalizima, ali je korijenski taj pojam – koji se obično prevodi nekom inačicom pojma 'temelj' – vezan uz izvorište, uz 'fons'. Ili još dublje: uz tlo iz kojega raste život (približavajući na taj način *fundament* i *fetus*). I gotovo proročki pokazuje važnost upravo onih tema za koje se danas jedva usudimo postaviti prava pitanja, kao što je otajstvo života.

Kako samo u suvremenosti daleko seže onaj u naslovu Ivančićeve disertacije korišten pridjev 'religionslos' vezan uz kršćanstvo, ali i uz kulturu Zapada. Osim toga, profesor Ivančić se brinuo za fakultetsku specijalizaciju: *Islamska religija i njezin odnos prema kršćanstvu*, a među njemu životno posebno dragim temama nalazilo se i traganje za liječenjem čovjeka koje je kretalo od evangelizacije do duhovne terapije. I tu je impresivna lepeza područja i tema zanimljivih ne samo za hrvatsko nego i međunarodno ozračje. Bilo bi vrijedno ponovno razmotriti te društvene usporednice, misleći na središnje teme kojima se bavio i na ono što na ovome prijelazu epoha opterećuje Hrvatsku, Europu i svijet, pri čemu se vidi poljuljanost uporišta, ponajviše zbog odmicanja od Izvorišta.

Akadske podudarnosti

Treći je spomen akademske podudarnosti, misleći pritom na činjenicu da je bio izabrani rektor Sveučilišta. Na taj me spomen potaknula ova aula i prikazi likova rektora koji su specifičan presjek povijesti ovoga našeg Sveučilišta u svjetlu života istaknutih ljudi. Točnije, potaknuo me jedan detalj, koji je vjerujem mnogima od vas, budući da ste češće u ovim prostorima, poznat, a vezan je uz trećega rektora Sveučilišta, profesora Antuna Kržana. Podudarnost njega i profesora Ivančića svakako je u tome što je bio svećenik, teolog, što je bio pitomac zavoda *Germanicum et Hungaricum*, što je i on bio kanonik Prvostolnoga kaptola, bavio se graničnim pitanjima teologije i prirodnih znanosti, onima naime koja pripadaju polju fundamentalne teologije.

Ali, ne ističem ga poglavito zbog toga, nego zbog činjenice da se u nizu portreta rektora ovdje ne nalazi originalna slika rektora Kržana, nego kopija. Izvornik je u Muzeju Grada Zagreba, a nekada je bio na Sveučilištu. No, u doba komunizma, nekome se svidio okvir, ali ne i sadržaj, pa je sadržaj, to jest portret rektora Kržana, izbačen iz okvira, da bi u njega bio smješten drugi lik, tada politički važniji, unosniji, korisniji i očito najvrjedniji za one koji pokazuju da diktature uvijek imaju poteškoću u spajanju okvira i sadržaja, da totalitarizmi pokazuju jezive plodove nepoštivanja znanosti i kulture.

No, u tome je vidljivo i nešto jako vrijedno, jer je jedan profesor sačuvao sadržaj i znao da je vrijedan i bez lijepoga okvira. To jest: uvijek će se za vrijedan sadržaj pronaći i poneki okvir da bi ga se predstavilo...

Spominjem se toga, jer nas život profesora Ivančića može lijepo poučiti da postoje sadržaji koji su vrijedni i u najsiriomašnjemu okviru te da postoji sadržaj za koji čovjek ne može napraviti okvir i da postoji stvarnost koja bježi ljudskoj uokvirenosti. Bio je čovjek spajanja, ne razgradnje, tankočutnosti, a ne nasilja; otvoren razgovoru i kada se našao među suprotstavljenim ideologijama. I u Hrvatskoj treba očito spojiti vrijedan sadržaj i lijep okvir, a najčvršće će ih zajedno držati istina.

Zlatni okvir

Pred događajem smrti nečije geste i riječi dobivaju snažnije značenje i vjerodostojnost. Čak i ono što nam je djelovalo običnim, svakidašnjim; preko čega smo prešli bez pozornosti, može postati iznimnom dragocjenošću, detaljem koji preobražava život. A profesor Tomislav je posijao puno riječi, zasadio puno pogleda, raskrilo susrete... Sve to, nakon njegove smrti, odjekuje drukčije, ima drukčiji okus i boje su snažnije. Zato mi se kao kršćaninu koji vjeruje u vječni život ne sviđa kada na vijest o nečijoj smrti prigušimo boje; kada slike postanu isključivo crno-bijele i kao da su poželjnije, ako su blijede; kada dopuštamo platu tuge da nas prekrije, gurajući u stranu „obećanje besmrtnosti (buduće)“. Zato mi je drago da ste fotografiju profesora Ivančića uokvirili u zlatnu boju koja je u ikonografiji boja neba.

Za kraj se spominjem riječi koje je nakon Četrnaeste postaje Križnoga puta pokojni Tomislav pridao Isusu koji govori nama: „Predaj smrti ono što joj i tako pripada. Nemoj više gledati grob kao beznade i kraj, nego kao rađanje i početak. Neka umre tvoja oholost. Uskrsna zora već je na pomolu.“ Imakar bio nazvan profesorom *ex merito* (emeritus), zaslužnikom, puno je vidljivije da je živio kao čovjek, kao svećenik, kao profesor *ex caritate et ex gratia*. No, za taj naslov ne postoji zemaljsko sveučilište, niti pripadna katedra. Vjerujem da je taj naslov čuo u susretu sa svojim Učiteljem u vječnosti.

Neka se Gospodin spomene njegova života. Izričem to molitvom koju je u 5. stoljeću sastavio za Europu iznimno važan papa Lav Veliki, koga je mladi student Tomislav Ivančić zavolio i proučavao u svome magistarskom radu, molitve koju još uvijek molimo na Božić, a danas ju upućujem za njega koji se posvetio izvoru humanuma, izvoru ljudskosti u dubokoj čežnji za dobrom i ljubavlju:

Deus, qui humanae substantiae dignitatem et mirabiliter condidisti, et mirabilis reformati, da, quaesumus ei eius divinitatis esse consortem, qui humanitatis nostrae fieri dignatus est particeps.

va Senata i, vjerujem, većina sveučilištaraca.

Osobno, glasao sam za profesora Ivančića: i za mene je izbor profesora Katoličkoga bogoslovnog fakulteta bio konačna potvrda povratka našega Sveučilišta i naše države u krug civiliziranih i istinski demokratskih društava. No bolest profesora Ivančića učinila je svoje - želim vjerovati ne i bolest hrvatskoga društva – im profesor Ivančić nije stupio na rektorsku dužnost.

Meni će zauvijek ostati neodgovoreno jedno pitanje: Bi li zagrebački rektor, teolog Tomislav Ivančić u četiri godine svojega rektorskog mandata uspio svojim radom za dobro Sveučilišta u Zagrebu dobiti potporu i prijateljstvo barem onoga dijela hrvatske akademske zajednice koja je tako visoko cijenila doprinos našem Sveučilištu i našoj znanosti hamburškoga rektora, teologa Petera Ficher-Appelta za njegova 21-godišnjega rektorskoga mandata i njegova 45-godišnjega djelovanja, i u Hrvatskoj?

Dragi profesore, na Sveučilištu u Zagrebu učinili ste prepoznatljiv pomak kojega se danas sjećamo u tužnoj prigodi Vašega odlaska. Ne dvojim da će budući naraštaji hrvatskih sveučilištaraca nalaziti nadahnuće u Vašem djelu i da ćemo Vas svi pamtit po Vašoj umjerenosti, razboritosti, čvrstini i pravednosti.

Pokoj Vam vječni, dragi Profesore, dragi Rektore

NEUM: ZNANSTVENO-STRUČNI SKUP O POLOŽAJU HRVATSKE ZAJEDNICE U SUSJEDNOJ DRŽAVI

Hrvati Bosne i Hercegovine - nositelji europskih vrijednosti

Piše:
PROF. **MARKO ROSIĆ**,
PROREKTOR SVEUČILIŠTA U SPLITU

U Neumu je 16. i 17. ožujka održan znanstveno-stručni skup s međunarodnim sudjelovanjem "Hrvati Bosne i Hercegovine – nositelji europskih vrijednosti". Organizator skupa je Ured hrvatskog člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine prof. **Dragana Čovića** dok su suorganizatori skupa Hrvatska akademija za znanost i umjetnost Bosne i Hercegovine, Odjel za znanost i obrazovanje Hrvatskog narodnog sabora Bosne i Hercegovine, Sveučilište u Mostaru, Sveučilište u Zagrebu, Sveučilište u Splitu te Institut za društveno-politička istraživanja iz Mostara. Održavanje ovog skupa je pobudilo veliki interes javnosti te je u oba dana održavanja iskazan veliki interes za svaku raspravu u koja je vođena na panelima.

Skup je prema riječima prof. Čovića nakon jako dugo vremena okupio znanstvene, kulturne, društvene i političke strukture Hrvata Bosne i Hercegovine, ali i šire. Na najvišoj razini je skup podijeljen u tri panela. Tema prvog panela bila je povijest, kultura, jezik i obrazovanje Hrvata Bosne i Hercegovine. Drugi panel je obradio teme europskog puta kao okvira za demokratizaciju Bosne i Hercegovine, dok su rasprave trećeg pane-

Skup u Neumu podijeljen je u tri panela: prvi se bavio poviješću, kulturom, jezikom i obrazovanjem Hrvata BiH, drugi je obradio teme europskog puta kao okvira za demokratizaciju Bosne i Hercegovine, dok je treći bio posvećen razmatranju ustavne i institucionalne jednakopravnosti Hrvata kao temelja europske BiH

Damir Boras, Ljerka Ostojić, Dragan Čović, Davor Ivo Stier i Šimun Anđelinović na skupu u Neumu

la bile posvećene razmatranju ustavne i institucionalne jednakopravnosti Hrvata kao temelja europske Bosne i Hercegovine. Odbori ovog znanstveno-stručnog skupa, a to su organizacijski odbor, međunarodno znanstveni odbor, programski odbor i recenzijski odbor uspjeli su organizirati ovaj skup u nepunih pola godine.

Na početku skupa su svojim pozdravnim govorima sudionike skupa pozdravili hrvatski član Predsjedništva Bosne i Hercegovine Dragan Čović, predsjednica Republike Hrvatske **Kolinda Grabar-Kitarović**, rektor Sveučilišta u Splitu i predsjednik Rektorškog zbora Republike Hrvatske prof. **Šimun Anđelinović**, rektor Sveučilišta u Zagrebu

prof. **Damir Boras** te rektorica Sveučilišta u Mostaru prof. **Ljerka Ostojić**. Odmah nakon otvaranja skupa uvodno predavanje je održao **Davor Ivo Stier**, potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Čović je u svom pozdravnom govoru kazao kako će neumski skup rezultirati zaključcima koji će definirati ja-

san strateški put i odrednice za poziciju hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini.

Predsjednica Republike Hrvatske **Kolinda Grabar-Kitarović** najavila je kako će Hrvatska pojačati diplomatske napore kako bi se dogradio Daytonski mirovni sporazum, osigurala stabilnost Bosne i Hercegovine i šireg susjedstva te spriječili vanjski utjecaji.

Rektor Sveučilišta u Splitu i predsjednik Rektorškog zbora Republike Hrvatske prof. **Šimun Anđelinović** izrazio je zadovoljstvo interdisciplinarnošću kojom se obrađuju pitanja koje skup postavlja. Kao predsjednik Rektorškog zbora pozvao je na nastavak institucionalne pomoći Hrvatima Bosne i Hercegovine, dok je u ulozi rektora Sveučilišta u Splitu istaknuo ulogu ovog sveučilišta u razvoju mostarskog sveučilišta kao i spremnost na daljnje jačanje suradnje.

Rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. **Damir Boras** je u svom pozdravnom govoru naglasio ulogu ljudi porijeklom iz Bosne i Hercegovine u razvoju i radu Sveučilišta u Zagrebu, ali i ulogu Sveučilišta u Zagrebu u razvoju znanosti i visokog školstva u Bosni i Hercegovini. Rector Boras je istaknuo kako je Bosni i Hercegovini mjesto u Europskoj uniji zajedno s Republikom Hrvatskom i drugim državama koje promiču zajedničke vrijednosti.

Rektorica Sveučilišta u

Mostaru prof. **Ljerka Ostojić** istaknula je stratešku ulogu Sveučilišta u Mostaru kao jedinog javnog sveučilišta na hrvatskom jeziku u Bosni i Hercegovini u očuvanju nacionalnog i kulturnog identiteta Hrvata u Bosni i Hercegovini.

Interes za sudjelovanjem na ovom skupu je bio iznimno velik tako da nije bilo moguće da se unutar panela prezentiraju svi pristigli radovi koji su pozitivno ocijenjeni od strane recenzentata, no zato su svi takvi radovi objavljeni u Zborniku radova s ovog skupa. Ovaj zbornik predstavlja vrijedan i trajan dokument održanog skupa. Govornici na sva tri panela skupa u svojim izlaganjima ukazivali na probleme, ali i nudili odgovore na ona pitanja koja su za Hrvate u Bosni i Hercegovini od iznimne važnosti te je upravo ova činjenica najbolji dokaz opravdanosti skupa kao i dokaz potrebe da se ovakvi skupovi organiziraju i u budućnosti. Spomenuta pitanja se odnose na pitanje nacionalnog identiteta, pitanja jednakopravnosti, ali i uloge hrvatskog naroda na putu Bosne i Hercegovine prema članstvu u Europskoj uniji.

Skup je imao i svoj humanitarni karakter jer je za vrijeme održavanja skupa organizirana večera s aukcijom slika gdje su prikupljena sredstva upućena u svrhe pomoći materijalno ugroženim studentima.

MANIFESTACIJA 'DAN I NOĆ NA PMF-U'

Festival prirodnoslovlja i matematike

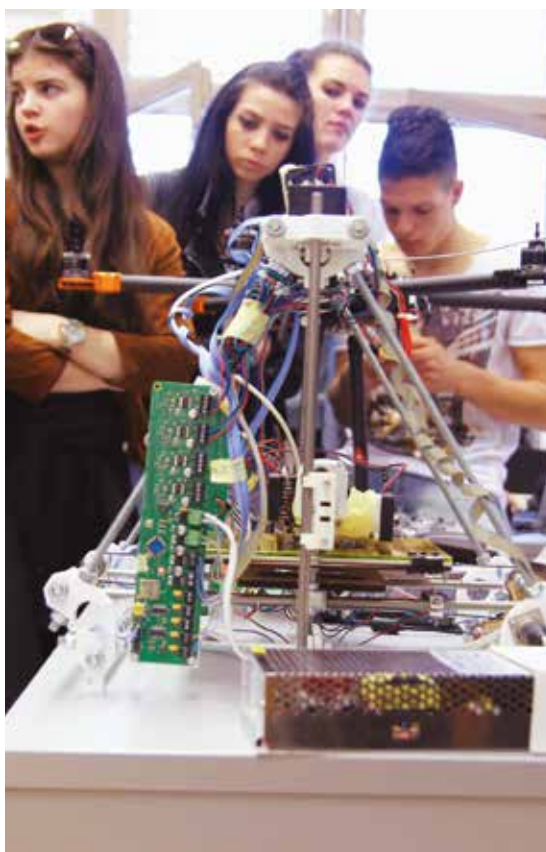
Sedam odsjeka Prirodnoslovno-matematičkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u petak 7. travnja 2017. organiziraju manifestaciju "Dan i noć na PMF-u".

Riječ je o jednodnevnom festivalu prirodnoslovlja i matematike koji se već tradicionalno održava u travnju, a namijenjen je budućim studentima PMF-a te svim zainteresiranim posjetiteljima. Manifestacija će svečano biti otvorena 7. travnja u 9.30 sati u prostorima PMF-a (Horvatovac 102a).

U sklopu Dana i noći na PMF-u održat će se sedam manifestacija: Noć biologije, Fizika danas, Otvoreni dan kemije, Otvoreni dan geologije, Geofizika uživo, Otvoreni dan geografije i Otvoreni dan matematike. Manifestacija će se održavati u svim prostorima u kojima djeluje Prirodnoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, a na ukupno 11 lokacija diljem Zagreba održat će se više od pedeset predavanja i oko 100 radionica. Također, usklupu programa organizirani su interaktivni obilasci laboratorija, predavaonica i vrtova.

Prirodnoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu i ove godine očekuje da će programe manifestacije pratiti oko 12.000 posjetitelja kojima će više od 1000 studenata, nastavnika i djelatnika PMF-a na zanimljiv način prezentirati prirodne znanosti.

R.I.

IZASLANSTVO AMERIČKOG SVEUČILIŠTA U HRVATSKOJ

Partnerstvo Zagreba i Cincinnatija

Rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. **Damir Boras** ugostio je izaslanstvo Sveučilišta u Cincinnatiju (University of Cincinnati) iz Ohija u Sjedinjenim Američkim Državama u sastavu: profesor **Arnie Miller**, profesor **Daniel Marković**, profesor **Stanley Corkin**, profesor **Djoko Muratowski**, profesorica **Jennifer Bergeron**, pomoćnica dekana **Nora Wagner**, profesor emeritus **Kristi Nelson** te **Natalie Ochmann**. Sastanku u Rektoratu nazočili su i prorektor za znanost, međuinstitucijsku i međunarodnu suradnju prof. **Miloš Judaš**, dr. sc. **Maja Zorica** s Odsjeka za romanistiku Filo-

zofskoga fakulteta, dr. sc. **Ivana Grgurinović** s Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskoga fakulteta, prof. **Klaudio Pap**, dekan Grafičkog fakulteta, doc. **Ivana Žiljak Stanimirović**, akademik **Vladimir Bermanec** s Prirodnoslovno-matematičkoga fakulteta, prof. **Davor Derenčinović**, prodekan za međunarodnu suradnju Pravnoga fakulteta, te **Dora Gelo**, stručna savjetnica u Uredu za međunarodnu suradnju.

Izaslanstvo partnerskoga sveučilišta, s kojim je potpisan međusveučilišni sporazum 2013., drugi je put posjetilo Sveučilište u Zagrebu s ciljem konkretizacije postojećega sporazu-

ma kroz ciljane suradnje. Nova međunarodna strategija Sveučilišta u Cincinnatiju je identificiranje strateških partnera u svijetu te je za područje srednje i istočne Europe kao partnera odabralo Sveučilište u Zagrebu.

Nakon uvodnoga razgovora, predstavnici fakulteta osvrnuli su se na dosadašnje kontakte i suradnje te iznijeli konkretne prijedloge za buduću suradnju. Nastavno na središnji sastanak održani su susreti na Filozofskom fakultetu, Pravnom fakultetu, kao i susreti s predstavnicima Fakulteta kemij-skog inženjerstva i tehnologije i Fakulteta organizacije i informatike.

UNIZG.HR

IZ MINISTARSTVA ZNANOSTI I OBRAZOVANJA

PRIREDILA ŽELJKA SAMAC

Strukovne škole bliže tržištu

Sukladno nedavno usvojenom programu razvoja sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja 2016.-2020. nastavlja se s modernizacijom strukovnog obrazovanja. Naglasak je na novim strukovnim kurikulumima temeljenima na standardu zanimanja i standardu kvalifikacija, što će omogućiti bolju uskladenost s tržištem rada. Težnja je da kurikulumi budu fleksibilni kako bi škole mogle brže odgovarati na potrebe tržišta te promjene i inovacije u pojedinim sektorima. Planira se i promoviranje te unaprjeđenje modela učenja na radnome mjestu, uključujući dualni model te promociju strukovnog obrazovanja kao prvog izbora učenika. Radi se i na unaprjeđenju sustava stručnog usavršavanja nastavnika, razvijanju sustava osiguranja kvalitete te povećanju mobilnosti i zapošljivosti učenika u strukovnom obrazovanju. Za ove aktivnosti na raspolaganju je 85 milijuna eura iz Europskoga socijalnog fonda te 63 milijuna eura iz Europskoga fonda za regionalni razvoj za rekonstrukciju, obnovu, adaptaciju i opremanje ustanova.

Potpisani ugovori za EU projekte

U prethodnom razdoblju Ministarstvo je osiguralo ugovaranje značajnih financija iz EU fondova te sredstva nacionalnog sufinanciranja za podršku aktivnostima i razvoju sustava znanosti i obrazovanja. Tako je iz Europskog socijalnog fonda osigurano više od 133 milijuna kuna za povećanje pristupa elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija, gotovo 20,4 milijuna kuna za unaprjeđenje sustava kvalitete visokog obrazovanja, više od 11,5 milijuna kuna za promociju cjeloživotnog učenja te 11,4 milijuna kuna za registar Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira.

Izmjene Zakona o HKO-u i ZZDVO

Normativne aktivnosti Ministarstva ove su godine otpočele javnom raspravom o nacrtu izmjena i dopuna Zakona o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru koja je još u tijeku. U ožujku je imenovano i otpočelo s radom Povjerenstvo za izmjenu i dopunu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokome obrazovanju pod predsjedanjem prof. **Frane Staničića** s Pravne fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Povjerenstvo ima zadaću utvrditi i predložiti otklanjanje najvećih poteškoća koje su uočene primjenom Zakona, a koje se ponajviše odnose na status znanstvenika i istraživača.

Za znanost i obrazovanje 12 milijardi europskih kuna

Do 2020. hrvatska bi znanost i obrazovanje trebala u okviru dvaju europskih operativnih programa (*Učinkoviti ljudski potencijali* i *Konkurentnost i kohezija*) dobiti više od 12 milijardi kuna, što je najviši iznos kojim je Hrvatska ikad raspolagala za rast i razvoj obrazovanja i znanosti.

Ministarstvo svoj rad temelji na aktivnosti koje proizlaze iz Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije i Programa razvoja strukovnog obrazovanja i osposobljavanja 2016. - 2020. Svrha je uskladen i učinkovit razvoj odgojno-obrazovnog i znanstvenog sustava. Provedba mjera iz strateških dokumenata, uz kvalitetno korištenje fondova Europske unije, treba osigurati bolju infrastrukturu, skrb o razvoju ljudskih potencijala u sustavu, unaprjeđenje metoda i sadržaja te projektnih prilika. Ovdje donosimo pregled financijskih mogućnosti i projektnih poziva.

UNAPRJEĐENJE PISMENOSTI – TEMELJ CJELOŽIVOTNOG UČENJA

Osigurano 26,7 milijuna kuna; Poziv otvoren do 19. travnja 2017.

U cilju povećanja kapaciteta odgojno-obrazovnih ustanova za provedbu aktivnosti u okviru školskog kurikula usmjerenih na razvoj jedne ili više vrsta pismenosti, krajem 2016. otvoren je poziv "Unaprjeđenje pismenosti – temelj cjeloživotnog učenja".

PODRŠKA OBRAZOVANJU ODRASLIH

Financijska alokacija iznosi 30 milijuna kuna; Poziv otvoren do 12. svibnja 2017.

Početkom ožujka otvoren je poziv "Podrška obrazovanju odraslih polaznika uključivanjem u prioritetne programe obrazovanja, usmjerene unaprjeđenju vještina i kompetencija polaznika u svrhu povećanja zapošljivosti". Cilj je poziva omogućiti stjecanje prve kvalifikacije i/ili stjecanje vi-

Za sektor obrazovanja i znanosti iz operativnih je programa 'Učinkoviti ljudski potencijali' i 'Konkurentnost i kohezija' planirano je više od 12 milijardi kuna do 2020., od čega je više od milijardu kuna predviđeno za strukovno obrazovanje i osposobljavanje. Hrvatska nikad nije raspolagala s tolikim sredstvima za rast i razvoj obrazovanja i znanosti

še razine kvalifikacije te prekvalifikacije kako bi se povećala razina znanja, vještina i kompetencija odraslih osoba i njihova konkurentnost na tržištu rada.

STRUKOVNO OBRAZOVANJE

Na raspolaganju 1,117 milijarda kuna; prvi Poziv krajem 2017.

Vlada Republike Hrvatske 28. rujna 2016. usvojila je *Program razvoja sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja 2016-2020*. Ministarstvo znanosti i obrazovanja 23. je prosinca 2016. donijelo Akcijski plan provedbe Programa, čime su ispunjeni svi preduvjeti korištenja europskih fondova za razvoj strukovnog obrazovanja. Na raspolaganju nam je ukupno 1,117 milijarda kuna, tj. 148 milijuna eura. Od toga će se 85 milijuna eura iz Europskog socijalnog fonda moći ulagati u izradu sektorskih kurikuluma, uspostavu centara kompetencija, jačanje stručnog usavršavanja nastavnika, razvoj mogućnosti za učenje uz rad, razvoj sustava osiguranja kvalitete, promicanje strukovnog obrazovanja te međunarodnu suradnju škola. Još 63 milijuna iz Europskog fonda za regionalni razvoj moći će se ulagati u rekonstrukciju, obnovu i adaptaciju, te opremanje ustanova.

U tijeku su pripreme poziva, a objava prvog, otvorenog, poziva koji se tiče pro-

mocije kvalitete strukovnog obrazovanja, planiran je za kraj 2017.

STIPENDIJE

Osigurano 459 milijuna kuna; prvi Poziv u svibnju 2017.

Kako bi osiguralo jednak pristup studiju studentima slabijeg socio-ekonomskog statusa, ali i potaknulo upisivanje i završavanje studija u prioritetnim područjima znanosti, Ministarstvo znanosti i obrazovanja osiguralo je u Europskom socijalnom fondu 22.000 socijalno-ekonomskih i 15.000 STEM stipendija za petogodišnje razdoblje. To znači da će se uz 5000 postojećih godišnjih stipendija Ministarstva za studente slabijeg socijalno-ekonomskog statusa dodjeljivati dodatnih 4500 socijalno-ekonomskih i 3000 STEM stipendija godišnje. Za stipendije u petogodišnjem razdoblju iz Strukturnih fondova osigurano je ukupno 459 milijuna kuna (60,7 milijuna eura). Za svibanj je planirana objava poziva za izravnu dodjelu sredstava kako bi se za nadolazeću akademsku godinu osigurala stipendije prvenstveno za studente slabijeg socio-ekonomskog statusa.

INTERNACIONALIZACIJA VISOKOG OBRAZOVANJA

Osigurano 18.75 milijuna kuna; prvi Poziv u prvoj polovici 2017.

Za prvu polovinu 2017. planirana je objava otvorenog po-

ziva radi unaprjeđenja kvalitete i relevantnosti visokog obrazovanja kroz internacionalizaciju. Doprinositi će joj se razvojem i uspostavljanjem združenih studija (diplomskih i poslijediplomskih) na stranim jezicima; razvojem studijskih i/ili obrazovnih programa te modula i kolegija na stranim jezicima u području prirodnih, biotehničkih i tehničkih znanosti, biomedicine i zdravstva; promocijom hrvatskih visokih učilišta u inozemstvu s ciljem privlačenja većeg broja stranih studenata i nastavnika. Ukupna sredstva ovoga poziva iznose 18.75 milijuna kuna.

Uz otvoreni poziv, planirana je i izravna dodjela Agenciji za mobilnost i programe EU sredstava koja će biti usmjeravana na financiranje odlazne mobilnosti studenata i nastavnog osoblja u znanstvenim, tehnološkim, inženjerskim i matematičkim (STEM) područjima te u informacijsko-komunikacijskom području (IKT) kako bi se povećao broj inozemnih studentskih stručnih praksi te stručnog usavršavanja osoblja.

IZOBRAZBA NOVIH DOKTORA ZNANOSTI

Ukupna sredstva ovoga projekta iznose 81,09 milijuna kuna

U pripremi je "Projekt razvoja karijera mladih istraživača – izobrazba novih doktora znanosti", planiran za realizaciju kroz Europski socijalni fond. Cilj je poticanje

zapošljavanja mladih istraživača u ranoj fazi razvoja karijere (na poslijediplomskoj razini) u sustavu znanosti i visokog obrazovanja. Provedba Projekta izravno bi pridonijela povećavanju kvalitete hrvatskog istraživačkog prostora na način da se najboljim diplomantima omogući razvoj znanstvene karijere u Hrvatskoj, poveća kvaliteta mentorskog rada, unaprijedi kvaliteta selekcije doktora nata te cjelokupnog sustava znanosti, a istodobno skрати razdoblje potrebno za stjecanje stupnja doktora znanosti.

JAVNA ISTRAŽIVAČKA INFRASTRUKTURA I OPREMA

Osigurano 836 milijuna kuna; prvi Poziv predviđen u travnju 2017.

Cilj projekta "Ulaganje u organizacijsku reformu i infrastrukturu u sektoru istraživanja, razvoja i inovacija" jačanje je kapaciteta za istraživanje, razvoj i inovacije (IRI) pružanjem potpore organizacijskim promjenama i razvoju IRI infrastrukture. Kroz organizacijsku reformu omogućit će se, dakle, institucionalna reforma IRI sektora odnosno poboljšanje funkcioniranja kroz neformalne i formalne procese organizacijske strukture s ciljem poboljšanja kvalitete, opsega i relevantnosti istraživačkih aktivnosti. U konačnici, rezultat ulaganja u znanstvenu infrastrukturu i organizacijsku reformu utjecat će na transformaciju znanstvenih organizacija u međunarodno konkurentne institucije koje stvaraju novu znanstvenu, društvenu i ekonomsku vrijednost.

VRHUNSKA ISTRAŽIVANJA ZNANSTVENIH CENTARA IZVRSNOSTI

Raspoloživ iznos 380 milijuna kuna; Poziv je u tijeku

U svrhu financiranja projekata koje će razvijati znanstveni centri izvrsnosti u okviru strukturnih fondova od 2014. osigurano je 50 milijuna eura. Zbog značajnih kašnjenja, sredstva su gotovo tri godine bila blokirana pa je raspisivanje tog Natječaja te njegovu provedbu Ministarstvo od početka mandata postavilo jednim od prioriteta. Naime, njime se stvaraju uvjeti za rad izvrsnih znanstvenika u Hrvatskoj te daljnji rast i razvoj sustava znanosti.

Ministar Barišić u Rumunjskoj

Na poziv rumunjskoga ministra obrazovanja Pavla Nastasea, u Rumunjskoj je 7. i 8. ožujka boravio ministar Pavo Barišić s izaslanstvom u kojemu su bili rektor Sveučilišta u Zagrebu Damir Boras i sadorska zastupnica Vesna Bedeković, predsjednica Međuparlamentarne hrvatsko-rumunjske skupine prijateljstva. U programu ovog prvog službenog sastanka visokih dužnosnika obiju vlada sudjelovao je i Giureci-Slobodan Ghera, predstavnik hrvatske manjine u rumunjskom parlamentu.

Središnja su tema sastanka bile pripreme za zajedničko predsjedanje Rumunjske, Finske i Hrvatske Vijećem EU-a 2019./20. godine, koje će

se nastaviti i tijekom uzvratnoga posjeta ministra Nastasea, kada će biti potpisan i program suradnje u području obrazovanja za razdoblje 2018.-2020. U pogledu obrazovanja hrvatske i rumunjske manjine ministri su izrazili spremnost za jačanje potpore ovim zajednicama s izrazitim naglaskom na poticanje jače mobilnosti studenata i nastavnika, posebice studenata hrvatskoga i rumunjskoga jezika. I sastanak s ministrom istraživanja i inovacija Serbanom Valecom najvećim se dijelom odnosio na pripreme zajedničkog predsjedanja te na mogućnosti jače suradnje u programu Obzor 2020.

Tijekom posjeta Sveučilištu u Bukureštu rektor je Bo-

Ministri Pavo Barišić i Pavel Nastase

ras potpisao memorandum o suradnji dvaju sveučilišta. Izaslanstvo se sastalo s nastavnicima i studentima Katedre za hrvatski jezik Filozofskoga fakulteta.

Pavo Barišić prvi je naš ministar obrazovanja koji se u Karaševu i Lupaku sastao s karaševskim Hrvatima, najstarijom hrvatskom manjinom u iseljeništvu, koja punih sedam stoljeća uspješno njeguje materinski jezik i kulturu. Tom je prigodom posjetio i dvojezičnu hrvatsko-rumunjsku školu u Karaševu i osnovnu školu u Lupaku. Program je zaključen posjetom Sveučilištu Zapad u Temišvaru, gdje su razmotrene mogućnosti jačanja suradnje s hrvatskim sveučilištima.

SPLITSKI FAKULTET GRAĐEVINARSTVA, ARHITEKTURE I GEODEZIJE KREIRAO NOVI STUDIJSKI PROGRAM

‘Zelena’ gradnja budućnosti

FGAG je prijavitelj i nositelj projekta razvoja studijskog programa održive i zelene gradnje, čija je priprema financirana iz Europskog socijalnog fonda, a koji bi mogao rezultirati jedinstvenim studijem koji bi se održavao na četiri hrvatska sveučilišta: u Splitu, Zagrebu, Rijeci i Osijeku

Pišu: Ivo ŠARIĆ, MAG.OEC. I
PETRA ČAPETA, MAG.ING.AEDIF

Trend održive i zelene gradnje je u značajnom porastu u svim dijelovima svijeta. To pokazuje i veliko istraživanje u suradnji Svjetskog savjeta za zelenu gradnju i USGBC-a o trendovima gradnje, provedeno u više od 60 zemalja, koje govori da diljem svijeta 28 posto stručnjaka u građevinarstvu svoje poslovanje temelje na održivom dizajnu i održivim konstrukcijama, pri čemu je gotovo 60 posto poslovanja orijentirano na korištenje zelenih tehnologija i proizvoda. Prepoznajući potrebu novih znanja i vještina na području održive i zelene gradnje, shvaćamo da je neosporno oplemenjivanje svih postojećih studija predmetnim znanjima te samim tim i opskrba tržišta multidisciplinarnim stručnjacima, stvarajući zanimanja budućnosti koja će biti ukorak sa svjetskim tržištem.

Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije Sveučilišta u Splitu je institucija sa 46 godina iskustva, prepoznata kao lider u razvoju urbanih područja u gradu Splitu, Dalmaciji i drugim regijama u Hrvatskoj i svijetu. U isto vrijeme je jedini multidisciplinarni fakultet na svom području u Republici Hrvatskoj. Nije onda iznenađujuće što je FGAG bio prijavitelj i nositelj projekta pod nazivom „Razvoj visokoobrazovnih standarda

zanimanja i standarda kvalifikacija za područje održive i zelene gradnje uz razvoj novog sveučilišnog diplomskog programa održive i zelene gradnje s naglaskom na mediteransko područje“.

Europsko povjerenje

Sama projektna prijava je bila među najbolje ocijenjenim projektnim prijavama, zahvaljujući kvalitetnoj suradnji FGAG-a i konzultantske tvrtke UHY Savjetovanje d.o.o., prilikom pisanja projekta. Riječ je o projektu vrijednom gotovo tri milijuna kuna, od čega je 2,75 milijuna financirano iz nepovratnih sredstava Europskog socijalnog fonda i hrvatskog državnog proračuna, a navedeni projekt je uspješno završen 18. rujna 2016., nakon 15 mjeseci provedbe.

Ovim projektom razvijeni su visokoobrazovni standardi zanimanja (*Voditelj projekata održive gradnje*) i standard kvalifikacije (*Magistar inženjer održive gradnje*) te diplomski studijski program u području održive i zelene gradnje s naglaskom na mediteransko područje, a sve sukladno Hrvatskom kvalifikacijskom okviru. Uz to, kroz sastanke, predavanja, radionice i studijska putovanja usavršavalo se više od 40 nastavnika i predstavnika projektnih partnera u području održive i zelene gradnje te su i postojeći studijski predmeti obogaćeni suvremenim znanjima iz istog područja.

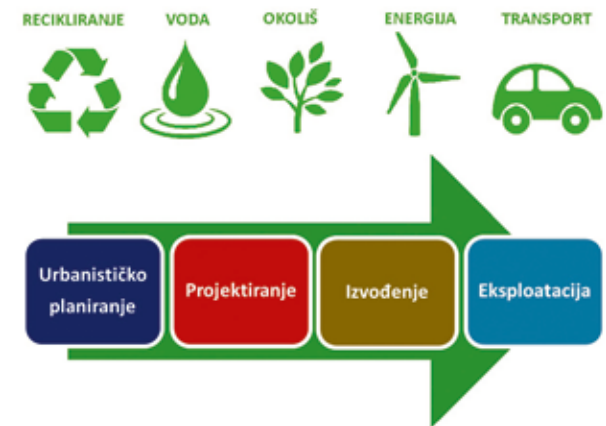
Smatramo da smo kao fa-

Tim FGAG i partnera koji je radio na projektu studija održive i zelene gradnje

	ECTS	SEM
OSNOVNI PAKET		
Osnove održive i zelene gradnje	4	1
Urbana fizika	4	2
Interdisciplinarnе vještine	4	3
POMOĆNI PAKET		
Zakonski i regulatorni aspekti zelene gradnje	2	1
Ekonomski aspekti	3	2
Sociološke perspektive održivog urbanog razvoja	2	3
MEDITERAN		
Održivost tradicijske gradnje na Mediteranu	3	1
Održivo upravljanje graditeljskom baštinom Mediterana	4	2
Krajobrazna održiva arhitektura Mediterana	4	3
INTEGRALNE RADIONICE		
Fizika zgrade	5	1
Znanost o materijalima	5	2
Osnove održivih HVAC sustava	6	3
SPECIJALISTIČKE RADIONICE _ ARHITEKTURA		
Zelene ovojnice zgrada	8	1
Prostorno planiranje prema principima održive i zelene gradnje	7	2
Urbanističko projektiranje prema principima održive i zelene gradnje	7	3
SPECIJALISTIČKE RADIONICE _ GRAĐEVINARSTVO		
Održive konstrukcije u zelenim zgradama	8	1
Održivi komunalni vodni sustavi i pametni gradovi	7	2
Održivo upravljanje vodnim resursima	7	3
OSTALE SPECIJALNOSTI		
Geoinformatika u okolišnom inženjerstvu	5	4
Pametno stanovanje	5	4
DIPLOMSKI RAD		
	20	4

Plan studija s ECTS bodovima i semestrom

kultet koji objedinjuje građevinarstvo, arhitekturu i geodeziju razvili kvalitetan održiv i interdisciplinarni program na čelu s 19 predstavnika katedri koji su vodeći stručnjaci i cijenjeni profesori s priznatim znanstveno-istraživačkim i nastavnim radom. Diplomski studij održive i zelene gradnje s naglaskom na mediteransko područje je integrirani program čiji je cilj pružiti sve potrebne alate arhitektu ili inženjeru koji će biti u stanju upravljati sveukupnim dizajnom i planiranju procesa gradnje s naglaskom na

održivost u interakciji s drugim stručnjacima koji sudjeluju na projektu.

Potražnja za stručnjacima

Program je osmišljen kao odgovor na sve veću potražnju u svijetu za stručnjakom koji može upravljati složenim procesima planiranja/dizajna u različitim područjima i na različitim razinama osposobljavajući studente ne samo da se tehnički baziraju na rješenje problema, već i na koncepciju, organizaciju i povrh svega međusobnu komunikaciju – maštovito razmišljanje i kreativan inženjerski pristup pri

gradnji uz maksimalnu optimizaciju sustava s naglaskom na održivost. Voditelj projekata održive gradnje posjeduje aplikativna znanja koja ga svrstavaju u neophodni stručni kadar potreban za medijaciju i komunikaciju svih dionika gradnje, a sve u svrhu podizanja održivosti proizvoda, građevina i sustava. Njegova uloga je savjetovanje pri planiranju, dizajniranju tehničkih rješenja, izgradnji i upravljanju, no velikim dijelom mora imati aktivnu ulogu pri svim navedenim procesima kreiranja održivoga ljudskog okoliša. Navedeno zanimanje tržištu rada nudi nedostajući profesionalni kadar koji svojim kompetencijama aktivno sudjeluje u promicanju održivosti i postizanju prepoznatih i postavljenih strateških ciljeva vezanih za održivi okoliš i zdravlje.

Budući stručnjaci će biti uključeni u izgradnju i izmjenu okoliša i krajolika Mediterana. Također, studenti će steći znanje koje će im omogućiti rješavanje estetskih, distributivnih, funkcionalnih, strukturnih, tehničko-konstruktivnih, menadžerskih, ekonomskih, socijalnih i ekoloških aspekata planiranja i dizajna sa stalnim ciljem održivosti.

Podrška Rektorskog zbora

Zamišljeno je da se studij provodi kroz četiri semestra, podijeljenih u sedam multidisciplinarnih modula uz diplomski rad, s naglaskom na integraciju različitih disciplina koje čine plan studija. Uspješnim završetkom projekta je izrađen studijski program, no za sam početak provedbe studijskog programa slijedi napraviti još značajnih koraka, uz potporu relevantnih ministarstava, sveučilišta i institucija. Slijedom navedenoga, u veljači 2017. na Rektorskom zboru Republike Hrvatske od strane FGAG-a je pokrenuta inicijativa za osnivanje Združenog hrvatskog studija Održiva i zelena gradnja te je predložen sljedeći okvir organizacije i održavanja studija:

- Združeni hrvatski studij – Održiva i zelena gradnja bi bio dvogodišnji diplomski studij (4 semestra);
- Održavao bi se u Zagrebu, Splitu, Osijeku i Rijeci (u svakom gradu po jedan semestar);
- Predviđa se upisna kvota od 30 studenata, za koje bi bilo potrebno osigurati smještaj u studentskim domovima;
- Nastavnici bi se birali temeljem kompetentnosti za po-

Partneri

Uz FGAG na projektu su sudjelovali stručnjaci iz organizacija, instituta te tvrtki koje djeluju na području zelene gradnje i održivog razvoja: Hrvatski savjet za zelenu gradnju i Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, koji su svojom stručnošću pridonijeli činjenici da standard zanimanja, standard kvalifikacije te novi studijski program budu visoko stručni i vezani uz praksu. Tu je i Udruga B-4 koja je na području Poljske provela više od 80 projekata, od kojih je značajan dio bio vezan uz temu održivosti i zelene gradnje. U projekt su uključeni i partneri Cemex d.d., Spegra inženjering d.o.o. te Hrvatska udruga poslodavaca, koji su posebno imali značajan utjecaj na rad radnih skupina te kontrolirali da standard zanimanja i kvalifikacije odgovaraju traženim kompetencijama na tržištu rada. Institut za oceanografiju i ribarstvo je kao partner bio zadužen za primjenu koncepta održivosti u mediteranskom području tijekom izrade standarda zanimanja te formiranja studijskog programa. Iznimno značajni partneri u projektu bile su Hrvatska komora arhitekata, Hrvatska komora inženjera građevinarstva te Hrvatska komora ovlaštenih inženjera geodezije, koje su tijekom projekta imale ulogu formiranja multidisciplinarnih zanimanja i kvalifikacije. Projektom konzorciju se priključio i klaster CEDRA Split, kao partner za aktivno i projektno učenje te eko-društveno poduzetništvo.

jedine predmete iz Studijskog programa;

- Za osnivanje studija potrebno je: po jedan asistent/ica (doktorand/ica) i po jedan docent/ica na svakom od 4 sveučilišta (ukupno 8 razvojnih mjesta), jedna osoba za administraciju studija, novčana sredstva za pokriće troškova vanjske suradnje i administrativnih poslova (mogući izvor: Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja);

- Osnivanje Radne skupine koju bi činili predstavnici svih hrvatskih sveučilišta, a koja bi razradila provedbu novog Studija.

Poslovi

Popis poslova koje može raditi magistar inženjer održive gradnje:

- Vođenje projekata održive i zelene gradnje;
- Tehničko, pravno i financijsko savjetovanje pri realizaciji projekata u održivoj i zelenoj gradnji;
- Implementacija elemenata zelene gradnje u temporalni i povijesni kontekst unutar postojećeg građevnog nasljeđa;
- Analiza životnog ciklusa građevine te usporedba i vrednovanje tehničkih rješenja na temelju analize;
- Upravljanje građevinama;
- Analiza rizika i računalno modeliranje;
- Analizirati i uspoređivati različita tehnička rješenja proizvoda u smislu održive gradnje;
- Planiranje i projektiranje održivih i zelenih građevina;
- Poznavanje i tumačenje zakonske regulative vezane za održivo i zeleno građenje;
- Upravljanje građevinskom baštinom;
- Projektiranje ovojnice zgrade i odabir tehničkih rješenja;
- Planiranje i projektiranje održivih konstrukcija;
- Ekonomija održive i zelene gradnje;
- Prostorno planiranje i urbani sustavi u kontekstu održivosti;
- Sociološki aspekti održivosti;
- Računalne aplikacije i alati u planiranju, izvedbi i upravljanju održivih građevina, prostora i sustava.

SVEUČILIŠTE U SPLITU FAKULTET ELEKTROTEHNIKE, STROJARSTVA I BRODOGRADNJE, objavljuje

NATJEČAJ

Za izbor:

-jednog nastavnika u znanstveno nastavno zvanje izvanrednog profesora za znanstveno područje humanističkih znanosti, polje filologija, grana opće jezikoslovlje (lingvistika) i odgovarajuće radno mjesto.

Pristupnici moraju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (N.N. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, i 60/15).

Natječaj traje 30 dana od dana objave u Narodnim novinama.

Na natječaj se mogu javiti osobe oba spola sukladno čl. 13. st. 2. Zakona o ravnopravnosti spolova N.N. 82/08.

Sve informacije mogu se dobiti u Službi za upravno-pravne poslove Fakulteta.

Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta natječaja dostavljaju se na adresu: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu, Rudeša Boškovića 32., 21000 Split.

Nepravovremene prijave i prijave bez dokaza o ispunjavanju uvjeta neće se razmatrati.

O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni u zakonskom roku.

Sukladno odluci Fakultetskog vijeća donesenoj na VIII. redovitoj sjednici Fakultetskog vijeća od 8. lipnja 2016. god., Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Splitu raspisuje

NATJEČAJ za izbor

jednog izvršitelja (m/ž) na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavnom zvanju izvanrednog profesora iz znanstvenog područja humanističkih znanosti, znanstvenog polja teologije, znanstvene grane crkvena povijest na Katedri crkvene povijesti na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu (1 izvršitelj m/ž);

Uvjeti:

Svi pristupnici za izbor osim općih uvjeta propisanih Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07 Odluka Ustavnog Suda 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13 i 101/14 Odluka Ustavnog Suda 60/15) i uvjeta propisanih Odlukom Rektorskog zbora o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora u znanstveno-nastavna zvanja (NN br. 106/06), Pravilnikom Nacionalnog vijeća za znanost (NN 84/05) trebaju ispunjati posebne uvjete propisane Statutom Sveučilišta u Splitu i Statuta Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Splitu.

Uz prijavu za natječaj pristupnici su dužni priložiti:

1. Potpisani životopis,
2. "Nihil obstat" svoga Ordinarija (pristupnici klerici),
3. Domovnicu ili dokaz o državljanstvu neke druge države,
4. Dokaze o ispunjavanju zakonskih uvjeta za navedeno radno mjesto,
5. Podatke o znanstvenoj, nastavnoj i stručnoj djelatnosti,
6. Za strane državljane dokaz o poznavanju hrvatskog jezika (napredno poznavanje)

Sve radove i natječajnu dokumentaciju potrebno je predati u četiri primjerka te snimljene u PDF obliku na zasebnim CD-ima kako slijedi:

CD 1: separate predloženi radova za izbor u raspisano zvanje
CD 2: natječajnu dokumentaciju (izvješća, popise radova i životopis)
Nepotpune i nepravovremene prijave bit će odbačene i neće se razmatrati. Prijavu s dokazima o ispunjavanju uvjeta pristupnici natječaja trebaju predati u roku od 30 dana od objave natječaja u Narodnim novinama na adresu: Katolički bogoslovni fakultet, Zrinsko-frankopanska 19, 21 000 Split s naznakom: »Za natječaj«.

O rezultatima natječaja pristupnici će biti izvješteni u zakonskom roku. Katolički bogoslovni fakultet Split

SVEUČILIŠTE U SPLITU MEDICINSKI FAKULTET objavljuje

NATJEČAJ

ZAIZBOR

1. dva suradnika u suradničkom zvanju i na radnom mjestu asistenta, za područje biomedicine i zdravstva, polje farmacija, grana farmacija u Katedri za farmaciju,

2. jedan suradnik u suradničkom zvanju i na radnom mjestu asistenta, na određeno vrijeme, za područje biomedicine i zdravstva, polje farmacija, grana farmacija u Katedri za farmaciju.

Pristupnici trebaju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15) te Pravilnikom o uvjetima i postupku izbora u zvanja Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu (veljača 2014.). Potrebna dokumentacija i dokazi koje je potrebno priložiti za izbor u određeno zvanje objavljeni su na mrežnoj adresi Povjerenstva za kadrove (<http://www.mefst.hr/kadrovi>).

Rok natječaja je 30 dana od dana objave u „Narodnim novinama“ od 24. ožujka 2017. Na oglašeni natječaj mogu se javiti osobe oba spola. Prijave se podnose poštom na adresu: MEDICINSKI FAKULTET U SPLITU, Šoltanska 2, 21000 Split.

MEDICINSKI FAKULTET U SPLITU DOMAĆIN NAJPRESTIŽNIJEG EDUKACIJSKOG TEČAJA O SISTEMSKOJ SKLEROZI

EUSTAR: Priznanje plitskim reumatolozima

Piše:

DR. TINA POKLEPOVIĆ PERIČIĆ

Organizaciji Zavoda za reumatologiju i kliničku imunologiju Klinike za unutarnje bolesti Medicinskoga fakulteta u Splitu, od 23. do 26. veljače 2017. u Splitu je održan najprestižniji edukacijski tečaj u Europi o sistemskoj sklerozi pod nazivom EUSTAR (Educational Course on Systemic Sclerosis). Naime, 2015. godine spomenuti Zavod za reumatologiju i kliničku imunologiju kao Referentni centar Ministarstva zdravlja Republike Hrvatske u Splitu proglašen je centrom izvrsnosti za sustavnu sklerozu. Voditeljica Referentnog centra je prof. **Duška Martinović Kaliterna**, a zamjenik voditeljice je doc. **Mislav Radić**, inače predstavnik Hrvatskog reumatološkog društva u EULAR *Standing Committee on Investigative Rheumatology* i prvi hrvatski liječnik dobitnik stipendije *Articulum Fellowship*, što mu je u razdoblju 2012.–2013. godine omogućilo jednogodišnje usavršavanje u Sveučilišnoj bolnici Charite u Berlinu.

Organizacijom četverodnevnoga skupa EUSTAR u Splitu, Zavodu za reumatologiju i kliničku imunologiju dodijeljena je iznimna čast i odgovornost, ali i iskazano povjerenje u njihov dosadašnji rad. Na skupu je sudjelovalo 120 sudionika iz cijeloga svijeta i 20 svjetskih lidera u području sistemске skleroze. U edukacije i radionice aktivno su se uključili i pacijenti, koje su u svrhu novih znanstvenih spoznaja obradivali edukatori ovoga skupa (tzv. hands-on oblik edukacije). Sustavna skleroza je kronična sustavna bolest obilježena kr-

Zavod za reumatologiju i kliničku imunologiju splitske Klinike za unutarnje bolesti od 2015. je centar izvrsnosti za sustavnu sklerozu, pa je održavanje EUSTAR-a u Splitu pokazatelj povjerenja u rad ove znanstveno-zdravstvene ustanove

Tečaj EUSTAR

vožilnim i fibroznim promjenama kože i unutarnjih organa. EUSTAR i njemu pridružena *World Scleroderma Foundation* neprofitne su nevladine zaklade sa sjedištem u Švicarskoj, koje funkcioniraju kao jedinstvena istraživačka organizacija u korist pacijenata oboljelih od sklerodermije (sustavne skleroze). Zaklada je posvećena iniciranju i poticanju istraživanja diljem svijeta u području sustavne skleroze. Osnovna je djelatnost stvaranje novih projekata, osnivanje stručnih savjetodavnih tijela, kao i širenje najnovijih spoznaja i saznanja o ovoj rijetkoj bolesti. Krajnji je cilj poboljšanje

kvalitete života oboljelih i njihovih obitelji.

Hrvatska, prema nedavnim pokazateljima, ne zaostaje u tome za svijetom. Svojim višegodišnjim uspješnim aktivnostima prof. Martinović Kaliterna i njezin tim podigli su struku na europski, a u nekim područjima i na svjetski nivo reumatologije i kliničke imunologije, što se ponajviše odnosi baš na sustavnu sklerozu. Među najvažnijim rezultatima koji se odnose na rutinsku skrb i liječenje bolesnika, razumijevanje patofiziologije bolesti, kao i ostale aspekte struke izdvajaju se projekti: osnivanje EUSTAR-a (engl. The EULAR Scleroder-

ma Trials and Research Group), krovne strukovne udruge čiji je cilj promicanje i istraživanja novih spoznaja o patogenezi i liječenju sustavne skleroze; formiranje prvog registra bolesnika sa sustavnom sklerozom; sudjelovanje u nizu multicentričnih istraživanja čiji su rezultati objavljeni u časopisima s najvišim čimbenikom odjeka u području reumatologije; pozvana predavanja o sustavnoj sklerozi na međunarodnim kongresima; objava velikog broja radova u prestižnim reumatološkim i drugim časopisima indeksiranim u *Current Content* bazi podataka, ključnih za razumijevanje patofiziologije sustavne skleroze; objava radova u kojima su epidemiološki praćeni bolesnici sa sustavnom sklerozom; potpora u osnivanju Udruge bolesnika "Kolagenoza" čiji je osnovni cilj edukativno djelovanje na promicanju zdravlja i prevenciji miješanih bolesti vezivnog tkiva, te poticanje na samozastitu bolesnika u vezi s unapređenjem kvalitete života.

Rezultati nedavno održanog EUSTAR edukativnog skupa u Splitu svakako će pridonijeti razvoju cijelog niza medicinskih pristupa u liječenju sustavne skleroze, ali i pozicioniranju hrvatskih liječnika u središte medicinske izvrsnosti na karti Europe i svijeta.

POTPISANI UGOVORI S NOVIM NASTAVNIM BAZAMA STUDIJA DENTALNE MEDICINE

Bogatija praksa za buduće stomatologe

Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu potpisao je ugovore o uspostavljanju suradnje s novim nastavnim bazama studija Dentalne medicine. U Vijećnici Medicinskog fakulteta ugovore su potpisali prof. **Šimun Andelinović**, rektor Sveučilišta u Splitu, prof. **Zoran Đogaš**, dekan Medicinskog fakulteta u Splitu i 15 predstavnika privatnih ordinacija koje će postati nove nastavne baze. Također, potpisom im se pridružio i prim. dr. **Dragomir Petric**, ravnatelj Doma zdravlja Splitsko-dalmatinske županije, ustanove koja već surađuje s Medicinskim fakultetom, no ta suradnja je sada proširena na ordinacije dentalne medicine u sklopu Doma zdravlja, koje će, također, postati nastavne baze studija Dentalne medicine.

Na ovaj način studentima će se omogućiti stjecanje stručnih vještina i znanja, odnosno obavljanja kvalitetne stručne prakse, dok će ordinacijama dentalne medicine otvoriti mogućnost prepoznavanja obrazovanih, mladih, stručnih kadrova.

Prilikom potpisivanja ugovora, rektor Andelinović istaknuo je kako je u sustavu obrazovanja potrebna dualnost, odnosno, uz stjecanje teorijskih znanja na Fakultetu, studenti će praksu obavljati kod svojih mentora u nastavnim bazama. Svoje zadovoljstvo nije krio ni dekan Đogaš, istaknuvši da će studenti 6. godine studija Dentalne medicine odlaziti na stručnu praksu kod svojih mentora, kako bi u svom budućem zanimanju bili što bolji i uspješniji.

O važnosti kvalitetne prakse najbolje zna prof. **Dolores Bičina** - **Lukenda**, prodekanica

za studij Dentalne medicine Medicinskog fakulteta u Splitu, koja je istaknula iznimnu važnost suradnje s novim nastavnim bazama, a potpisivanju ugovora nazočio je i prof. **Ante Tonkić**, prodekan za nastavu Medicinskog fakulteta u Splitu.

Uz prim. Petrica, ugovore su potpisali: Privatna ordinacija dentalne medicine **Gorana Guteša**, Dental studio Ugrin - dr. **Tina Delonga**, Dental Kovačić - dr. **Ante Kovačić**, Privatna ordinacija dentalne medicine **Marin Popović**, Privatna ordinacija dentalne medicine **Mate Galić**, Privatna ordinacija den-

talne medicine **Troglić**, Privatna ordinacija dentalne medicine **Dea Jurić Perković**, Privatna ordinacija dentalne medicine **Branka Radić**, Privatna ordinacija dentalne medicine **Tomislav Milas**, Privatna ordinacija dentalne medicine **Nikica Pirović**, Privatna ordinacija dentalne medicine **Ante Vuković**, Privatna ordinacija dentalne medicine **Dario Bojčić**, Privatna ordinacija dentalne medicine **Brano Tot**, Privatna ordinacija dentalne medicine **Ivan Galić** i Privatna ordinacija dentalne medicine dr. **Neven Vidović**.

UNIST.HR

Nova ravnateljica splitske Sveučilišne knjižnice ovu važnu ustanovu vidi kao informacijski, obrazovni, kulturni i komunikacijski centar svih studenata, nastavnika i suradnika Sveučilišta u Splitu, ali i ostalih građana Splita i Hrvatske, kao i posjetitelja koji za potrebe stručnog, znanstvenog i istraživačkog rada ili zbog vlastita interesa koriste njezine resurse

Mirta Matošić: Knjižnica je puno više od bogate zbirke vrijednih knjiga
VOJKO BASIC/HANZA MEDIA

SUSRETI: MIRTA MATOŠIĆ, NOVA RAVNATELJICA SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE U SPLITU

Rudnik znanja za informacijsko doba

Piše:
MAJA PEJKOVIĆ-KAČANSKI

Knjižnicu sam uvijek držala na oku i blizu srcu. Volim akademsko knjižničarstvo, prije svega volim knjižničarstvo. To je definitivno moj poziv više nego zvanje – pojašnjava slikovito svoju veliku ljubav prema poslu **Mirta Matošić**, koja je prije nešto više od mjesec dana izabrana za novu ravnateljicu Sveučilišne knjižnice u Splitu.

Iako se doima kao studentica koja je “ušetala” u Sveučilišnu knjižnicu pripremati kolokvij ili ispit, iza Mirte Matošić bogato je i zavidno iskustvo. U Split je došla s mjesta voditeljice Sveučilišne knjižnice u Zadru, u kojoj se upravljanje svodilo uglavnom na struku i kadrove. U Sveučilišnoj knjižnici “veliki zalogaj” predstavljat će joj impozantna zgrada, a veća je i organizacija budući da broji 53 zaposlenika. Glede struke, Mirta Matošić osjeća se “svoja na svome” jer, osim u Zadru, radila je kao voditeljica posudbenog odjela, informacijski voditelj na Academy of Art University u San Franciscu

te sistemski knjižničar također u SAD-u. Od svih grana knjižničarstva najbliže joj je akademsko, a u struku je ušla još kao bruošica.

Mirta Matošić podsjeća da je Sveučilište u Splitu drugo po veličini u Hrvatskoj, da po svojoj znanstvenoj izvrsnosti prednjači među ostalim hrvatskim znanstvenim ustanovama i da Razvojna strategija Sveučilišta jamči sustavan rad na kontinuiranom postizanju izvrsnosti. Neke od sastavnica Sveučilišta u svojoj osnovi su objedinjavajućega karaktera, a jedna od takvih je i Sveučilišna knjižnica. Kao ustanova koja pruža usluge cjelokupnoj akademskoj zajednici te gradu i županiji, Sveučilišna knjižnica je ne samo ujedinijujući čimbenik, već i središte Sveučilišta. Prvenstveno, ona je akademsko središte kao informacijski, obrazovni, kulturni i komunikacijski centar svih studenata, nastavnika i suradnika Sveučilišta te ostalih građana Splita i Hrvatske, kao i posjetitelja koji za potrebe stručnog, znanstvenog i istraživačkog rada ili zbog vlastita interesa koriste njezine resurse.

Novoj ravnateljici jedan od

prioriteta u četverogodišnjemu mandatu jest unutarnja organizacija. Mišljenja je kako treba postaviti timove unutar Knjižnice, a nije zgorega razmišljati ni o izdavaštvu. Želi da se Sveučilišna knjižnica posveti i podršci znanstvenicima i nastavnicima, da više ostvaruje edukativnu ulogu te jača informacijsku pismenost. Fokus njezina rada i rada njezinih kolega i kolegica bit će na pravilnom i etičnom korištenju informacija. Knjižnica treba obrazovati korisnike kako tražiti i razumjeti informacije, kako se ne bi povrijedilo načelo informacijske etike “Nemojte plagirati!”. Sveučilišna knjižnica u Splitu posvetit će se i bibliometriji, citiranosti i indeksiranosti znanstvenih radova, njezini zaposlenici više će se aktivirati u smislu edukacije korisnika jer se plagiranja često dogode iz neznanja. Primjerice, mnogi ne znaju razliku između citiranja i parafraziranja.

– Upravo je Sveučilišna knjižnica središte gdje se u svakom trenutku mogu obratiti za pomoć, informaciju, uputu kako ne počiniti takvu ili neku sličnu pogrešku – kaže nova ravnateljica.

Sveučilišna knjižnica Split, prema tvrdnjama ravnateljice, vrlo je ugledna u području tradicionalnog knjižničarstva jer, među ostalim, posjeduje iznimno vrijednu zbirku starih rukopisa, stare tiskane građe, ali i vrsne knjižničare koji se time bave. To se nipošto neće zapustiti. No, budući da knjižničari moraju biti svestrani, pod vodstvom Mirte Matošić “malo će se drugačije posložiti da bi prodicali”. Namjerava oformiti timove koji će se grupirati oko konkretnih projekata jer sada funkcioniraju unutar odjela. Nužno je općenito veću pozornost posvetiti potrebama korisnika, posebno znanstvenika i studenata.

Sveučilišna knjižnica Split bit će otvorenija i prema široj društvenoj zajednici, Mirta Matošić radit će na sinergiji knjižničnih i izvanknjižničnih sadržaja.

– Sveučilišna knjižnica u Splitu je mjesto koje potiče kreativnost i stvaranje novog znanja kroz interakciju s članovima akademske zajednice, informacijama i tehnologijom. Knjižnica je središnje i vitalno mjesto koje je puno više od bogate zbirke vrijednih knjiga, to je mjesto intelektualne zajednice koja pruža studentima i znanstvenicima podršku pri istraživanju, pisanju, učenju, izlaganju, priprema ih za karijeru, pruža informacijsku podršku i podiže kvalitetu studentskog života. Sveučilišna knjižnica je akademsko središte svih studenata, nastavnika i suradnika Sveučilišta te svih ostalih građana i posjetitelja Splita – zaključuje ravnateljica.

SVEUČILIŠTE U SPLITU POMORSKI FAKULTET raspisuje NATJEČAJ za izbor

- dva nastavnika u naslovnom znanstveno-nastavnom zvanju docent za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje tehnologija prometa i transport.

Pristupnici na natječaj moraju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“ broj: 123/03., 198/03., 105/04., 2/07.-Oduka USRH 174/04., 46/07., 45/09., 63/11., 94/13., 139/13. i Odluke USRH 101/14. i 60/15.

Uz prijavu na natječaj pristupnici su dužni priložiti: životopis, presliku dokaza o državljanstvu, presliku odgovarajuće diplome i dokaz o stečenom akademskom stupnju, prikaz znanstvene, nastavne i stručne djelatnosti, popis radova, radove, odnosno separate radova relevantnih za izbor te drugu odgovarajuću dokumentaciju o ispunjavanju uvjeta za izbor. Sva dokumentacija, osim radova, predaje se u dva primjerka, a životopis, prikaz nastavne i stručne djelatnosti i popis radova, uz tiskani, trebaju biti dostavljeni i u elektroničkom obliku (na CD-u u 1 primjerku).

Rok za podnošenje prijave pod točkom je trideset dana od dana objave natječaja. Nepravodobne i nepotpune prijave na natječaj neće se razmatrati niti će podnositelji biti pozvani na naknadnu dopunu. Na natječaj se, pod ravnopravnim uvjetima, imaju pravo javiti osobe oba spola. O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni u zakonskom roku. Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta natječaja dostavljaju se na adresu: Pomorski fakultet u Splitu, Ruđera Boškovića 37, Split, s naznakom „Za natječaj“.

Sveučilište u Splitu
Pomorski fakultet

SVEUČILIŠTE U SPLITU SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE, raspisuje NATJEČAJ

I. za izbore u zvanja

1. jednog nastavnika u naslovno nastavno zvanje predavač, u znanstvenom području tehničkih znanosti, za polje strojarstvo, za granu proizvodno strojarstvo.

Točke 1, Pristupnici trebaju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 46/07, 45/09, 63/11 i 94/13) i Odlukom o nužnim uvjetima Rektorskog zbora za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora u nastavna zvanja (NN 13/2012). Prijavi treba priložiti: životopis pristupnika, preslik diplome o odgovarajućoj stručnoj spremi odnosno akademskom stupnju, prikaz stručne i nastavne djelatnosti, popis radova i radove relevantne za izbor (u elektronskom obliku).

Sva dokumentacija se predaje u dva primjerka. Na natječaj se, pod jednakim uvjetima, mogu prijaviti osobe oba spola.

Prijave s priložima podnose se Sveučilišnom odjelu za stručne studije Sveučilišta u Splitu, Split, Kopilica 5/II kat, u roku od 30 (trideset) dana od dana objave natječaja u Narodnim novinama. Nepravovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati. Sveučilišni odjel za stručne studije Sveučilišta u Splitu

SPLITSKI STUDENTI POVIJESTI DOBILI SVOJ ČASOPIS

Predstavljeni Pleter i sažeci Jadranskih susreta

Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Splitu krajem veljače predstavljen je dugo očekivani prvi broj studentskog časopisa *Pleter*. Radi se o plodu rada skupine studenata Filozofskog fakulteta iz Udruge studenata povijesti “Toma Arhiđakon”, pod vodstvom predsjednice Udruge **Anamarije Bašić**. Uz časopis je objavljena i Knjižica sažetaka 10. Jadranskih susreta koji su se u njihovoj organizaciji odveli od 27. do 30. rujna 2016. godine u Splitu.

Predstavljanje je započelo uvodnim govorom dekana Filozofskog fakulteta u Splitu prof. **Aleksandra Jakira**, koji se osvrnuo na trenutno stanje u društvu u kojem se od povijesti zazire umjesto da se od nje uči i uzima najbolje, kao što su to učinili ovi mladi studen-

ti. Također, istaknuo je svoje osobno zadovoljstvo kvalitetnim i argumentiranim pristupom rada svih studenata uključenih u ovaj izrazito hvaljevan projekt.

Prof. **Josip Vrandečić**, pro-

čelnik Odsjeka za povijest, povukao je paralelu s razdobljem svojeg studija te pozdravio interes i inicijativu studenata da se upuste u projekt ovakvih gabarita. Ujedno je pohvalio i profesore, jer su ipak oni ti ko-

ji potiču studente na ovakve projekte.

Časopis *Pleter* predstavio je doc. **Ivan Basić**. Naveo je sadržaj časopisa, koji je podijeljen na dva dijela: povijest i aktivnosti same Udruge u prvom dijelu, te drugi, stručniji dio časopisa koji se odnosi na radove studenata koji pokrivaju široko razdoblje i područje interesa, od antike do modernog doba, kako hrvatske, tako i svjetske povijesti.

U Knjižicu sažetaka Jadranskih susreta uputio nas je doc. **Ivan Matijević**. Osim lijepih riječi i čestitki za trud studenata, profesor Matijević ukratko je dočarao što čeka čitatelje ove knjižice, odnosno čime su se bavili studenti na 10. Jadranskim susretima.

NIKOLA MARUNIĆ

SVEUČILIŠTE U SPLITU SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE,

Na temelju članka 32. Pravilnika o Sveučilišnom odjelu za stručne studije pročelnik Odjela donosi

ODLUKU O PONIŠTENJU DIJELA JAVNOG NATJEČAJA

1. Poništava se dio natječaja (točka 9.) objavljen u Narodnim novinama broj 7, dana 25. siječnja 2017. g., u dijelu koji se odnosi na izbore u zvanja (i na odgovarajuća radna mjesta), pod točkom I koja glasi: (9. jednog nastavnika u naslovno nastavno zvanje predavač, u znanstvenom području društvenih znanosti, za polje pravo, za granu upravno pravo i uprava). Ostali dio natječaja ostaje nepromijenjen.

2. Financijskim planom za 2017. godinu nisu predviđena sredstva za navedenu namjenu te se iz navedenog razloga poništava dio natječaja pod točkom 9.

3. Ova odluka o poništenju dijela javnog natječaja stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u Narodnim novinama te dostaviti svim kandidatima prijavljenim na javni natječaj.

Pročelnik Odjela
Ivan Akrap, dipl. iur.

NOVI CIKLUS PROJEKTA GLAZBENIH AKADEMIJA SREDNJE I JUGOISTOČNE EUROPE

EUphony glazbom briše granice

Piše:

PROF. ART **MARINA NOVAK**SNIMIO: **DAMIR HUMSKI**

Universität für Musik und Darstellende Kunst Graz je institucija domaćin i nositelj ovogodišnjeg dijela projekta *EUphony* orkestra, pokrenutog prije pet godina na inicijativu Muzičke akademije u Zagrebu i Akademije Liszt Ferenc iz Budimpešte. Pet muzičkih akademija srednjoeuropske regije (Budimpešta, Beč, Ljubljana, Graz i Zagreb) te 2011. godine organiziralo je turneju studentskog simfonijskog orkestra pod dirigentskim vodstvom **Zoltana Kocsisa**.

Zemlja domaćin tada je bila Mađarska, a dvije godine poslije, 2013., Austrija, kada je u povodu proslave 50. obljetnice postojanja Umjetničke akademije u Grazu (Universität für Musik und Darstellende Kunst Graz), *EUphony* orkestar otišao na turneju pod umjetničkim vodstvom **Oswalda Sallabergera**. Koncept projekta studentskog orkestra proširen je 2015. godine. Pod nazivom *EUphony – Innovative orchestral practice in Higher Music Education (EUphony – Inovativne metode u visokoškolskom glazbenom obrazovanju)* projekt prerasta u međunarodni trogodišnji projekt koji Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu provodi u suradnji s partnerskim institucijama:

– *Universität für Musik und Darstellende Kunst Graz (Austrija)*

– *Anton Bruckner Privatuniversität, Linz (Austrija)*

– *Liszt Ferenc Zeneakadémia, Budimpešta (Mađarska)*

– *Univerza v Ljubljani Akademija za glasbo (Slovenija)*

– *Muzička akademija Univerziteta u Sarajevu (Bosna i Hercegovina)*

– *Muzička akademija Uni-*

verziteta u Banjoj Luci (Bosna i Hercegovina)

– *Fakultet muzičke umjetnosti Univerziteta umetnosti u Beogradu (Srbija)*

Trogodišnji projekt uključuje međunarodne skupove na kojima će se oblikovati prijedlog novog kurikulumu orkestralne prakse. Izradom prijedloga kurikulumu obrazovanje mladog glazbenika nastoji se prilagoditi radu u profesionalnim orkestrima sukladno relevantnim izazovima današnjice, s ciljem boljeg uklapanja u trenutne i buduće potrebe tržišta rada.

U sklopu projekta organizirane su do sada dvije međunarodne višednevne radioni-

Domaćin i nositelj ovogodišnjeg projekta EUphony je Universität für Musik und Darstellende Kunst iz Graza, uz sudjelovanje osam glazbenih akademija, među kojima je i Muzička akademija Sveučilišta u Splitu

ce orkestarske prakse u koje su se uključili studenti iz partnerskih institucija. Nakon višednevnih zajedničkih pokusa studenti su svoj rad prezentirali na koncertnoj turneji u četiri zemlje, u reprezentativnim koncertnim dvoranama uz potporu partnerskih akademija navedenih gradova i zemalja. Uz to, plan aktivnosti uključuje i predavanja iz povijesti glazbe, s težištem na kontekstu i ulozi skladatelja čija će se djela naći na repertoaru orkestralnih proba te testiranje znanja engleskog jezika nakon primjene oglednog nastavnog materijala "Engleski za glazbenike".

Prošlogodišnji domaćin bi-

la je Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu. Radionica i koncertna turneja orkestra odvijala se u razdoblju od 22. veljače do 4. ožujka 2016. godine. Umjetnički voditelj projekta bio je prof. art. **Mladen Tarbuk**, profesor orkestralnog dirigiranja na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Na programu su bila djela hrvatskih skladatelja **Blagoja Berse Sunčana polja** i **Dore Pejačević Phantasie concertante** za klavir i orkestar te simfonijska poema austrijskog suvremenika **Richarda Straussa Ein Heldenleben (Život junačka)**. Kao solist na klaviru na sva četiri koncerta u sklopu turneje nastupio je **Vedran Janjanin**,

student Muzičke akademije u Zagrebu u klasi izv. prof. art. **Rubena Dalibaltajana**.

Ove godine, studenti muzičkih akademija iz Graza, Linza, Ljubljane, Zagreba, Sarajeva i Beograda su, pod umjetničkim vodstvom nizozemskog dirigenta **Eda Spanjaarda**, profesora orkestralnog dirigiranja na Conservatorium van Amsterdam, Amsterdam University of Arts, tijekom pokusa u razdoblju od 23. veljače do 1. ožujka 2017. intenzivno pripremali koncertni program. Na koncertnom programu su bile skladbe američkih skladatelja **Georgea Gershwin** *An American in Paris (Amerikanac u Parizu)* i **Arona Coplanda** *Koncert za klarinet i gudački orkestar s harfom i glasovnikom*, te impresionističko djelo francuskog skladatelja **Claude Debussya La mer (More)**.

Srednjoeuropski orkestar mladih EUphony i solist, mladi slovenski klarinetist **Matic Kuder**, koji studira klarinet u klasi profesora **Geralda Pachingera** na Universität für Musik und Darstellende Kunst Graz, održali su koncerte: 2. ožujka u Grazu (*Stefaniensaal*), 3. ožujka u Linzu (Anton Bruckner Privatuniversität), 5. ožujka u Ljubljani (Velika dvorana *Marjan Koziro* Slovenske filharmonije) te 6. ožujka 2017. u Zagrebu (Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog).

Za razliku od drugih međunarodnih studentskih orkestrara, ovaj projekt je i platforma za razvoj nastavne prakse na području visokoškolskog glazbenog obrazovanja. Stoga su već održana tri međunarodna skupa (rujan 2015., veljača 2016., ožujak 2017.) s temama koje se tiču razvoja kompetencija studenata i mladih orkestarskih glazbenika te njihove konkurentnosti na međunarodnom tržištu rada.

VELIKI HRVATSKI GLAZBENIK I SKLADATELJ PROSLAVIO 80. ROĐENDAN SA SPLITSKIM STUDENTIMA

Poznati hrvatski glazbenik, skladatelj i pisac **Dubravko Detoni** proslavio je 22. veljače svoj 80. rođendan, i to u novoj dvorani Umjetničke akademije Sveučilišta u Splitu "Scena A" u društvu ansambla S/UMAS.

S/UMAS je studentski ansambl za suvremenu glazbu koji djeluje od prosinca 2015., a nastao je na inicijativu doc. **Gordana Tudora**, skladatelja i saksofonista, te umjetničkog voditelja ansambla. Članovi ansambla su studenti instrumentalisti sa svih odjela Akademije, a glavno je područje djelovanja edukacija i promocija suvremene glazbe. Jedan od ciljeva ansambla je i suradnja sa skladateljima kroz koju mladi glazbenici stječu neprocjenjivo iskustvo. Orkestru je ovo bio dosad 18. nastup, a ovaj put dodatna je počast bila nazočnost maestra Detonija, koji je veliki jubilej odlučio obilježiti s mladim splitskim glazbenicima. Tu priliku možemo zahvaliti profesor Tudoru, koji je jednim pozivom doveo maestra Detonija u Split. To nije čast samo za glazbenike, s obzirom na to da Du-

bravko Detoni nije samo glazbenik, nego i esejist, pisac, lektor, pjesnik, o čemu je i sam govorio nakon koncerta. Naime, "Atlas života" – kako je koncert naslovljen – nije bio samo koncert, nego i razgovor s umjetnikom.

Usat vremena druženja s maestrom publika je imala priliku čuti njegove skladbe i zanimljive priče iz života. Publiku je dočekala tamna scena s pokojim svjetlom, statičnim studenti-

ma te slavljenikom za klavir.

Dubravko Detoni odabrao je za koncert isječke kompozicija koje je svirao sa studentima u kombinaciji sa snimkama svojih najpoznatijih elektroničkih skladbi. Odabrane su točke iz skladbi "Gimnastika za grupu", "Crna glazba" te "Zaboravljene muzike" u aranžmanu za tri saksofona i bas klarinet. Kroz trodnevni seminar ansambl S/UMAS stekao je zajedništvo i

Detoni 'prolistao' Atlas života s orkestrom U

Maestro Dubravko Detoni priredio je veliku čast splitskoj Umjetničkoj akademiji proslavivši svoj 80. rođendan s ansamblom za suvremenu glazbu S/UMAS, s kojim je izveo nekoliko svojih djela te podijelio svoja životna i umjetnička iskustva

povjerenje bez kojeg se njegove skladbe ne mogu izvesti. Naime, tradicionalni notni zapis nije postojao, nego smjernice u improvizaciji i znakovi koje je maestro davao grupi.

Nakon koncerta uslijedile su crtice iz života Dubravka Detonija ispunjene humorom, koje je publika velikodušno prihvatila.

Osim edukativnog karaktera, ovaj je događaj, što je još važnije, ohrabrio studente UMAS-a da se još intenzivnije nastave

baviti suvremenom glazbom, sviranjem, eksperimentiranjem i skladanjem.

Dubravko Detoni, skladatelj, pijanist i pisac, rođen je u Križevcima 1937. godine. Školovao se u Zagrebu, Sieni, Varšavi, Darmstadtu i Parizu. U skladateljskom radu traga za novim mogućim smislom glazbe oslobođene svih zadanih formulacija. Rezultati takva traganja učinili su ga jednom od najistaknutijih skladateljskih osobnosti u Hrvatskoj, dobitnikom mnoštva nagrada u domovini i inozemstvu. Autor je 130 raznorodnih glazbenih opusa, niza glazbeno-scenskih spektakala i prostorno-multimedijskih projekata. Utemeljitelj je i umjetnički voditelj ansambla za suvremenu glazbu ACE-ZANTEZ, s kojim je od 1970. u više navrata i sa zapaženim uspjehom obišao gotovo čitavu Europu, te dio Azije i Sjeverne Amerike. Bio je dugogodišnji glazbeni urednik i producent Hrvatske radiotelevizije. Autor je osam knjiga poezije, esaja i glazbenih komentara.

**LUKA JADRIČ, JAKOV SALEČIĆ,
IVANA BANDALO**

Piše:
NATALIJA ČURČIN

Pod pokroviteljstvom Veleposlanstva Republike Francuske pokrenuta je istraživačka suradnja između Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Splitu i LAG-a 5, u sklopu projekta Obzor 2020 "HNV LINK – Poljoprivreda na visokovrijednim poljoprivrednim područjima: učenje, inovacije i znanje", vrijednog 16 milijuna kuna. Na ovom projektu angažirani su djelatnici Ekonomskog fakulteta u Splitu, dekanica prof. Maja Fredotović, doc. Sladana Pavlinović, doc. Vinko Muštra, dr. Blanka Šimundić i Josip Grgić.

Cilj je projekta promoviranje inovativnog poljoprivrednog sustava koji sadrži karakteristike visoke prirodne vrijednosti na ovom dijelu Mediterana. Tijekom protekla tri tjedna provedeno je terensko istraživanje pod nazivom "Analiza strateškog upravljanja okolišem na Pelješcu, Mljetu i Korčuli". U znanstvenoistraživačkom projektu koji se provodio od 20. veljače do 6. ožujka 2017. godine na području LAG-a 5 ukupno je sudjelovalo 18 francuskih stude-

nata, te pet hrvatskih. Hrvatski studenti Natalija Čurčin, Tino Junaković, Ante Perić, Dajana Štrbić i Denis Vujević dolaze s Ekonomskog fakulteta u Splitu, a primarni su im interesi marketing i financije. Francuski studenti s AgroParisTecha na specijalističkom su programu (advanced master), a dolaze iz različitih područja kao što su agronomija, pravo, geologija, novinarstvo, politički studiji, kemija, logistika, ekologija – biologija, financije, šumarstvo i poslovni studiji. Upravo takva raznolikost u područjima omogućila je da se problematika sagleda iz više perspektiva. Hrvatski studenti, osim što su kontaktirali "subjekte od interesa" i dogovarali intervjue, imali su i ulogu prevoditelja, jer su se intervjui vodili na engleskom jeziku. Osim kontinuiranog prakticiranja engleskog jezika, studentima je to bila prilika i za bolji uvid u kvalitetan timski rad, širenje znanja o poljoprivrednim, turističkim i ostalim djelatnostima, kao i za širenje socijalnog kapitala. Početni koraci u pripremi terenskog istraživanja odnosili su se na identifikaciju aktera te kreiranje baze podataka, a na temelju prikupljenih poda-

KRUHA OD MOTIKE PROFESORI I STUDENTI SPLITSKOG EKONOMSKOG FAKULTETA U ISTRAŽIVAČKOM PROJEKTU O POLJOPRIVREDI NA VISOKOVRIJEDNIM PODRUČJIMA

Kako upravljati okolišem na Pelješcu, Mljetu i Korčuli

Iz više od stotinu intervjua s lokalnim stanovništvom – proveli su ih splitski studenti s kolegama iz Francuske – iskristalizirao se zaključak o nedovoljnoj uključenosti lokalne i državne vlasti, ali i o njihovu svojevrsnom 'ometanju' razvoja otoka i poluotoka mnogobrojnim ograničavajućim propisima

taka dogovarani su intervjui, koje je realiziralo pet različitih timova. Nakon intervjua pisali su se transkripti i izvještaji, koji su potom razmjenjivani među ostalim studentima. Akteri od interesa bili su poljoprivrednici, zadruge, udruge, gradska uprava, lokalna zajednica, te nasumično odabrani stanovnici spomenutih područja. Ostvareno je više od 100 intervjua, te su prikupljeni vrlo vrijedni podaci koji će poslužiti za kreiranje određenih smjernica za poboljšanje stanja na obrađenim područjima.

Vino, sol, školjke

Provedenim teritorijalnim istraživanjima uočeno je da svaki otok (i poluotok) sadrži određene specifičnosti, ali da imaju i niz zajedničkih dodirnih točaka. Kao jedan od zajedničkih problema svakako se izdvaja izražena depopulacija stanovništva, koja se, naravno, negativno odražava kako na veličinu obrađenih površina, tako i na održavanje stoljetne tradicije. Starije stanovništvo, primijetili smo, nastoji uklopiti dvije najraširenije grane djelatnosti – poljoprivredu i turizam – u jedinstveni proizvod te na taj način privući i zadržati turiste. Međutim, još uvijek im nedostaje potrebnih znanja za prilagođavanje novim trendovima.

Uz to, intervjuirani navode i nedostatak uključenosti lokalne, županijske, ali i državne vlasti, koje različitim zakonima i pravilima, po njihovim riječima, guše sadašnji i budući razvoj otoka i poluotoka.

S druge strane, hrvatske i posebno francuske studente svakako su oduševile specifičnosti Mljeta, Korčule i Pelješca. Na svakom od tih područja zastupljena je određena poljoprivredna proizvodnja, pa su studenti na Pelješcu – koji je poznat po vinogradarskoj i vinarskoj tradiciji – imali priliku upoznati mlade vinogradare koji svojim znanjem (i već stečenim iskustvom) hrabro proizvode nova vina i vinske proizvode, koji su,

kažu, sve traženiji na tržištu. U gradu Stonu upoznali su se sa specifičnom proizvodnjom soli te uzgojem kamenica i drugih školjaka, a na otoku Mljetu – koji zaista ima prekrasnu prirodu sa statusom nacionalnog parka – s velikim problemima u opskrbi voćem, što mještanima otežava uzgoj maslina, čiji je uzgoj jedna od važnijih djelatnosti na otoku.

Turizam ispred svega

Za razliku od Pelješca i Mljeta, Korčula je primjer turističkog područja jer je upravo turizam djelatnost koju stanovništvo, i mladi i stari, vidi kao temelj budućnosti i daljnjeg razvoja. Osim po turizmu, Korču-

la je poznata i po velikim poljima s vinogradima i maslinama, a brojni ispitanici s ponosom su govorili o vlastitom vinu i maslinovu ulju vrhunske kvalitete. S druge strane, manje je svijetla točka poljoprivrede na otoku uzgoj badema. Naime, istražujući krajolik Korčule, studenti su imali prilike vidjeti brojna stabla badema i raspičivali su se o tome, ali – prema riječima poljoprivrednika – potražnje za bademima gotovo da i nema, pa je zbog toga ova vrijedna poljoprivredna kultura zane marena, što svakako nije dobro.

Važno je bilo saslušati i mišljenja lokalnog stanovništva o određenim problemima s kojima se godinama susreću i koji su barijere za daljnji razvoj, a kao prioritet za njihovo rješavanje istaknuli su potrebu izgradnje pelješkog mosta. Među problemima najvažniji su odlazak mladih ljudi, nerazriješeni privatno-vlasnički odnosi, manjkava organizacija odvoza smeća, vodoopskrbne teškoće..., a u intervjui su su navodili i nužnost izgradnje pojedinih cestovnih dionica koje bi rasteretile promet u vrijeme sezone, kao i potrebu izgradnje trajektnih luka i marina.

Istraživanje je, može se zaključiti, bilo korisno za sve interesne skupine jer je donijelo kvalitetan uvid u problematiku lokalnih područja na kojima se provodilo, što je temelj za donošenje strateških smjernica, a realno je očekivati kako će pridonijeti i održivom razvoju poljoprivredne prakse koja podržava revitalizaciju nekih zaboravljenih tradicija.

FESTIVAL UDRUGE SPLITSKIH STUDENATA U ZAGREBU

'Sorelo' najbolja studentska klapa

Ukinu Forum Studentskog doma "Stjepan Radić" u Zagrebu, u organizaciji Udruge studenata grada Splita na studiju u Zagrebu, sredinom ožujka održao se 5. festival studenstkih klapa. Na festivalu je prvo mjesto osvojila klapa "Sorelo", na drugom mjestu je klapa "Euterpa", a treća je klapa "Gradec".

Klapa "Sorelo" osvojila je i nagradu publike, a nijanse su odlučivale tko će biti pobjednik. Klapa "Figurin" i klapa "Falkuša" također su dojmile sve prisutne. U nenatjecateljskom dijelu večeri nastupala je svima poznata klapa "Grdelin", višestruki osvajač nagrada na Festivalu dalmatinskih klapa u Omišu, koja je bila kao

slag na torti predivnoj klapskoj večeri. Ono što je posebno oduševilo sve prisutne jest nastup **Eme Aničić** koja je uspjela navesti cijelu dvoranu da pusti svoj glas pjesmom "Željo moja" **Doris Dragović**.

Ugodna večer zaokružena je domjenkom gdje su se pjevači nastavili družiti i pjevati, a zatim nastavili druženje uz ples u klubu "Roko".

Udruga je posebno zahvalna sponzorima koji su omogućili divno druženje, barba Miki i Jarunskim Dvorima, Zags Caffeu, Splitskoj banci i Karlovačkom, Dalmacijavino je osigurala klapa osvježenje uz vječni Pipi, a posebnu zahvalu upućuju najvjernijem sponzoru, klubu "Roko". Također, vrijednu financij-

Klapa 'Sorelo' - prvo mjesto

Klapa 'Euterpa' - drugo mjesto

Klapa 'Gradec' - treće mjesto

sku pomoć i potporu pružio je Studentski zbor Sveučilišta u Zagrebu, a Studentski centar Zagreb je omogućio prostor za festival i domjenak.

Na festivalu su zaljubljenici u klapsku pismu mogli poslušati pet klapa koje su prošle izbor stručnog studentskog splitskog uha: "Euterpa", "Gradec", "Falkuša", "Figuri" i "Sorelo".

Želja nam je bila omogućiti svim Dalmatincima i zaljubljenicima u klapsku pismu da barem na jedan dan u Zagrebu mogu uživati u pjesmama o moru i Dalmaciji te se prepustiti maštanju o rodnom kraju, kazao je **Ivan Lukšić**, predsjednik Udruge studenata grada Splita.

R.I.

SNIMIO DAMIR HUMSKI

DAN KATOLIČKOG BOGOSLOVNOG FAKULTETA ZAGREB: KLJUČNA PORUKA S 'OLTARA' SVEUČILIŠNE SVEČANOSTI

Poštujte dostojanstvo svake ljudske osobe!

Piše:

IVAN PERKOV

SNIMIO: DAMIR HUMSKI

Svečanim programom obilježen je 10. ožujka 2017., Dan Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Domaćin proslave bio je vršitelj dužnosti dekana prof. **Tonči Matulić**, a skupu su se obratili i nadbiskup zagrebački i veliki kancelar KBF-a kardinal **Josip Bozanić**, rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. **Damir Boras**, pomoćnik ministra znanosti i obrazovanja prof. **Srećko Tomas**, pomoćnica ravnateljice AZVO-a mr. sc. **Emita Blagdan**, rektor Hrvatskoga katoličkog sveučilišta prof. **Željko Tanjić**, dekan KBF-a u Đakovu prof. **Ivica Raguž**, dekan Teološkog fakulteta u Ljubljani prof. **Robert Petkovšek**, prodekan Pravoslavnog bogoslovnog fakulteta u Beogradu prof. **Dragomir Sando** te dekanica Pravnog fakulteta u Zagrebu prof. **Dubravka Hrabar**.

Na KBF-u trenutno studira 748 studenata, od kojih su 495 laici, a 253 svećenički i redovnički kandidati. Dekan prof. Matulić predstavio je rezultate fakulteta u prethodnoj akademskoj godini, koju je ocijenio vrlo uspješnom u duhovnom, akademskom i poslovnom smislu. Istaknuo je da je fakultet predano radio na unaprjeđenju kvalitete studijskih programa, te da je završen i akreditacijski postupak novoga licencijatskog i doktorskog studija teologije. U lipnju 2016. osnovano je i Društvo bivših studenata KBF-a, Alumni KBF-a, kojem predstoji učlanjenje u savez Almae Matris Alumni Sveučilišta u Zagrebu. Fakultet je nastavio s izvođenjem programa cjeloživotnog obrazovanja; promovirana je peta generacija odgojiteljica u vjeri u predškolskim ustanovama, koje su završile teološko-katehetsko doškolovanje.

Međunarodni znanstvenoistraživački projekt *European Values Study*, voditelj prof. **Josipa Balobana**, trenutno je aktivan na fakultetu, a okuplja istraživače s KBF-a i

Budite promicatelji i branitelji cjelovitoga humanizma i dijaloške kulturne svijesti u hrvatskom društvu, tako da dostojanstvo svake ljudske osobe bude nosiva, temeljna, nepovrediva i apsolutna vrednota koju poštujete, štitate i razglašujete – kazao je v.d. dekana prof. Tonči Matulić u svojoj čestitci diplomantima

nekoliko drugih sastavnica Sveučilišta i Hrvatskoga katoličkog sveučilišta. Šest nastavnika prijavilo je projekte i dobilo sveučilišna sredstva u sklopu namjenske višegodišnje financijske potpore institucijskom istraživanju i znanstvenoj djelatnosti. Aktivni su bili i znanstveno-istraživački instituti fakulteta u provedbi redovitih znanstvenih djelatnosti, a posebno treba istaknuti aktivnosti Hrvatskoga mariološkog instituta te Biblijskog instituta. Fakultet je organizirao pet znanstvenih simpozija i skupova, među kojima su tri s dugom tradicijom: Teološko-pastoralni tjedan, Međunarodni simpozij profesora filozofije i teologije te Dies theologicus. Značajna komponenta znanstveno-istraživačke djelatnosti fakulteta svakako su i individualna znanstvena istraživanja, koja rezultiraju validnim znanstvenim monografijama, odnosno znanstvenim i stručnim radovima.

– Neka diploma u vašim rukama otvori širom putove vašem kvalificiranom radu u raznim aspektima apostolskoga i evangelizacijskog djelovanja

u Crkvi i u društvu, osobito u današnjem vremenu bremenitom izazovima. Budite promicatelji i branitelji cjelovitoga humanizma i, zajedno s tim, dijaloške kulturne svijesti u hrvatskom društvu, tako da dostojanstvo svake ljudske osobe, na sliku Božju sazdane, bude nosiva, temeljna, nepovrediva i apsolutna vrednota koju – polazeći od

samih sebe – poštujete, štitate i razglašujete – naglasio je u svojoj čestitci diplomantima dekan Matulić. Kardinal Bozanić je, pak, uz čestitku svim studentima i profesorima, izrazio veliku zahvalnost dekane Matuliću na odlično odrađenom poslu tijekom četiri i pol godine mandata te čestitao profesoru **Mariju Cifraku** koji uskoro preuzima

Prof. Boras: Živjeti pošteno i dati svakome što mu pripada

– Kad razmišljam o humanističkim vrijednostima koje su u temeljima ovog fakulteta i Sveučilišta, uvijek se sjetim mudre izreke koju koristi pravna znanost, a koju možemo primijeniti i na život u cjelini. Radi se o poslovi "Honeste vivere, alterum non laedere, suum quique tribuere", dakle pošteno živjeti, drugoga ne povrijediti, svakome dati što mu pripada. Svaki dan svi se trebamo zapitati živimo li na taj način, a gledajući događaje na Sveučilištu i u Hrvatskoj, možemo se zapitati poštuju li svi ta načela. Ipak, siguran sam da ćemo prevladati sve podjele i zajedno raditi na dobrobiti našeg Sveučilišta i društva.

Ovaj fakultet uvijek je na reakreditacijama postizao odlične rezultate te vjerujem u njegov uspjeh i u sljedećim godinama. Kao što znate, KBF je jedan od utemeljitelja Zagrebačkog sveučilišta. Osim njegove velike tradicije i povijesti, pred njim je i sjajna budućnost.

Dragi mladi studenti i diplomanti, nastavite promicati vrijednosti koje su vam ovdje usađene, a i ovom prilikom zahvaljujem na izvrsnoj suradnji dosadašnjem dekaneu i mome savjetniku profesoru **Tončiju Matuliću**, te novom dekaneu profesoru **Mariju Cifraku** želim puno uspjeha u djelovanju na dobrobit KBF-a i Sveučilišta.

dužnost dekana, nakon što je njegov izbor dobio potvrdu Svete Stolicе. Također je pozvao sve diplomante da svojim budućim djelovanjem pronađu dobar glas Sveučilišta i fakulteta.

Uz umjetnički program u kojem je nastupio Mješoviti zbor Instituta za crkvenu glazbu "Albe Vidaković", na svečanosti su uručene nagrade najuspješnijim studentima i profesorima, a priznanje velikoga kancelara za izvrstan uspjeh u studiju, odnosno za najuspješnijega diplomiranog studenta u akademskoj 2015./2016. godini, pripalo je **Myroslavi s. Teodoziji Mostepaniuk**, diplomantici Studija religiozne pedagogije i katehetike.

VELIKA IZLOŽBA STUDENATA UMAS-A I SPLITSKOGA FILOZOFSKOG FAKULTETA

Rad, tekst, kontekst

Na tri kata Stare gradske vijećnice u Splitu izloženi su radovi studenata slikarskog i kiparskog odsjeka UMAS-a, te tekstualne obrade studenata povijesti umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu

Stara splitska gradska vijećnica prepuna je bila na otvaranju izložbe koju su od 14. ožujka (traje do 30. ožujka) zajednički organizirali i postavili Umjetnička akademija u Splitu i Odsjek za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu pod nazivom "Rad, tekst, kontekst (oblici kolaborativnih praksi)". Na predstavljanje radova studenata Odsjeka za slikarstvo i Odsjeka za kiparstvo UMAS-a, čije su - kako stoji u popratnom katalogu - "tekstualne obrade i analizu diskurzivnog prostora donijeli studenti Odsjeka za povijest umjetnosti FFST-a" slili su se studenti, njihovi profesori i solidan broj splitskih ljubitelja umjetnosti. Navratila je - nenajavljeno i spontano - i hrvatska ministrica kulture **Nina Obuljen Koržinek**, koja je tih dana boravila u Splitu i Solinu obilazeći kulturne ustanove.

Izložba "Rad, tekst, kontekst (oblici kolaborativnih praksi)" koja se pruža na sva tri kata jednog od najprezentativnijih izložbenih prostora u Splitu, zamišljena je kao suradnička izložba studenata Odsjeka za slikarstvo i Odsjeka za kiparstvo Umjetničke akademije u Splitu te studenata s Odsjeka za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta u Splitu. Kako se navodi u pozivnom materijalu, u izložbu su uključeni radovi različitih umjetničkih medija, tehnika i koncepata, odnosno tekstualne intervencije koje ih opisuju

i interpretiraju. Osnovna misao kojom su se povelili organizatori izložbe, oblici su kolaborativnih praksi u području umjetničkog i kustoskog rada koji su se u posljednjih nekoliko desetljeća iskristalizirali kao temeljna metodologija nastanka izložbe i posredovanja različitih izložbenih pripovijesti. Na izložbi sudjeluje 27 umjetnika odnosno 7 povjesničara umjetnosti i različita su umjetnička istraživanja i brojne poetike uključeni u nju baš kao i kustoska pitanja što se pojavljuju kao zidne tekstualne intervencije.

Na ovoj izložbi mladi umjetnici i mladi povjesničari umjetnosti koriste prostor izložbe kao mjesto aktivnog dijaloga i propitkivanja aktualnih problematika svakodnevice, bilo da su oni potaknuti društvenim i političkim previranjima ili, pak, iskustvima privatnih životnih sfera. Heterogeni aspekt izložbe općenito podsjeća na neujednačenost splitske umjetničke scene, no ona je ipak potaknuta jasnom potrebom za homogeniziranjem i jačim povezivanjem i kolaboracijom unutar nje.

Proces nastanka i oblikovanja izložbe vodili su i mentorirali nastavnici s Umjetničke akademije (Odjel za slikarstvo, Odjel za kiparstvo) i Filozofskog fakulteta (Odsjek za povijest umjetnosti). Svoje slikarske, kiparske i tekstualne radove izložili su **Božo Balov, Filip Bašić, Antea Biskupović, Marko Budimir, Tonči Crnković, Nina Dajak, Daniela Grubišić, Ivan Jakšić, An-**

kica Jovanović, Hrvoje Kapešina, Stjepan Kraljević, Nikola Kuzmić, Slaven Lagator, Petra Lizde, Duje Matetić, Srećko Mimica, Ines Petričević, Frančeska Pilić, Ante Polić, Nikša Propadalo, Ana Rickijević, Josipa Šare, Roko Šimićev, Antonija Šimunović, Josip Šurlin, Jan Tomažin i Mara Ujević. Kustosi izložbe su **Ana Čukušić, Katarina Duplančić, Franka Klišanin, Ivana Kovačević, Mia Kragujević, Duje Kulušić i Mirela Plenković.** Uz dvije sastavnice Sveučilišta u Splitu, izložbu je financijski podržala i Služba za kulturu, umjetnost i staru gradsku jezgru grada Splita.

DALIDA CIKATIĆ, R.I.

RAD, TEKST, KONTEKST — oblici kolaborativnih praksi

SVEUČILIŠTE U ZADRU DOBILLO PROJEKT BLUE SMART VRIJEDAN 320 TISUĆA EURA

Plava pamet za plavo zlato

Na Sveučilištu u Zadru predstavljen je projekt Blue Education for Sustainable Management of Aquatic Resources – BLUE SMART.

BLUE SMART je projekt odobren u sklopu natječaja “Blue Careers in Europe” koji je raspisala Izvršna agencija za mala i srednja poduzeća (EASME) u ime Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo. Glavni je cilj tog projekta stvaranje novih vještina i znanja u sektoru plavog gospodarstva, te povećanje mogućnosti novih poslova sadašnjih i budućih zaposlenika ovog sektora u Zadarskoj županiji. Nositelj navedenog projekta je Sveučilište u Zadru (Odjel za ekologiju, agronomiju i akvakulturu), a partneri su Agencija za ruralni razvoj Zadarske županije AGRRA, Cromaris d.d. i WWF Adria.

Sukladno svojim glavnim odrednicama djelovanja, partneri su pronašli zajednički interes i prijavili projekt BLUE SMART. Temeljni cilj tog vrijednog projekta planira se ostvariti kroz dva specifična cilja. Prvi je stvoriti uvjete za osposobljavanje novih generacija studenata i stručnjaka s odgovarajućim znanjima i vještinama koje odgovaraju potrebama plavog sektora. To će biti postignuto kad se u cijelosti stvore preduvjeti za uspostavu diplomskog studija pod nazivom Održivo

Glavni je cilj projekta BLUE SMART, odobrenog na natječaju Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo, stvaranje novih vještina i znanja u sektoru plavog gospodarstva, te povećanje mogućnosti novih poslova sadašnjih i budućih zaposlenika ovog sektora u Zadarskoj županiji

Srećko Niketić/Hanza Media

upravljanje vodenim ekosustavima na Sveučilištu u Zadru. Taj novi diplomski studij planira se pokrenuti već u listopadu 2017. godine, a njegovo izvođenje bit će prilagođeno izvanrednim studentima.

Pročelnica Odjela za ekologiju, agronomiju i akvakulturu i voditeljica projekta doc.

Bosiljka Mustać podsjeća kako Odjel na čijem je čelu trenutno izvodi dva preddiplomska studija: Studij primijenjene ekologije u poljoprivredi i Studij podvodnih znanosti i tehnologija, pa će ovakav novi studij svakako oplemeniti i povećati “ponudu” Sveučilišta u Zadru.

Dr. **Slavica Čolak** iz poznate tvrtke CROMARIS d.d. naglašava vodeću ulogu te firme u području akvakulture u Republici Hrvatskoj, ali upozorava i na nužnu potrebu kontinuiranog ulaganja u edukaciju, kako već zaposlenih djelatnika tako i osoba koje tek počinju svoju poslov-

Doc. Bosiljka Mustać na predstavljanju projekta BLUE SMART

nu karijeru u akvakulturi. **Danijel Kanski**, savjetnik za ribarstvo iz WWF Adrije, naglašava pak potrebu za održivim upravljanjem ribolovom i odgovornom akvakulturom.

Ana Zubčić predstavila je na Sveučilištu u Zadru AGRRA-u i kontinuirano djelovanje Agencije u održivom razvoju ruralnih područja Zadarske županije. Svi su partneri prilikom izlaganja naglasili nužnost sinergije dionika gospodarskog, znanstvenog, nevladinog i javnog sektora. Upravo će tome, smatraju, pridonijeti drugi specifični cilj projekta, a to je pružiti ljudima koji već rade ili se planiraju zaposliti u plavom sektoru nove potrebne vještine. Taj se cilj namjerava

postići izradom posebnog tečaja pod nazivom Osnove dobre prakse u ribarstvu. Bit će otvoren i dostupan svima, a sve zainteresirane osobe moći će mu pristupiti preko online platforme. Na taj će način stjecati ECVET bodove, koji su prepoznati u čitavoj Europi kao jedan od modela priznavanja cjeloživotnog obrazovanja. Projekt se za sada promovira na društvenim mrežama, a uskoro će biti dostupna i internetska stranica. Također, očekuje se i organiziranje čitavog niza javnih događanja na kojima će biti predstavljene projektne aktivnosti, ali i potencijali plavog gospodarstva te perspektive njegova razvoja.

MAJA PEJKOVIĆ KAČANSKI

ZAJEDNIČKI PROJEKT SVEUČILIŠTA U ZADRU I MARSEILLEU

Ars Nautica: škola mediteranske pomorske tradicije

U razdoblju od 3. do 10. lipnja 2017. godine, u organizaciji Sveučilišta u Zadru i Sveučilišta Aix-Marseille (CNRS, CCJ), održat će se ljetna škola o mediteranskoj pomorskoj baštini “ARS NAUTICA: Pomorstvo kroz povijest”. Ljetna škola jedna je od aktivnosti HRZZ-ova projekta “AdriaS – Archaeology of Adriatic Shipbuilding and Seafaring” (IP-2014-09-8211), a namijenjena je studentima diplomskog studija, doktorandima i postdoktorandima zainteresiranim za tradicijsku i arheološku baštinu drvene brodogradnje.

Ljetna škola vezana uz mediteransku pomorsku baštinu održat će se u Dubrovniku, jednom od bisera jadranskih turističkih i povijesnih destinacija, a voditelj tečaja bit će dr. **Giulia Boetto**, znanstvenica sa sveučilišta Aix Marseille i njegova Francuskog nacionalnog centra za znanstvena istraživanja, te prof. **Irena Radić Rossi** s Odjeka za arheologiju Sveučilišta u Zadru.

Ljetna škola ujedinjuje stručnjake u pomorskoj i nautičkoj arheologiji, kao i druge stručnjake iz raznih znanstvenih područja koji su povezani s njima kako bi se raspravio cjeloviti spektar pomorske i nautičke arheologije na području Mediterana. Izabrani format u obliku kratkog i intenzivnog tečaja osigurava sudjelovanje mnogih europskih stručnjaka omogućavajući istovremeno studen-

tima izravan kontakt s profesionalcima koji vode i proučavaju ta navedena područja. Ova će radionica na određeni način ustanoviti, odnosno osigurati kreativno okruženje za diskusije o sadašnjosti i budućnosti arheološke, povijesne i etnografske nautičke baštine Mediterana.

Tečaj je podijeljen u četiri tematske cjeline:

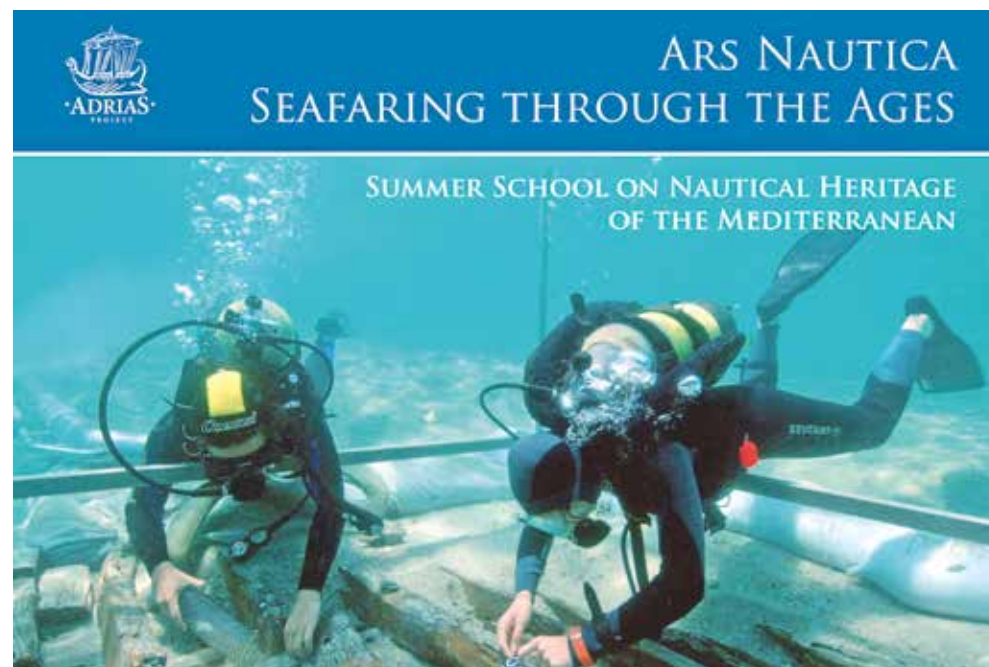
- Brod i njegovo okruženje: tehnologija i navigacija
- Brod kao odraz društva
- Nautička baština i njezina vrijednost u današnjem svijetu
- Nautička arheologija i etnografija u digitalnoj eri.

Budući da dolaze iz različitih geografskih i povijesnih okruženja, eminentni će predavači u okviru ljetne škole raspraviti glavne teme kroz njihova iskustva u znanstvenom istraživanju, prijenosu znanja, odnosno poučavanju i javnoj promociji. Ponudit će i pregled trenutne situacije i trendove koji vladaju u pomorskoj i nautičkoj arheologiji na Mediteranu ističući primjere najbolje prakse na europskoj razini.

Motivirani i kvalificirani sudionici ljetne škole (ukupno njih petnaest) bit će izabrani na temelju kvalitete prijave. Ponudit će im se razne teme za istraživanje, iskustva, nove metodologije, novi istraživački rezultati, a u isto vrijeme gradeći njihovu profesionalnu mrežu. Nakon završetka radionice sudionici će dobiti 3 ECTS boda od Sveučilišta u Zadru.

Ljetna škola “Ars Nautica”

Ljetna škola koja će se u lipnju održati u Dubrovniku ujedinjuje stručnjake u pomorskoj i nautičkoj arheologiji, kao i druge stručnjake iz srodnih znanstvenih područja kako bi se raspravio cjeloviti spektar pomorske i nautičke arheologije na području Mediterana

provodit će se svaki dan od 9 do 18 sati, uz osiguran ručak i večeru. Sudionici će imati prilike upoznati Dubrovnik, doživjeti njegove starine i upečatljivu ljepotu. Organizirat će se izleti, posjeti gradu i njegovoj okolini, a moći će uživati u ronjenju i brojnim drugim zanimljivim aktivnostima idealnim za stvaranje novih kontakata i poznanstava te za razmjenu ideja. Planiran je

i obilazak Pomorskog muzeja u Dubrovniku, kao i obilazak obližnjeg Cavtata.

Napredni studenti diplomskih studija, doktorandi i postdoktorandi mogu se prijaviti za ovu ljetnu školu mediteranske pomorske baštine. Oni će u trideset minuta prezentirati svoje istraživačke projekte. Smještaj im je osiguran u sveučilišnom centru ili u njegovoj blizini. Su-

dionici sami pokrivaju putne troškove, a kotizacija iznosi 100 eura. Moguća je i stipendija.

Predavači su: **Josip Belamarić** (Institut za povijest umjetnosti, Centar “Cvito Fisković”), **Giulia Boetto** (Aix Marseille), **Mauro Bondioli** (Institut za pomorsku baštinu ARS NAUTICA), **Franca Cibecchini** (Département des recherches archéologiques so-

us-marines et subaquatiques, DRASSM, Francuska), **Timoty Gambin** (University of Malta), **Jerzy Gawronski** (University of Amsterdam), **Davide Gnola** (Museo della Marineria di Cesenatico, Italy), **Michel L'Hour** (Département des recherches archéologiques sous-marines et subaquatiques, DRASSM), **Sabrina Marlier** (Musée départemental Arles antique, Francuska), **Nikola Mišković** (Fakultet elektrotehnike i računarstva, Zagreb, Hrvatska), **Mariangela Nicolardi** (Institut za pomorsku baštinu ARS NAUTICA), **Domađoj Perkić** (Muzeji Dubrovnika), **Patrice Pomey** (Aix Marseille University), **Pierre Poveda** (Aix Marseille University), **Irena Radić Rossi** (Sveučilište u Zadru), **Morten Ravn** (Viking Ship Museum, Danska), **Eric Rieth** (Musée de la Marine, Francuska), **Miranda Richardson** (The International Journal of Nautical Archaeology, Velika Britanija), **Smiljko Rudan** (Sveučilište u Zagrebu), **Jean-Christophe Sourisseau** (Aix Marseille University).

Planirana su predavanja o povijesti i arheologiji Dubrovnika, brodovima i brodogradnji u grčkom i rimskom razdoblju, brodovima i brodogradnji u srednjem vijeku, prezentirat će se zbirke pomorskih muzeja, govorit će se o vrijednostima nautičke tradicije na Jadranu...

MAJA PEJKOVIĆ KAČANSKI

JEDAN OD NAJPRODUKTIVNIJIH ZNANSTVENIKA SVEUČILIŠTA U SPLITU PROF. IVICA PULJAK O PROFESORSKOM GOSTOVANJU NA ELITNOJ FRANCUSKOJ ZNANSTVENO-OBRAZOVNOJ INSTITUCIJI

FESB-ova 'kolonija' na Ecole polytechnique

PIŠE: PROF.

IVICA PULJAK

U Francuskoj 1794. godine, otprilike usred revolucije, odvijaju se događaji koji će imati utjecaj na cijelu ljudsku civilizaciju: ukida se ropstvo, u cijeloj Europi vode se razni ratovi, zaustavljena je vladavina nasilja, **Robespierre** je pogubljen na giljotini, bolnice postaju vlasništvo države itd. Iste te godine dvojica vizionara, **Lazare Carnot** i **Gaspard Monge**, osnivaju Centralnu školu za radove. Godinu dana nakon toga preimenuje se u Ecole polytechnique, što bi se prevelo kao Politehnička škola. Do 1976. godine Ecole polytechnique je bio smješten u centru Pariza, kada je premješten u predgrađe, udaljeno oko 25 km južno od Pariza. Danas je u tom području najveća europska koncentracija sveučilišnih ustanova i visokotehnoških kompanija.

Ecole polytechnique je danas jedna od najboljih francuskih, a i svjetskih visokoškolskih i znanstvenih institucija. Francuski visokoškolski sustav je veoma specifičan. Nakon završetka srednje škole jedan dio učenika se upisuje na sveučilišta, uglavnom na humanističke i društvene studije. Drugi dio, koji se odlučio za karijeru i znanosti ili inženjerstvu najčešće upisuje takozvanu "pripremnu školu", koja traje dvije do tri godine. U tim školama studenti uglavnom uče predmete koji služe kao podloga za daljnje studije, kao što su matematika, fizika, kemija ili biologija. Nakon te dvije do tri godine pokušavaju upisati jednu od visokih škola, od kojih je Ecole polytechnique među najelitnijima.

Francuski doktorati

Pored akademskog programa Ecole polytechnique ima veliki broj istraživačkih laboratorija iz raznih znanstvenih disciplina, od fundamentalne fizike, preko kemije i biologije, fizike materijala, sve do računarstva, robotike i umjetne inteligencije. Splitski Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje je 1994. godine započeo suradnju s laboratorijem iz fizike visokih energija koji se zove Laboratoire Leprince Ringuet i to na projektu konstrukcije CMS (Compat Muon Solenoid) detektora na Velikom sudarivaču protona (LHC) u Ženevi. Ta suradnja odvijala se tako da bismo uglavnom dobili stipendiju francuske vlade, preko francuske ambasade u Zagrebu, za izradu doktorata, te bismo kasnije nastavili s drugim stipendijama, te završili doktorate u Francuskoj. Kroz takav program smo već izradili četiri doktorata (kronološki: **Ivica Puljak**, **Nikola Godinović**, **Roko Pleština** i **Marko Kovač**), dva doktorata

su u tijeku (**Toni Šćulac**, **Marina Prvan**), a dva se planiraju u skorom vremenu. Ovakva znanstvena karijera, da jedan dio vremena provedete na Ecole polytechnique, jedan dio u Splitu, jedan dio u Ženevi, dobijete doktorat s jedne od najprestižnijih svjetskih institucija, te nastavite karijeru u inozemstvu ili u Hrvatskoj je jako privlačna mladim ljudima, jer im osigurava visoku razinu kompetitivnosti na svjetskom tržištu.

Ecole polytechnique je 2016. godine pokrenuo program Distinguished Visiting Professor, financiran od Fondacije Ecole polytechnique. Namjera programa je svake godine ugostiti tri profesora s visokom međunarodnom reputacijom, koji bi predavali na nekom od doktorskih studija, kao i istraživali u suradnji s nekim od znanstvenih laboratorija na kampusu. Prijavio sam se na ovaj program s prijedlogom da predajem fiziku Higgsova bozona na zajed-

ničkom poslijediplomskom studiju Ecole polytechnique i ETCH-a iz Züricha, a za znanstvenu suradnju sam prijavio rad na novoj generaciji elektromagnetskog kalorimetra visoke granularnosti za detektor CMS.

Znanstveni Panteon

Na moju veliku radost prihvaćen sam u ovaj program, a stipendiju za dva mjeseca je kroz isti program dobio i moj doktorand Toni Šćulac. Kolega Šćulac je, kroz sufinanciranje preko projekta Hrvatske zaklade za znanost i laboratorija Leprince Ringuet na Ecole polytechnique proveo 5 mjeseci. U isto vrijeme je na kampusu boravila i doktorandica Marina Prvan s FESB-a, u okviru stipendije francuske vlade za izradu doktorata iz područja računarstva u Francuskoj. U okviru istog znanstvenog projekta u laboratoriju Leprince Ringuet je par tjedana posjetio i kolega Duje

Splitski FESB još od 1994. čvrsto surađuje s Ecole polytechnique, jednom od najboljih svjetskih visokoškolskih ustanova, što je veliki doprinos razvoju znanstvenika sa Sveučilišta u Splitu, ali i samog sveučilišta

Čoko s FESB-a, tako da smo imali jednu malu, ali efikasnu i motiviranu, hrvatsku koloniju na Ecole polytechnique.

Zbog svoje izvrsnosti i bogate povijesti Ecole polytechnique predstavlja jedno od mjesta na svijetu koje je najviše utjecalo na razvoj znanosti. Na njoj su predavali ili bili studenti neki od najvećih znanstvenika u povijesti civilizacije, kao što su **Fourier**, **Lagrange**, **Ampere**, **Carnot**, **Mandelbrot**, **Becquerel** itd. Za mene je bila izuzetna čast predavati na istom fakultetu na kojem su predavali ovi velikani znanosti.

Četiri mjeseca mog boravka u Francuskoj je proteklo jako brzo. S obzirom na to da uživam u francuskoj kulturi, jeziku i općenito francuskom društvu, za mene je ovaj boravak bio jako uspješan, kako na profesionalnoj, tako i na osobnoj razini. Kroz dugi niz godina uspostavili smo i proširili suradnju s jednom od najkvalitetnijih visokoškolskih i znanstvenih institucija na svijetu, a što je možda i najvažnije, naši mladi ljudi mogu raditi vrhunsku svjetsku znanost iz Splita te steći doktorat na elitnoj svjetskoj instituciji. Radit ćemo i dalje da se ta suradnja širi uključujući sve više kolega u naše znanstvene i nastavne aktivnosti, razvijajući i FESB i Sveučilište u Splitu. Mislim da je ovakav način suradnje, strpljiv i predan, s dugoročnim ciljevima te povezan sa svijetom, izvrstan način podizanja kvalitete nastavnog i znanstvenog rada na sveučilištu.

PIŠE:
PETRA KRALJEVIĆ
SNIMIO
DAMIR HUMSKI

ODRŽAN 16. TJEDAN MOZGA U ZAGREBU

Uzorna hrvatska neuroznanost

Tjedan mozga obilježen je sredinom ožujka u Hrvatskoj šesnaesti put. Ove godine posebno je bio posvećen pitanjima razvoja mozga u prve tri godine života kao i odnosom mozga i prostora. U sklopu Tjedna mozga, u četvrtak, 16. ožujka ove godine, u Preporodnoj dvorani Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU) održan je i Simpozij o istraživanju i bolestima mozga. Tjedan mozga, koji je, inače, dio šireg svjetskog projekta, ima temeljni cilj postići da što više ljudi (koji nisu stručnjaci ili znanstvenici) dozna što više o mozgu, njegovim funkcijama, načinima dijagnosticiranja bolesti mozga i njihovim prevencijama. Kako govore organizatori, projekt je svojevrsno širenje svjesnosti, jer nastoji se još od najranije dječje dobi objasniti što je mozak, na koji način on funkcionira te što svatko od nas može učiniti da što dulje održi funkciju mozga zdravom.

Pokretač Kostović

Simpozij su organizirali Odbor za neuroznanost i bolesti mozga Razreda za medicinske znanosti HAZU, Međunarodni institut za zdravlje mozga, Hrvatsko društvo za neuroznanost, Znanstveni centar izvrsnosti za temeljnu, kliničku i translacijsku neuroznanost te Hrvatski institut za istraživanje mozga Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Riječ je o velikom broju znanstvenih institucija i skupu najkvalitetnijih hrvatskih znanstvenika iz područja neuroznanosti.

Glavni pokretač cijeloga projekta naš je najistaknutiji stručnjak iz područja istraživanja mozga akademik **Ivica Kostović**, koji je u suradnji s kolegama, a prije svega s akademkinjom **Vidom Demarin**, postigao nešto što je neusporedivo s bilo čime u hrvatskoj medicini, ističe predsjednik HAZU akademik **Zvonko Kusić**.

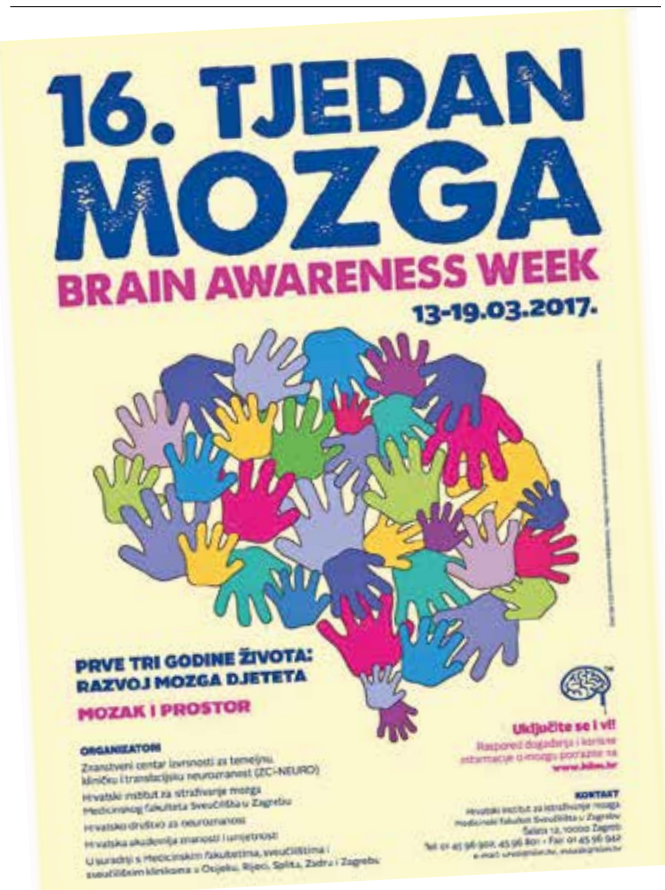
Veza klinike i znanosti

Ni jedna druga bolest nije uspjela steći toliku pozornost kao bolesti mozga. Isto tako, postignuta je i veza klinike i bazičnih znanosti. Riječ je zaista o pothvatu u hrvatskoj medicini, naročito u kontekstu činjenice kako se na liječenje bolesti mozga troši gotovo trećina ukupnoga novca u zdravstvu. Stoga, rekao bih da u hrvatskoj medicini nema ovakvoga presedana, objašnjava akademik Kusić.

Počasni ravnatelj Hrvatskoga instituta za istraži-

Tjedan mozga, koji je, inače, dio šireg svjetskog projekta, ima temeljni cilj postići da ljudi koji nisu stručnjaci ili znanstvenici doznaju što više o mozgu, njegovim funkcijama, načinima dijagnosticiranja bolesti mozga i njihovim prevencijama

vanje mozga akademik **Ivica Kostović**, istodobno ističe važnost održavanja ovakvih stručnih simpozija jer pridonose razvoju neuroznanosti, ali i jačanju svjesnosti kako je ovo područje još uvijek nedovoljno istraženo:

Ljudi sada vide kako i vrhunski znanstvenici ne znaju sve, ali da su uvijek spremni javnosti kritički prenijeti sve što se događa u nekom području istraživanja mozga, govori akademik Kostović.

U sklopu Simpozija o istraživanju i bolestima mozga održan je i manji simpozij pod nazivom Izazovi istraživanja mozga: prve tri i prvih trideset godina života, a zatim i 15. znanstveni skup o poremećajima mozga. Naime, razvitak i ranjivost mozga tijekom prenatalnoga razdoblja i tijekom prvih godina života ključne su teme u medicini, kognitivnim znanostima i sustavu odgoja i obrazovanja. Upravo zato područja neuroznanosti i bolesti mozga posljednjih godina iznimno su popularizirani u Hrvatskoj.

Stručnjaci su vrlo zainteresirani za ova područja. Kada pogledate program po gradovima diljem Hrvatske, riječ je o desecima vrhunskih i zanimljivih predavanja i tema, podsjeća akademik Kostović.

Upravo zato je i doc. **Goran**

Sedmak, pročelnik Odsjeka za razvojnu neuroznanost, održao predavanje o genomici u prve tri godine života:

Radi se zapravo o ekspresiji gena u našem mozgu. To razdoblje života vrlo je bitno, jer se tu događaju ključne promjene u ekspresiji gena koje su kasnije važne za normalnu specifikaciju moždane kore i za normalan rast i razvoj mozga. Ako u nekom slučaju dođe do nekoga oštećenja ili poremećaja, onda se kasnije u životu mogu razviti veliki broj bolesti koje u priličnoj mjeri opterećuju ljudsko društvo i imaju veliki utjecaj na sam život čovjeka, objašnjava docent Sedmak.

Liječenje Alzheimer

Na predavanjima je bilo riječi i o pošasti suvremenoga doba - Alzheimerovoj bolesti.

Imamo neke nove spoznaje koje će nam omogućiti bolje razumijevanje neurodegenerativnih bolesti, napose Alzheimerove bolesti, jer bez boljeg razumijevanja te bolesti nemoguće je iznijeti pravi lijek koji će djelovati na sam uzrok bolesti, a neće se liječiti simptomatski. Svi dosadašnji pokušaji liječenja Alzheimerove bolesti bili su upravo takvi - traženje igle u plastu sijena, pokušaji terapije na slijepo a da se nije poznao pravi patološki proces. Nove

Svjetski rezultati

Ove godine Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu slavi svoju stotu obljetnicu i posebno je ponosan na istraživanje mozga u sklopu svojih institucija.

- Mogu reći da je područje istraživanja mozga u posljednjih 20 godina jedno od naših najznačajnijih područja. Naše grupe znanstvenika, koje se time bave, napravile su ogromne iskorake na razini svjetske znanosti, na što smo posebno ponosni. Zbog toga na fakultetu imamo Znanstveni centar izvrsnosti za temeljnu kliničku i translacijsku neuroznanost, čiji je voditelj prof. Miloš Judaš. U okviru Hrvatskoga instituta za istraživanje mozga okupljeni su istraživači iz Hrvatske koji se bave bazičnim, kliničkim te primijenjenim istraživanjem na tom području, poručio je prof. Marijan Klarica, dekan Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

spoznaje, pak, daju veliku nadu da će se kroz određeni broj godina pronaći pravi mehanizmi koji uzrokuju bolesti. Tek tada ćemo moći liječiti Alzheimerovu bolest i druge neurodegenerativne bolesti, objašnjava prof. **Goran Šimić**, predstojnik Zavoda za neuroznanost Hrvatskoga instituta za istraživanje mozga.

Inače, nije naodmet reći kako istraživanje mozga čini čak 16 posto ukupne znanstvene produkcije u svijetu, a u projektu istraživanja tog organa sudjeluje više od milijun i sedamsto tisuća aktivnih istraživača koji su publicirali gotovo 1,79 milijuna znanstvenih radova u posljednjih pet godina.

Upravo zbog sve većega interesa društva za znanje o mozgu, znanstvenici ističu najveće izazove znanosti - odnos mozga i uma, te pitanje genetske i evolucijske osnove specifično ljudskih funkcija, kao što su govor, svijest o samom sebi i razumijevanje mišljenja drugih. Rezultati znanstvenika sa Sveučilišta Yale govore da je 80 posto ukupnoga ljudskoga genoma povezano s ustrojstvom, funkcijom i razvitkom mozga. Oko 30 posto genoma je specifično za živčani sustav i među tim genima se krije moguća biološka šifra specifično ljudskih kognitivnih funkcija.

THOMAS PETERSON: MARXOVA KRITIKA KAPITALISTIČKE EKONOMIJE IZ KANTOVSKO-HEGELOV

Liberalno društvo 'na bazi' v

Nakon propasti „državnog socijalizma“ (Meghnad Desai) s kolektivizacijom sredstava za proizvodnju, čini se da političkim raspravama dominira neoliberalizam, koji zagovara sve slobodnija tržišta i sve manju ulogu države. Neoliberalizam također zagovara privatno vlasništvo nad sredstvima za proizvodnju. Pod „vlasništvom“ se pritom shvaća raspolaganje stvarima po volji. Pozivajući se na klasičnu njemačku filozofiju prava, ovdje se želi upozoriti da je neograničeno vlasništvo nad sredstvima za proizvodnju nespojivo s liberalnim principima samim. Stoga bi vlasništvo nad sredstvima za proizvodnju trebalo biti reducirano na „inteligibilan posjed“ u Kantovu smislu toga pojma. Posjedovanje sredstava za proizvodnju bi podrazumijevalo određene obaveze posjednika u okviru društva privatnih osoba, koje pokazuje neka obilježja zajednice solidarnosti – što je izloženo u Hegelovoj filozofiji prava.

U članku iz 2012. godine „Budućnost povijesti; može li liberalna demokracija preživjeti propadanje srednje klase?“, Francis Fukuyama zapaža suvremenu slabost ili čak „odsutnost“ političke ljevice. Budući da je „marksizam umro prije mnogo godina“, „akademska ljevica nadomjestila ga je postmodernizmom, multikulturalizmom, feminizmom, kritičkom teorijom i mnoštvom drugih fragmentarnih intelektualnih trendova koji su, kad ih se pobliže razmotri, više kulturalni, nego ekonomski“. Lijevi model politike, u čijem je središtu „osiguravanje niza usluga od strane države“, prema Fukuyami se iscrpio i izgubio je kredibilitet jer su „države blagostanja postale velike, birokratske i nefleksibilne; često su taoci upravo onih organizacija koje njima upravljaju“. Osim toga, možemo dodati, stranke s ljevice bitno su oslabljene propašću koju je naposljetku doživio državni socijalizam. Ljevica se tako pokazala nesposobnom oduprijeti se utjecaju neoliberalizma koji, izgleda, pruža scenarij suvremenim tendencijama prema rastućoj nejednakosti u modernim ekonomijama.

Prije više od dvadeset godina, točnije 1990., sam Fukuyama proglasio je „kraj povijesti“ i konačnu pobjedu neoliberalizma te liberalnog društva s kapitalističkom ekonomijom – ekonomijom sa slobodnom tržišnom razmjnom, privatnim vlasništvom nad sredstvima za proizvodnju i privatnim prisvajanjem profita. Ali trebamo li uistinu povjerovati da nije preostala nikakva alternativa neoliberalizmu i neoliberalnom društvu? To je, naravno, retoričko pitanje, a u onome što slijedi, dat ću razloge za njegovo opovrgavanje.

Prvi dio ovoga članka bit

će kratka skica suštine liberalizma i marksističke kritike liberalizma. Drugi dio izvodi argumente protiv neograničenog tržišta rada iz Kantova razlikovanja vlasništva i posjeda. Treći tu mači Hegelovu ideju građanskog društva u perspektivi Kantovih argumenata, a četvrti, zaključni dio, skicirat će koncepciju ekonomske politike koje nije ni neoliberalna ni marksistička i koja nastoji izbjeći aporije modernih država blagostanja.

Liberalizam i marksistička kritika

Princip liberalizma je individualna sloboda. Smatra se da je pojedinac vođen vlastitim interesom, a jedini cilj kolektivne djelatnosti države ili politike treba biti očuvanje individualne slobode. Slobodni pojedinci stupit će jedni s drugima u uzajamno probitačne pothvate. Ti pothvati ekonomske su prirode i odvijat će se u razmjeni na slobodnom tržištu. Iz takvog tržišta nastaje, prema liberalizmu,

spontani poredak, koji je osnova društva. Na slobodnom tržištu pojedinci, međutim, razmjenjuju svoje vlasništvo. Vlasništvo (dominium) je nešto čime pojedinac kao vlasnik (dominus) može raspolagati po svojoj volji.

Neoliberalizam naglašava upravo ovu točku. U neoliberalizmu, društvo je - društvo vlasnika, a vlasništvo je princip i osnova neograničene slobodne tržišne razmjene. I ta slobodna tržišna razmjena ono je što neoliberalizam također želi na tržištu rada.

Karl Marx, naravno, nije još poznavao neoliberalizam 21. stoljeća, ali je u svojim spisima redovito kritizirao način mišljenja koji danas odlikuje neoliberalizam. Tako je sarkastično komentirao tržište rada u prvoj knjizi „Kapitala“. Tržište se, ističe Marx, pokazalo kao „pravi raj prirodnih čovjekovih prava. Sloboda, Jednakost, Vlasništvo i Bentham. Sloboda! Jer se kupac i prodavač neke robe, recimo radne snage, opredjeljuju samo svojom slobodnom vo-

Hegelova osnovna ideja građanskog društva definitivno nije zastarjela i, po njoj, takvo društvo moramo shvatiti ne samo kao socijalnu strukturu zasnovanu na spontanom poretku slobodnog tržišta, nego i kao zajednicu solidarnosti koja vodi brigu o ostvarivanju fundamentalnih prava pojedinca

ljom. Oni ugovore zaključuju kao slobodne, pravno jednake osobe. Ugovor je krajnji rezultat u kojemu njihove volje dolaze do zajedničkog pravnog izražaja. Jednakost! Jer se jedan prema drugome odnose samo kao vlasnici roba i razmjenjuju ekvivalent za ekvivalent. Vlasništvo! Jer obojica raspolazu samo onim svojim. Bentham! Jer i jedan i drugi vode računa samo o sebi. Jedina moć koja ih sastavlja i dovodi u uzajamni

odnos jest moć njihove sebičnosti, njihove posebne koristi, njihovih privatnih interesa. I baš zbog toga što se ovako svi brinu svatko za se, a nitko za druge, oni, uslijed neke unaprijed određene harmonije među stvarima, ili pod rukovodstvom izvanredno pronicljivog providenja, vrše samo djelo svoje uzajamne koristi, opće koristi, interesa cjeline!

Napuštanjem ove sfere (...) robne razmjene, (...) mijenja se, čini se, već ponešto fizionomija naših dramatis personae. Onaj koji je prije bio vlasnik novca od sada kroči kao kapitalist, a posjednik radne

Bilješka o autoru

Dr. Thomas Petersen, PD, (r. 1953.) predaje filozofiju na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Heidelbergu. Područje njegove znanstveno-istraživačke i nastavne aktivnosti je politička filozofija, etika, klasična njemačka filozofija, ekonomske teorije racionalnosti, odnos filozofije i ekonomije. Bio je član nekoliko istraživačkih projekata i gostujući profesor na Sveučilištima u Frankfurtu (na Odri), Kasselu i Dortmundu, a predavao je i na Sveučilištima u Mannheimu, Kasselu te Lüneburgu. Iz njegova opusa za ovu prigodu vrijedi izdvojiti: *Subjektivnost i politika. Hegelove „Osnovne crte filozofije prava“ kao reformulacija Rousseauova „Contrat social“ (Frankfurt n/M, 1992.), Individualna sloboda i općenita volja. Politička ekonomija Jamesa Buchanana i politička filozofija (habilitacijski rad, Tübingen, 1996.), Karl Marx i filozofija ekonomije (zajedno s Malte Faberom, Freiburg, 2013.).*

Prof. Petersen sudjelovao je na međunarodnom znanstvenom skupu „Europske perspektive i nasljeđe moderne“, održanom na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu 2. i 3. rujna 2016. u okviru projekta ESF-a „Političko u doba aktualne krize: nasljeđe moderne i suvremenim izazovi projekta europskog zajedništva“.

Vlasništva – dokida slobodu

snage slijedi ga kao njegov radnik; jedan značajno se smješkajući i hitajući na posao, drugi bojažljivo, opirući se, kao netko tko je vlastitu kožu donio na tržište, pa sad nema što drugo očekivati nego – štavionicu“ (Marx, *Kapital I*, Kultura, 1947.).

Ovdje imamo pred sobom samu bit Marxove kritike kapitalističke ekonomije. Prema toj kritici, individualna sloboda i privatno vlasništvo nisu maska eksploatacije i potlačivanja, nego prije specifična forma kapitalističke eksploatacije i potlačivanja. Marx je stoga očekivao da će s prevladavanjem kapitalističke eksploatacije i individualna sloboda te privatno vlasništvo također morati biti ukinuti. „Oslobođenje od privatnog vlasništva“ ono je što je Marx zagovarao u svojim ranim spisima. Kasnije je to oslobođenje očekivao kao nužan rezultat povijesti, za koju je smatrao da vodi „ekspropriaciji ekspropriatora“. U međuvremenu, imali smo iskustva s oblicima društva bez privatnog vlasništva, koji se oblici, međutim, nisu pokazali ni poželjnima ni stabilnima. Ali, trebamo li zato zaključiti da je Marxova kritika opovrgnuta, a neoliberalizam opravdan? Pogledajmo što nam može ponuditi klasična europska politička filozofija.

Kant: vlasništvo i posjed

Izložit ću i kratku skicu Kantovih fundamentalnih zapaža-

nja o filozofiji prava. Što je sa „Slobodom, Jednakošću, Vlasništvom i Benthamom“ u Kantovoj filozofiji? Nimalo iznenađujuće, njega malo zanima Bentham, ali ističe slobodu kao „prirodno pravo“. „Ako po općem zakonu može supostojati sa slobodom svih drugih, *sloboda* (neovisnost o prisiljavajućem htijenju drugoga) jest to jedino, izvorno pravo koje svakom čovjeku pripada na temelju njegove ljudskosti“ (*Metafizika čudoređa*, Matica hrvatska, Zagreb, 1999.). Kant također naglašava da postoji „prirodna *jednakost*, tj. neovisnost po kojoj drugi nekoga ne mogu obvezati više no što on zauzvat može obvezati njih“ (isto). Kant prihvaća i liberalni princip: „Pravo je dakle skup uvjeta pod kojima se htijenje jednoga može po općem zakonu slobode uskladiti s htijenjem drugoga“.

No stvari stoje drugačije s vlasništvom. Od 200 stranica Kantove filozofije prava, samo pola jedne stranice je posvećeno vlasništvu i, u izrazenom kontrastu s **Johnom Lockeom**, čija je politička filozofija nedvojbeno filozofija vlasništva, Kant ističe da „čovjek može biti svoj vlastiti gospodar (sui iuris), ali ne i vlasnik *samoga sebe* (sui dominus) da može sobom po volji raspolagati“. Umjesto vlasništvom, Kantova filozofija prava bavi se prije svega posjedom, preciznije, „inteligibilnim posjedom“. U suprotnosti s pukim empirijskim ili fizičkim posjedom, inteligibilni posjed je pravni ili zakonični posjed i Kant ga definira kao „ovlast da svima drugima nametnemo obvezu koju oni inače ne bi imali, naime da se suzdrže od uporabe stanovitih predmeta našeg htijenja“. Drugačije od vlasništva kod Locke, „inteligibilni posjed“ nije prvenstveno odnos između osobe i izvanjske stvari, nego „odnos neke osobe prema drugim osobama“.

U Kantovoj filozofiji prava, kako je rečeno, inteligibilni posjed znači „ovlast da svima drugima nametnemo obvezu koju oni inače ne bi imali, naime da se suzdrže od uporabe stanovitih predmeta našeg htijenja“. Ali, „jednostrana volja glede nekog izvanjskog, dakle slučajnog posjeda ne može biti prisilan zakon za svakoga, jer to bi povrijedilo slobodu po općim zakonima“. Stoga samo „volja koja je kolektivno-opća (zajednička) i koja ima moć“ može pružiti svakomejamstvo sigurnosti i obvezati svakoga. Kant u skladu s tim zaključuje: „Nešto izvanjsko može se imati kao svoje samo u pravnom stanju koje je podvrgnuto javnoj zakonodavnoj vlasti, tj. u građanskom stanju“. To znači da je mogućnost posjeda, koji je odnos privatnog prava, nužno zasnovana u javnom pravu koje pripada državi, iz čega može bi-

Bilješka o prevoditelju

Domagoj Vujeva (r. 1981.), politolog, docent na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu, izvodi nastavu na predmetima „Uvod u političku znanost: pojmovi“, „Povijest političkih ideja“, „Povijest političkih doktrina“ i „Država i ustav“ (Vojni studiji Sveučilišta u Zagrebu). Autor knjige „Država i demokracija – građansko društvo i politička država u Filozofiji prava“. Voditelj projekta ESF-a „Političko u doba aktualne krize: nasljeđe moderne i suvremeni izazovi projekta europskog zajedništva“ (srpanj 2015.-rujan 2016.). Kao gostujući istraživač usavršavao se na Hegel Arhivu Ruskog Sveučilišta u Bochumu, Sveučilištu u Heidlebergu i Institutu za društvena istraživanja Sveučilišta u Frankfurtu n/M.

ti izvedena dužnost države da u nekom pogledu regulira individualni posjed, a sve to u skladu s istinskim liberalnim principima.

Razlike vlasništva i posjeda

Druga točka tiče se Kantova razlikovanja između vlasništva i posjeda. Prema Kantu, u mome posjedu mogu biti tri stvari koje su izvan mene: „1) neka (tjelesna) stvar izvan mene; 2) nečije *htijenje* za nekim određenim činom (praestatio); 3) nečije *stanje* u odnosu na mene“. Samo u slučaju prve (tjelesne) stvari izvan mene mogu imati vlasništvo u smislu koje dominium ima u rimskom pravu, gdje „vlasništvo“ znači stvar s kojom mogu činiti što god želim. Ali to ne vrijedi za nečiji rad ili čin, niti za nečiji status u odnosu na mene. Primjerice, Kant i bračno pravo poima na način inteligibilnog posjeda. Tako muškarac posjeduje svoju suprugu, a žena posjeduje svoga muža. Ali, žena, naravno, nije vlasništvo svoga muža niti je muškarac vlasništvo svoje supruge.

Stvari stoje drukčije kada je riječ o sredstvima za proizvodnju. Mogli bismo se na prvi pogled zapitati zašto i ona ne bi bila privatno vlasništvo. To je, međutim, moguće samo ako je sam vlasnik ujedno proizvođač. Ako je vlasnik poslodavac, posjed sredstava za proizvodnju na stanovit način povezan sa statusom drugih, tj. zaposlenika. Kao što Marx ističe, egzistencija zaposlenika je u tom slučaju ovisna o proizvodnosti poslodavca i on može dospjeti u situaciju koju karakterizira - Hegelovim riječima - „nesposobnost osjećaja i uživanja daljih sposobnosti, a naročito duhovnih prednosti građanskog društva“. Zaposleniku nedostaje „atribut građanske *samostalnosti*, to da svoju egzistenciju i svoje održanje ne zahvaljuje htijenju nekoga drugoga u narodu, nego svojim vlastitim pravima i snagama koje ima kao član zajednice, prema tome da njegovu građansku osobnost u pravnim stvarima ne smije zastupati nitko drugi“ (Kant). Zaposleniku bez ikakvog posjeda je na taj način povrijeđeno pravo da stekne svoje mjesto u socijalnom svijetu, zbog čega se mora zaključiti kako vlasništvo nad sredstvima za

proizvodnju proturječi principu prava samog.

Mogli bismo se stoga zapitati bi li Kant, da je poznavao modernu kapitalističku ekonomiju, također zagovarao „ekspropriaciju ekspropriatora“. Čini se kako je s kantovskog stajališta uistinu nemoguće opravdati vlasništvo nad sredstvima za proizvodnju, koje stoga mora biti odbačeno. Ali, Kant nije zahtijevao kolektivizaciju sredstava za proizvodnju, budući da bi on upozorio kako je odnos poslodavca i zaposlenika odnos privatnog prava. Čak i kada, u skladu s kantovskim načinom mišljenja, ne bi bilo vlasništva nad sredstvima za proizvodnju, ne bi se moglo osporiti individualno posjedovanje tih sredstava. U odnosu privatnog prava, međutim, posjednici sredstava za proizvodnju nemaju obavezu omogućiti neposjednicima stjecanje mjesta u svijetu i osigurati im uvjete da se održe „vlastitom djelatnošću i radom“ (Hegel). A moglo bi se također zaključiti kako, s obzirom da nema vlasništva nad sredstvima za proizvodnju, nema ni ekskluzivnog vlasništva profita od strane kapitalista.

Hegelova ideja građanskog društva

Ali, kako je ovo moguće shvatiti? Jedan poslodavac ne može biti obvezan da udovolji zahtjevima – premda opravdanim – jednog ili više neposjednika za zaposlenjem i dovoljnim dohotkom. Da bi se mogla zamisliti realizacija tog zahtjeva potrebna je ideja građanskog društva kao sfere upravo privatnog prava. Tu ideju nije pružio Kant, nego Hegel. Hegelova koncepcija građanskog društva je također liberalna. Građansko društvo sastavljeno je od individua vođenih vlastitim interesom, koje imaju pravo i slobodu slijediti svoje privatne interese. Ali društvo je i „sistem svestrane zavisnosti“ u kojem su „subzistencija i dobrobit pojedinca te njegov pravni opstanak isprepleteni u subzistenciji, dobrobiti i pravu svih“ (*Filozofija prava*, Svjetlost, Sarajevo, 1989.) Koja su to „prava svih“? Ono što taj izraz posebno podrazumijeva je „*osiguranje* subzistencije i dobrobiti pojedinca – da je *posebna dobrobit određena i ozbiljena* kao pravo“ - kao i

Kantovu građansku samostalnost, što znači da „svoju egzistenciju i svoje održanje ne zahvaljuju htijenju nekoga drugoga“.

U skladu sa svojim slavnim diktumom o identitetu umnog i zbiljskog, Hegel ističe kako je građansko društvo u stanju realizirati ta prava i zahtjeve. Posebno je u tom smislu važna Hegelova ideja korporacije kao forme samoorganiziranja različitih grana kapitalističke ekonomije. Iako predstavlja udruženje kojemu je u temelju „na svoju posebnost upravljena, *sebična* svrha“, korporacija ima i zajedničku svrhu: „Korporacija ima (...) pod nadzorom opće moći, pravo da se brine za svoje vlastite unutar sebe uključene interese, da članove uzima po objektivnom svojstvu njihove vještine i čestitosti u broju koji sebe određuje općim sklopom i da za svoje pripadnike snosi brigu spram posebnih slučajnosti, kao i za obrazovanje do sposobnosti da se njoj dodijele“. Korporacija na taj način realizira ranije spomenuta prava osobne dobrobiti i građanske samostalnosti. Tako „član jedne korporacije svoju valjanost da je on *nešto*, i svoje pošteno izdržavanje i napredovanje, nije prisiljen prikazati s pomoću nekih daljnjih *izvanjskih* pokazivanja“.

„U korporaciji pomoć koju prima sirotinja gubi ono svoje slučajno, kao i ono svoje što s nepravom ponižava, a bogatstvo u svojoj dužnosti spram svoje zadruge gubi oholost i zlobu, koju ono može pobuditi, i to oholost u svom vlasniku, a zlobu u drugima – čestitost zadobiva svoje istinsko priznanje i čast“.

Korporacije su uglavnom nestale i danas se čine zastarjelima. Ali, Hegelova osnovna ideja definitivno nije zastarjela ni u najmanjoj mjeri. Osnovna ideja je, sažeto rečeno, da građansko društvo moramo shvatiti ne samo kao socijalnu strukturu zasnovanu na spontanom poretku slobodnog tržišta, nego i kao zajednicu solidarnosti koja vodi brigu o ostvarivanju fundamentalnih prava pojedinca.

Regulacija kapitalističke ekonomije

Kant ponekad definira filozofiju kao konzekventan način mišljenja, kao mišljenje pri kojem je čovjek u skladu

sa samim sobom. U tom smislu, Kantova filozofija konzekventno promišlja moderni liberalizam, shvaćajući ozbiljno njegove principe slobode, jednakosti i samostalnosti. Promišljanje Kanta konzekventno vodi ograničenju kategorije vlasništva s obzirom na kapitalističku proizvodnju i – tendencijski – koncepciji građanskog društva koju nalazimo u Hegelovoj filozofiji prava. Tamo je građansko društvo sfera privatnog prava, ali istovremeno zajednica solidarnosti. To implicira da društvo kao takvo snosi odgovornost za dobrobit svojih članova i da im treba osigurati priliku da „zarade za život“ vlastitim radom. Tako na primjer aktivni članovi društva mogu imati obavezu doprinosa nekoj vrsti dohodovnog osiguranja, a u ekonomiji mogu biti prisutni elementi korporativne organizacije.

Regulacija kapitalističke ekonomije je u ovoj perspektivi s jedne strane stvar privatnog, a ne javnog prava. Ne negira se slobodno poduzetništvo, a privatno prisvajanje profita također je općenito zajamčeno. Država treba samo osigurati provedbu odgovarajućih pravila privatnog prava. To nije intervencionistička država ili država blagostanja koja u konačnici biva preopterećena kompenziranjem socijalno katastrofalnih posljedica kapitalističke ekonomije. Na ovaj način političko bi bilo osnaženo, a opseg njegove djelatnosti proširen. S druge strane, ekonomija, ovdje kratko skicirana, nametnula bi ograničenja kapitalizaciji sredstava za proizvodnju posebno i poduzetima općenito, s obzirom na to da bi njihova vrijednost na burzi ili tržištu opala. Promicanje kantovsko-hegelovskog građanskog društva u praksi bi tako naišlo na otpor i suprotstavljanje od interesnih grupa financijskog sektora.

Naposljetku, kantovsko-hegelovska perspektiva dokazuje istinitost i opravdanost Marxove kritike političke ekonomije. Liberalna teorija i liberalno društvo bazirano isključivo na vlasništvu dokidaju u konačnici slobodu, jednakost i autonomiju, odnosno samostalnost. Oni uništavaju, Hegelovim riječima „sebe same i svoj supstancijalni pojam“. Ali, ni Marx ne razlikuje posjed i vlasništvo te zagovara ili očekuje ukidanje i jednoga i drugoga. Nepoželjne posljedice takvog ukidanja moguće je izbjeći, što se ovdje nastojalo pokazati. No, moguće je postaviti pitanje: može li ova perspektiva biti perspektiva političke ljevice? Sumnjam u to. Postoje dokazi da kategorije lijevoga i desnoga, koje imaju podrijetlo u *convention nationale* iz Francuske revolucije, više nisu prikladne za karakterizaciju političkog diskursa. No, to je već druga tema.

Redoviti profesori
hrvatskih
sveučilišta

Zadar

Zvezdana Rados

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – prvi izbor u području humanističkih znanosti, polje filologija, grana teorija i povijest književnosti

Zagreb

Mara Banović

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području biotehničkih znanosti, polje prehrambena tehnologija, grana inženjerstvo

Drago Batinić

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području biomedicine i zdravstva, polje temeljne medicinske znanosti, grana imunologija

Dalibor Blažina

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području humanističkih znanosti, polje filologija, grana slavistika

Tino Bucak

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području tehničkih znanosti, polje tehnologija prometa i transport

Ivor Karavanić

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području humanističkih znanosti, polje arheologija, grana prapovijesna arheologija

Nikola Mijatović

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području društvenih znanosti, polje pravo, grana financijsko pravo

Mario Osvin Pavčević

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području prirodnih znanosti, polje matematika

Alen Slavica

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području biomedicine i zdravstva, polje veterinarska medicina, grana animalna proizvodnja i biotehnologija

Željko Španjol

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području biotehničkih znanosti, polje šumarstvo, grana urbano šumarstvo i zaštita prirode

Mario Cifrak

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora na vrijeme od pet godina u području humanističkih znanosti, polje teologija

Ksenija Durgo

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice na vrijeme od pet godina u području biotehničkih znanosti, polje biotehnologija

Višnja Gaurina Srček

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice na vrijeme od pet godina u području biotehničkih znanosti, polje biotehnologija

Nataša Jovanov Milošević

izabrana u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice na vrijeme od 5 god. u području biomedicine i zdravstva, polje temeljne medicinske znanosti

Krešimir Krapinec

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora na vrijeme od pet godina u području biotehničkih znanosti, polje šumarstvo, grana lovstvo

Snježana Mihalić Arbanas

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite prof. na 5 godina u području tehničkih znanosti, polje rudarstvo, nafta i geološko inž., grana geološko inženjerstvo

Ana Petrović

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice na vrijeme od pet godina u području humanističkih znanosti, polje filologija, grana germanistika

Kristijan Posavec

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora na vrijeme od pet godina u području tehničkih znanosti, polje rudarstvo, nafta i geološko inženjerstvo, grana geološko inženjerstvo

Suzana Rimac Brnčić

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice na vrijeme od pet godina u području biotehničkih znanosti, polje prehrambena tehnologija

Damir Žarko

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora na vrijeme od pet godina u području tehničkih znanosti, polje elektrotehnika

Rijeka

Astrid Krmpotić

izabrana u znanstveno-nastavno zvanje redovite prof. – trajno u području biomedicine i zdravstva, polje temeljne medicinske znanosti, grana citologija, histologija i embriologija

Gordana Rubeša

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana psihijatrija

Greta Krešić

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice na vrijeme od pet godina u području biotehničkih znanosti, polje nutricionizam

Ester Pernjak Pugel

izabrana u znanstveno-nastavno zvanje redovite prof. na 5 godina u području biomedicine i zdravstva, polje temeljne medicinske znanosti, grana citologija, histologija i embriologija

Nastjenjka Supić

izabrana je u naslovno znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice na vrijeme od pet godina u području prirodnih znanosti, polje interdisciplinarnih znanosti

Boris Maleš

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području društvenih znanosti, polje kineziologija, grana kineziologija sporta i sistematska kineziologija

Ivica Puljak

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području prirodnih znanosti, polje fizika, grana fizika elementarnih čestica i polja

Split

Mirela Galić

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – prvi izbor u području tehničkih znanosti, polje građevinarstvo

Tamara Grujić

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – prvi izbor u području tehničkih znanosti, polje elektrotehnika, grana elektronika

Maja Ljubetić

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite prof. – prvi izbor u području društvenih znanosti, polje pedagogija, grana obiteljska pedagogija i pedagogija ranog i predškolskog odgoja

Boris Trogrlić

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – prvi izbor u području tehničkih znanosti, polje građevinarstvo

Loreтана Farkaš

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području humanističkih znanosti, polje filologija, grana kroatistika

Zlatko Miliša

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području društvenih znanosti, polje pedagogija, grana kroatistika

Vlasta Rišner

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području humanističkih znanosti, polje filologija, grana kroatistika

Osijek

SVEUČILIŠTE U DUBROVNIKU PARTNER U REGIONALNOM PROJEKTU EU-A

Ruralna baština kao turistička atrakcija

Rektor Sveučilišta u Dubrovniku prof. **Nikša Burum** potpisao je sa županom **Nikolom Dobroslavićem** ugovor za projekt EU-a “Ruralna poučna, kulturno-etnografska turistička atrakcija”, čiji ukupni prihvatljivi troškovi iznose 32,6 milijuna kuna, u kojem je Sveučilište u Dubrovniku jedan od 11 partnera. Riječ je o integriranom razvojnom programu temeljenom na obnovi kulturne baštine, koji ima za cilj stvaranje integralne kulturno-turističke destinacije koja uključuje pojedina ruralna i udaljena pod-

ručja županije, povezana u jedinstveni turistički proizvod. Projekt obuhvaća aktivnosti od obnove kulturnih dobara do digitalnog pristupa kulturnoj baštini. U Smokvici će se izgraditi Muzej zlata i srebra Smokvice, u Korčuli je predviđena obnova palače Ismaeli-Gabrielis, u kojoj je smješten Muzej grada Korčule, u Dubrovačkom primorju predviđena je obnova župne kuće u kojoj će se uspostaviti zavičajna kuća Dubrovačkog primorja, a na Mljetu će se obnoviti “austrijski put” i uspostaviti tematska staza Babina polja.

Regionalna razvojna agencija DUNEa, osim što će operativno voditi provedbu projekta, bit će zadužena i za komponentu digitalnog pristupa kulturnoj baštini, odnosno za dostupnost preko pametne kartice i mobilne aplikacije. Budući da je riječ o integriranom projektu temeljenom na obnovi kulturne baštine, u projekt su, kao partneri, uključeni i privatni poduzetnici – Obrt za restauriranje namještaja “Depolo” iz Korčule i putnička agencija “Dominum travel” iz Dubrovnika, dok su ostali partneri Grad Korčula, KORA, Općina Smokvica, Općina Dubrovačko primorje,

Općina Mljet, HRZ, Sveučilište u Dubrovniku, Turistička zajednica DNŽ te Dubrovačko-neretvanska županija.

Potpisnici partnerskih ugovora zahvalili su ovom prilikom Dubrovačko-neretvanskoj županiji i DUNEa-i na uvrštenju u ovaj projekt i pomoći prilikom pripreme, naglašavajući kako će rezultati projekta pridonijeti razvoju lokalne sredine i obogatiti turističku ponudu. Za projekt su odobrena nepovratna sredstva u iznosu od 85 posto ukupne vrijednosti projekta iz Operativnog programa “Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.”.

UNIDU.HR

NOVI FOND ZAKLADE I STUDENTSKOG ZBORA SVEUČILIŠTA U RIJECI

SIZIF pomaže mladim istraživačima

Zaklada Sveučilišta u Rijeci i Ured za znanost Studentskog zbora Sveučilišta u Rijeci pokrenuli su studentski znanstveni fond SIZIF, čiji je cilj potaknuti studente u znanstvenoistraživačkoj djelatnosti. Fond je otvoren studentima svih znanstvenih razina i područja preddiplomskog, diplomskog, integriranog sveučilišnog studija i stručnog specijalističkog diplomskog studija Sveučilišta u Rijeci. Fondom se financiraju tri kategorije: provedba znanstvenog istraživanja, aktivno sudjelovanje na skupovima te objavljivanje znanstvenih i stručnih ra-

MATIJA DJANJESIC/HANZA MEDIA

dova.

Zaklada Sveučilišta i Ured za znanost Studentskog zbora Sveučilišta u Rijeci ovim potezom ulaze u krug sveučilišta

koja sustavno pružaju potporu studentima u njihovu procesu edukacije i usavršavanja, kao i pripremi za nositelje inovacija. Posebnost Fonda je što

će biti kontinuirano otvoren za prijavu u provedbenoj godini. Doprinos Fondu, osim Sveučilišta u Rijeci, već su dali neki riječki fakulteti, a kampanja na njegovu stalnom obnavljanju traje i dalje. Nepovratna sredstva dodjeljivat će se u skladu s akademskom čestitosti i etičkim standardima, u skladu sa strategijom razvoja Sveučilišta i riječke regije, a naglasak će biti na ravnomjernoj zastupljenosti po pojedinim fakultetima, u skladu s načelima izvršnosti. Prijave će se zaprimati po javnom natječaju, a o dodjeli sredstava odlučivat će neovisno zajedničko povjerenstvo. **UNIRI.HR**

SVEUČILIŠTE JURJA DOBRILE U PULI POTPISALO SPORAZUM

Suradnja s Rimac Automobilima

Uprava Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli posjetila je pogone Rimac Automobila u Svetoj Nedelji i uz pratnju domaćina **Ace Momčilovića**, direktora Odjela ljudskih resursa, upoznala se s poslovanjem i zanimljivostima u radu ovog pionira u razvoju i proizvodnji električnih vozila visokih performansi. Ovu pro-pulzivnu i kreativnu radnu sredinu odlikuje kontinuirani an-

gažman vrhunskih stručnjaka u Hrvatskoj i diljem svijeta, među kojima mnogi dolaze iz redova najkvalitetnijih studenata domaćih visokih učilišta. U cilju razvoja dugoročne suradnje na zajedničkim projektima istraživanja, razvoja i obrazovanja, istog je dana zaključen sporazum između Rimac Automobila i Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli.

UNIPU.HR

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

Na temelju članka 13. Statuta Sveučilišta u Zagrebu, raspisuje se javni

NATJEČAJ za izbor

1. Jednog (1) izvršitelja (m/ž) u naslovno (bez zasnivanja radnog odnosa) nastavno zvanje predavača (m/ž) u području prirodnih znanosti, znanstveno polje: biologija na preddiplomskim sveučilišnim studijima Vojno inženjerstvo i Vojno vođenje i upravljanje,
 2. Jednog (1) izvršitelja (m/ž) u naslovno (bez zasnivanja radnog odnosa) nastavno zvanje predavača (m/ž) u području humanističkih znanosti, znanstveno polje: povijest na preddiplomskim sveučilišnim studijima Vojno inženjerstvo i Vojno vođenje i upravljanje,
 3. Jednog (1) izvršitelja u (m/ž) u naslovno (bez zasnivanja radnog odnosa) nastavno zvanje predavača (m/ž) u znanstvenom području tehničkih znanosti, znanstveno polje: rudarstvo, nafta i geološko inženjerstvo na preddiplomskim sveučilišnim studijima Vojno inženjerstvo i Vojno vođenje i upravljanje
 4. Jednog (1) izvršitelja u (m/ž) u naslovno (bez zasnivanja radnog odnosa) nastavno zvanje predavača (m/ž) u znanstvenom području prirodnih znanosti, znanstveno polje: kemija na preddiplomskim sveučilišnim studijima Vojno inženjerstvo i Vojno vođenje i upravljanje
- Uvjeti:
Pristupnici moraju ispunjavati uvjete utvrđene Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju
Prijava za natječaj mora sadržavati:
1. životopis (potpisan, najviše jedna kartica teksta)

2. presliku diplome o završenom studiju i/ili stečenom akademskom stupnju
 3. prikaz nastavne i stručne djelatnosti
 4. popis radova i separate radova relevantnih za izbor te podatke o nastavnoj i stručnoj djelatnosti
 5. dokaz o državljanstvu
 6. dokaz o najmanje pet godina radnog iskustva na dužnostima i poslovima nastavne djelatnosti za potrebe Oružanih snaga RH
- Rok za podnošenje prijave je 30 dana od objave natječaja. Pristupnici koji se javljaju na natječaj moraju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 2/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14 i 60/15) i odlukom Rektor-skog zbora o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora u nastavna zvanja (NN 106/06), te imati najmanje pet godina radnog iskustva na dužnostima i poslovima nastavne djelatnosti za potrebe Oružanih snaga Republike Hrvatske te su o svemu dužni dostaviti odgovarajuće dokaze. Prijave na natječaj s traženom dokumentacijom poslati poštom na adresu: Sveučilište u Zagrebu Trg maršala Tita 14, Zagreb, s naznakom prijave na natječaj. Potpuna prijava smatra se prijava koja sadrži sve podatke i priloge navedene u ovom natječaju. Pristupnikom prijavljenim na natječaj smatrat će se samo osoba koja podnese pravovremenu i potpunu prijavu sa svim prilogima te ispunjava formalne uvjete iz natječaja. Nepotpune i nepravovremene prijave neće se razmatrati niti će se podnositelji nepotpunih prijava pozvati na dopunu prijave. Osobe koje podnesu nepotpune ili nepravovremene prijave na natječaj te osobe koje ne ispunjavaju formalne uvjete iz natječaja ne smatraju se pristupnicima prijavljenim na natječaj niti će se obavještavati o rezultatima natječaja. Sveučilište u Zagrebu pridržava pravo, djelomično ili u cijelosti, u svako vrijeme poništiti natječaj.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET

Zagreb, Horvatovac 102a
fakultetsko vijeće Prirodoslovno-matematičkog fakulteta na temelju članka 82. i 89. Statuta Fakulteta raspisuje

NATJEČAJ

- za izbor
1. u suradničko zvanje i na radno mjesto poslijedoktorand iz interdisciplinarnih područja znanosti, polje geografija, grana društvena geografija, na određeno vrijeme, u punom radnom vremenu u Zavodu za regionalnu geografiju i metodiku pri Geografskom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj;
 2. u suradničko zvanje i na radno mjesto poslijedoktorand iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, grana mikrobiologija, na određeno vrijeme, s punim radnim vremenom u Zavodu za mikrobiologiju pri Biološkom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj;
 3. u suradničko zvanje i na radno mjesto poslijedoktorand iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, za rad na HRZZ projektu „Bio-tracking Adriatic water masses (BIOTA)“, na određeno vrijeme do završetka trajanja projekta, u punom radnom vremenu, u Botaničkom zavodu pri Biološkom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj;
 4. u suradničko zvanje i na radno mjesto asistent iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, na određeno vrijeme, s punim radnim vremenom u Zoologijskom zavodu pri Biološkom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj;
 5. u suradničko zvanje i na radno mjesto asistent iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, grana botanika, na određeno vrijeme, s punim radnim vremenom, u Botaničkom zavodu pri Biološkom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj;
 6. u suradničko zvanje asistent (naslovno zvanje) iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, grana zoologija, na određeno vrijeme u trajanju od jedne godine, bez zasnivanja radnog odnosa, u Zoologijskom zavodu pri Biološkom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj.
- Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta www.pmf.unizg.hr/natjecaji.
Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta natječaja dostavljaju se na adresu: Prirodoslovno-matematički fakultet, Služba Dekanata (kadrovski poslovi), Zagreb, Horvatovac 102a, u roku od 30 dana od dana objavljivanja natječaja u „Narodnim novinama“. Rezultati natječajnog postupka objavit će se na službenoj internetskoj stranici PMF-a: www.pmf.unizg.hr (Natjecaji).

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET

Zagreb, Horvatovac 102a
fakultetsko vijeće Prirodoslovno-matematičkog fakulteta na temelju članka 82. i 89. Statuta Fakulteta raspisuje

NATJEČAJ

- za izbor
1. u suradničko zvanje i na radno mjesto asistent iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, na određeno vrijeme, s punim radnim vremenom u Zoologijskom zavodu pri Biološkom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj;
 2. u suradničko zvanje i na radno mjesto asistent iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, grana botanika, na određeno vrijeme, s punim radnim vremenom, u Botaničkom zavodu pri Biološkom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj;
 3. u suradničko zvanje i na radno mjesto asistent iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, grana opća biologija, na određeno vrijeme, s punim radnim vremenom, u Zavodu za animalnu fiziologiju pri Biološkom odsjeku PMF-a – 2 izvršitelja;
 4. u suradničko zvanje asistent (naslovno zvanje) iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, na određeno vrijeme u trajanju od jedne godine, bez zasnivanja radnog odnosa, u Botaničkom zavodu pri Biološkom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj;
 5. u suradničko zvanje asistent (naslovno zvanje) iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, grana zoologija, na određeno vrijeme u trajanju od jedne godine, bez zasnivanja radnog odnosa, u Zoologijskom zavodu pri Biološkom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj.
- Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta www.pmf.unizg.hr/natjecaji.
Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta natječaja dostavljaju se na adresu: Prirodoslovno-matematički fakultet, Služba Dekanata (kadrovski poslovi), Zagreb, Horvatovac 102a, u roku od 30 dana od dana objavljivanja natječaja u „Narodnim novinama“. Rezultati natječajnog postupka objavit će se na službenoj internetskoj stranici PMF-a: www.pmf.unizg.hr (Natjecaji).

PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET

Zagreb, Horvatovac 102a
Fakultetsko vijeće Prirodoslovno-matematičkog fakulteta na temelju članka 82. i 89. Statuta Fakulteta raspisuje

NATJEČAJ

- za izbor
1. u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto redoviti profesor – 1. izbor iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, grana zoologija, na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu, u Zoologijskom zavodu pri Biološkom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj;
 2. u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto izvanredni profesor iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, grana zoologija, na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu, u Zoologijskom zavodu pri Biološkom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj;
 3. u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto docent iz područja prirodnih znanosti, polje fizika, na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu, u Zavodu za eksperimentalnu fiziku (grupa za metodiku) pri Fizičkom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj;
 4. u znanstveno-nastavno zvanje izvanredni profesor (naslovno zvanje) iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, grana biokemija i molekularna biologija, bez zasnivanja radnog odnosa, u Zavodu za molekularnu biologiju pri Biološkom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj.
 5. u stručno zvanje i na radno mjesto viši stručni suradnik ili stručni suradnik u sustavu znanosti i visokom obrazovanju iz područja prirodnih znanosti, polje kemija, grana analitička kemija, na neodređeno vrijeme, s punim radnim vremenom, u Zavodu za analitičku kemiju pri Kemijskom odsjeku PMF-a.
- Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta www.pmf.unizg.hr/natjecaji.
Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta natječaja dostavljaju se na adresu: Prirodoslovno-matematički fakultet, Služba Dekanata (kadrovski poslovi), Zagreb, Horvatovac 102a, u roku od 30 dana od dana objavljivanja natječaja u „Narodnim novinama“. Rezultati natječajnog postupka objavit će se na službenoj internetskoj stranici PMF-a: www.pmf.unizg.hr (Natjecaji).

Nasadi tribidraga

SPLIT ĆE BITI DOMAĆIN JEDNOG OD NAJVAŽNIJIH ENOLOŠKIH SKUPOVA U HRVATSKOJ POSLJEDNJIH GODINA

U slavu tribidraga, zinfandelova pretka

Piše:
IVICA PROFACA

Split će 27. i 28. travnja ugostiti jedan od najzanimljivijih enoloških skupova održanih posljednjih godina u Hrvatskoj, međunarodnu konferenciju “Ja sam tribidrag”. Iza tog neobičnog imena krije se svojevrsno obilježavanje 15. obljetnice otkako je genetskim istraživanjima utvrđeno da zinfandel, jedna od najpopularnijih američkih vinskih sorti, potječe iz Hrvatske, gdje je naden “tata” te sorte koji se kod nas naziva različitim imenima – crljenak kaštelanski, tribidrag, pribidrag... Zbog toga će se u Splitu okupiti brojna ugledna imena enološke struke, vinari, znanstvenici, entuzijasti...

Priča o vezi Hrvatske i tribidraga/crljenka počela je 2001., kad su Amerikanci željeli zaštititi zinfandel kao svoju autohtonu sortu. Nakon dugogodišnjeg istraživanja podrijetla zinfandela, prof. **Carole Meredith** s Kalifornijskog sveučilišta u Davisu (očekuje se na konferenciji) potvrdila je da je talijanski primitivo genetički istovjetan zinfandelu, ali i da je hrvatski plavac mali genetički sličan zinfandelu. Kao i zinfandel u Americu, i talijanski primitivo vjerojatno je prenesen u Italiju s istočne strane Jadrana. U isto su vrijeme i stručnjaci s Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu prof. **Edi Maletić** i prof. **Ivan Pejić** provodili genetsku karakterizaciju hrvatskih autohtonih sorti. Krajem 2001. godine, nakon obilaska starih dalmatinskih vinograda i prikupljenih više od 150 različitih uzoraka loze, američko-hrvatska ekipa znanstvenika pronalazi u Kaštelima zinfandelu identičan genetski profil pod imenom crljenak kaštelanski. Uskoro će se otkriti da, osim imena crljenak kaštelanski, ova stara sorta ima još nekoliko drugih: pribidrag u okolici Omiša, kratošiju u Crnoj Gori, te tribidrag kao najstarije i najraširenije ime. Tako su osigurani znanstveni argumenti koji sugeriraju da je pravi predak zinfandela “rođen” baš u Dalmaciji. Također, potvrđene su sumnje velikog vinara **Miljenka Grgića**, koji je prije više od 50 godina uvidio sličnosti zinfandela s kojim se sreo u dolini Napa u Kaliforniji i ove

U organizaciji udruge ‘Tribidrag’, na konferenciji ‘Ja sam tribidrag’ okupit će se neka od najvažnijih hrvatskih i svjetskih imena iz svijeta enologije kako bi dodatno etablirali staru hrvatsku sortu tribidrag – poznatu i kao crljenak kaštelanski i pribidrag – dokazanog pretka zinfandela

dalmatinske sorte.

Posljednjih 15 godina istodobno sadrži i priču o velikoj obnovi zanimanja za tribidrag, pa sada u Hrvatskoj ima 15 proizvođača ove sorte, a velike zasluge pripadaju pokojnom **Zlatanu Plenkoviću**, koji je podno Biokova zasadio velike vinograde tribidraga. Profesori **Maletić** i **Pejić** i dalje daju važan doprinos nastojeći poboljšati osobine ove sorte, kojoj je glavna mana manja otpornost u odnosu na njezina drugog potomka, najrašireniju dalmatinsku sortu crnogog grožđa plavac mali. Njih dvojica također su i suosnivači udruge “Tribidrag”, zajedno s **Fani Prodan**, **Ivom Drganc** i **Davorkom Krnić-Tick**.

U Splitu će, osim proučavanja podrijetla tribidraga, hrvatski vinari imati priliku razmijeniti iskustva, a vinski entuzijasti kušati različite varijacije tribidraga iz svih krajeva svijeta, ne samo susjedne nam Italije ili Amerike.

Posebna gošća bit će jedna od najuglednijih svjetskih vinskih stručnjakinja **Jancis Robinson**. Ona je i rodonačelnica inicijative da se ova sorta nazove izvornim imenom tribidrag, a vodila se logikom da

izabere najstarije ime. Dok prvi trag imena primitivo seže u 1799., a zinfandel je prvi put zabilježen 1837. godine, tribidrag se spominje još u 15. stoljeću. Etimološki, ime tribidrag dolazi iz grčkog jezika i znači rano dozrijevanje, baš kao što je i talijanski naziv za tu sortu došao iz latinskog jezika (primitivus) i znači praktički isto – prva za dozrijevanje. Etimološko podrijetlo naziva zinfandel nikada nije otkriveno.

Kako kažu organizatori, cilj konferencije “Ja sam tribidrag” jest okupiti vinare, stručnjake, novinare i sve druge ljubitelje vina kako bi se upoznali s povijesnim i znanstvenim činjenicama i karakteristikama ove vinske sorte s mnogo “vinskih lica”. Sudionici će se educirati o proizvodnji i tehnološkim karakteristikama tribidraga, te ih upoznati s Hrvatskom kao jedinstvenom turističkom i enogastromskom destinacijom s autentičnim proizvodima. Bit će organizirano i nekoliko specijaliziranih vinskih izleta s obilascima podruma i vinograda. Detaljne informacije o konferenciji dostupne su na službenoj mrežnoj stranici <http://tribidrag.org/>.

Edi Maletić, Carole Meredith i Ivan Pejić

Predavači

Prof. **IVAN PEJIĆ** Profesor oplemenjivanja bilja na Agronomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu sudjelovao je u istraživanju podrijetla zinfandela i njegove povijesti. Više od 20 godina bavi se istraživanjima vezanima uz genetičko podrijetlo autohtonih hrvatskih sorti vinove loze i pridonio je očuvanju i revitalizaciji mnogih rijetkih i kvalitetnih sorti. Uz vođenje nekoliko nacionalnih istraživačkih projekata, sudjelovao je u mnogim zajedničkim projektima s istraživačima iz SAD-a, Italije, Njemačke, Francuske i Austrije. Kao stručnjak za genetiku vinove loze, pridonio je otkriću genetskih veza između sorti vinove loze i autor je brojnih stručnih radova te knjiga o vinovoj lozi.

Prof. **EDI MALETIĆ** Profesor na Agronomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, predstojnik Zavoda za vinogradarstvo i vinarstvo. Njegovi su znanstveni interesi ampelografija, genetika vinove loze, klonska selekcija i proizvodnja sadnog materijala vinove loze. Bio je glavni istraživač u nekoliko nacionalnih i međunarodnih znanstvenih projekata, kao i u mnogim primijenjenim istraživačkim projektima povezanim s identifikacijom autohtonih hrvatskih sorti vinove loze, njihovim očuvanjem i revitalizacijom. U međunarodnoj zajednici poznat je kao jedan od istraživača koji su otkrili podrijetlo tribidraga/zinfandela. Autor je brojnih stručnih radova i knjiga o autohtonim sortama vinove loze.

GORAN ZDUNIĆ

Istraživač, viši znanstveni suradnik na Institutu za jadranske kulture i melioraciju krša u Splitu, predstojnik Zavoda za biljne znanosti. Njegov je znanstveni interes usmjeren na identifikaciju sorti vinove loze upotrebom klasičnih i DNK metoda. Bio je suradnik na više domaćih i međunarodnih znanstvenih projekata. Trenutno je voditelj projekta WI.GRA.GENE, koji se bavi genetičkom identifikacijom divlje loze uz potporu Hrvatske zaklade za znanost. Član je radne grupe Vitis pri programu European Cooperative Programme for Plant Genetic Resources (ECPGR) te ekspertne grupe za opseg regionalnih/podregionalnih procjena bioraznolikosti i ekosustava pri međunarodnom tijelu Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (IPBES).

Prof. **CAROLE MEREDITH** Professor emerita na Odsjeku za vinogradarstvo i vinarstvo na Kalifornijskom sveučilištu u Davisu, Carole Meredith bila je jedna od prvih koji su se koristili DNK analizom kako bi razlikovali sorte vinove loze i proučavali genetičke odnose među njima. Sa svojim znanstvenim timom dr. Meredith je utvrdila genetičko i geografsko podrijetlo cabernet sauvignona, chardonnaya,

syraha i drugih sorti. Njezino dugogodišnje nastojanje da pronađe zinfandelov europski dom dovelo je do suradnje s istraživačima na Sveučilištu u Zagrebu i zajedno su zaslužni za nova saznanja o identitetu i povijesnom značenju ove važne sorte. Članica je Američke udruge za napredak znanosti, a Republika Francuska dodijelila joj je odlikovanje za zasluge na polju agronomije. Sa suprugom proizvodi vino u okrugu Mount Veeder, u dolini Napa.

DAVID GATES

Potpredsjednik za vinogradarstvo u vinariji Ridge Vineyards, David ima čast raditi u nekim od najboljih kalifornijskih vinograda zinfandela. Studirao je vinarstvo i vinogradarstvo na Kalifornijskom sveučilištu u Davisu, gdje je diplomirao i magistrirao prije nego što je prešao u kalifornijsku vinsku industriju. Član je nekoliko stručnih vinar- skih organizacija, uključujući ASEV, Historic Vineyard Society, Rhone Rangers te Zinfandel Advocates and Producers, i bio je predavač na brojnim stručnim skupovima. Ridge Vineyards ponosi se činjenicom da su zasadili prvi komercijalni vinograd u Kaliforniji sa selekcijama hrvatskog tribidraga “crljenak kaštelanski” i tribidrag A i B u svojoj vinariji Lytton Springs u okrugu Sonoma.

JOEL PETERSON

Joel Peterson osnivač je i glavni vinar vinarije Ravenswood Winery u kojoj je proizveo 327 kartona vina Old Vine Zinfandel, a danas su među najuspješnijim proizvođačima zinfandela u Kaliforniji. Joel radi s više od 100 uzgajivača grožđa, a njegovi raznoliki interesi uključuju biomedicinska istraživanja, pisanje o vinu i konzalting. Godine 2011. uvršten je u Vinarsku dvoranu slavnih, a 2013. časopis Vineyard and Winery Management Magazine izabrao ga je za jednog od 20 najcjenjenijih osoba u vinskoj industriji Sjeverne Amerike. Joelov sin Morgan je 2006. osnovao vinariju Bedrock Wine Company, koja je postala još jedan izuzetno uspješan proizvođač zinfandela.

JOŠEVOUILLAMAZ

José Vouillamoz jedan je od vodećih svjetskih stručnjaka za istraživanje podrijetla sorti vinove loze s pomoću DNK metode.

Zajedno s dvije nositeljice titule Master of Wine, Jancis Robinson i Julijom Harding, autor je na- građivane knjige “Wine Grapes” (Allen Lane, 2012.), ultimativnog vodiča za sve sorte vinove loze koje se uzgajaju u svijetu, prvog koji je uveo tribidrag kao osnovno ime za hrvatsku sortu poznatiju kao zinfandel ili primitivo. Dr. Vouillamoz također je autor i koautor nekolicine znanstvenih radova i knjiga o vinovoj lozi, kao što su “Oxford Companion to Wine” i “World Atlas of Wine”.

JANCIS ROBINSON

“Najuglednija vinska kritičarka i novinarka na svijetu”, po riječima magazina Decanter, Jancis Robinson svakodnevno piše za JancisRobinson.com (prva dobitnica titule “Vinska web stranica godine” na dodjeli nagrada Louis Roederer International Wine Writers Awards 2010.), tjednu kolumnu za The Financial Times, i dvaput mjesečno kolumnu koja se distribuira širom svijeta. Njezina posljednja knjiga ujedno je i najkraća, praktičan uvod u osnove vina, “The 24-Hour Wine Expert”. Urednica je edicije “The Oxford Companion to Wine”, u suradnji s Hughom Johnsonom koautorica je djela “The World Atlas of Wine” i koautorica vodiča “Wine Grapes – A complete guide to 1,368 vine varieties”, u kojem je prvi put uveden naziv tribidrag kao primarno ime za tu sortu. Jancis Robinson je i na- građivana TV voditeljica, diljem svijeta vodi vinska događanja te radi kao vinska sutkinja. Godine 1984. bila je prva osoba izvan vinske industrije koja je položila stroge ispite za titulu Master of Wine, engleska kraljica dodijelila joj je 2003. godine visoko odlikovanje OBE (Red Bitanskog Imperija), a postala je i savjetnica za vinski podrum kraljevske obitelji. U istom tjednu u travnju 2016. primila je francusko odlikovanje Officier du Mérite Agricole, najvišu počast njemačkog udruženja vinara VDP i svoju četvrtu nagradu James Beard Award u SAD-u.

LISA GILBEE

Vlasnica Morelle, biodinamičkih vinograda i vinarije u Manduriji, u Italiji, rođena je u Melbourneu, u Australiji, 1967. godine. Diplomirala je vinarstvo na Agonomskom učilištu Roseworthy 1990. godine. Stekla je bogato iskustvo u proizvodnji vina tijekom 20 godina rada u Australiji i Italiji, u nekima od najboljih vinskih regija na svijetu, kao što su Toskana, Veneto, Margaret River, Tasmanija i McLaren Vale. Naposlijetku se skrasila na jugu Italije te radi na Siciliji i u Apuliji. Danas ima 12 hektara vinograda sorte primitivo u rasponu od 40 do 85 godina starosti.

GOSTUJUĆE PREDAVANJE PROF. KENNETHA EINARA HIMME U REKTORATU SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Zaštita autorstva ovisi i o potrebama samih konzumenta

Piše:
TATJANA KLARIĆ

Jedan od vodećih suvremenih filozofa prava, prof. Kenneth Einar Himma sa Sveučilišta u Washingtonu, održao je u auli Rektorata Sveučilišta u Zagrebu gostujuće predavanje “Legitimnost legalne zaštite intelektualnog vlasništva” u organizaciji Centra za poslijediplomske studije, a u okviru Poslijediplomskoga sveučilišnoga interdisciplinarnoga specijalističkoga studija *Intelektualno vlasništvo*.

Popularnost profesora Einara Himme, kao i teme predavanja, potvrdila je puna aula zainteresiranih sudionika koje je pozdravila doc. Romana Matanovac Vučković, voditeljica PDSISS-a, te napomenula kako je intelektualno vlasništvo aktualna tema, ne samo u Hrvatskoj, već i u svijetu te da joj je čast prisustvovati predavanju nekonvencionalnoga profesora i vodeće-

Na predavanju o legitimnosti pravne zaštite intelektualnog vlasništva, Himma je rekao da je potrebna pravna zaštita intelektualnoga vlasništva kako bi se uspostavio balans među potrebama pojedinaca koji konzumiraju određeni sadržaj i prava autora toga intelektualnoga sadržaja, ali i da intenzitet pravne zaštite mora biti razmjern vrsti sadržaja te potrebama autora i konzumenta

ga američkoga stručnjaka u području filozofije prava i intelektualnoga vlasništva. Profesoru Himmi ovo predavanje nije prvi susret sa Sveučilištem u Zagrebu, već je nastavak uspješne suradnje započete kroz gostujuća predavanja na Pravnome fakultetu od 2014. godine.

Ovim je predavanjem Himma želio odgovoriti na pitanje *može li se sa stajališta političkoga morala opravdati prisilna zakonska zaštita intelektualnoga vlasništva*, fokusirajući se na deontološke argumente koji se baziraju na intrinzičnim potraživanjima

autora određenoga intelektualnoga sadržaja za kontrolom i/ili ograničavanjem raspoloživosti sadržaja koji su stvorili. Himma smatra kako interes autora intelektualnoga sadržaja nadilazi interese drugih pojedinaca u sadržaju koji nije potreban za opstanak te je iz toga razloga potrebna pravna zaštita intelektualnoga vlasništva kako bi se uspostavio balans među potrebama pojedinaca koji konzumiraju određeni sadržaj i prava autora toga intelektualnoga sadržaja. Himma je objasnio da se istodobno mora voditi računa o

intenzitetu te pravne zaštite koji mora biti razmjern vrsti sadržaja te moralnim potrebama autora i konzumenta sadržaja.

Ovisno o tome radi li se o sadržaju koji nam je potreban za preživljavanje, osobni napredak ili zabavu, razmjerno se povećava potreba za pravnom zaštitom sadržaja. Kako je pojasnio, radi li se o sadržaju koji nam je potreban za preživljavanje ili opstanak u globalnome svijetu, interes pojedinca nadilazi interese autora sadržaja te je potrebna minimalna pravna zaštita. Radi li se o sadržaju koji

nam nije potreban za preživljavanje, ali nas upotpunjuje i obogaćuje naš život (navodi primjer umjetnosti), tada interes konzumenta može, u pojedinim slučajevima, nadilaziti interese autora te je potrebna blaga pravna zaštita. Međutim, ako se radi o sadržaju koji želimo zbog rekreacije ili zanimacije te nam on nije potreban za preživljavanje, tada interes konzumenta sadržaja ne može nadići interese autora. Stoga je u takvim slučajevima potrebna stroža pravna zaštita intelektualnoga vlasništva autora.

Budući da se kroz postav-

ljena pitanja profesoru Himmi mogla vidjeti razlika u stajalištima i mišljenjima među sudionicima pravne i ekonomske struke te znanstvenoga, umjetničkoga i informatičkoga područja, predavanjem se potvrdio interes i potreba za obrazovanjem stručnjaka iz područja zaštite prava intelektualnoga vlasništva. Profesor Himma izrazio je svoje zadovoljstvo predavanjem te ujedno i svoju želju za daljnjom suradnjom sa Sveučilištem u Zagrebu što će svakako pridonijeti kvaliteti Centra za poslijediplomske studije.

EUROPSKI ZNANSTVENICI ZABRINUTI ZBOG POTEZA DONALDA TRUMPA I NJEGOVE ADMINISTRACIJE

Znanosti nema bez razmjene ideja i znanja

Četrdesetak europskih znanstvenih organizacija potpisalo je zajedničko pismo usmjereno na očuvanje transparentnosti, otvorene komunikacije i pokretljivosti znanstvenosti, za koje smatraju da su ugroženi razvojem situacije u SAD-u nakon izbora Donalda Trumpa za predsjednika. Pismo donosimo u cijelosti, kao svojevrsan uvod u Marš za znanost koji će se održati u cijelom svijetu, pa i u Hrvatskoj, 22. travnja sa sličnim ciljevima, a o kojem smo već pisali u prošlom broju Universitasa.

“Mi, europske organizacije uključene u sustav znanosti (što za nas uključuje i društvene i humanističke znanosti), istraživanja, obrazovanja i inovacija – želimo očuvati otvorenu razmjenu ideja i ljudi, što je osnova znanstvenog djelovanja.

U našim mnogobrojnim kontaktima sa znanstvenicima, istraživačima i organizacijama iz Sjedinjenih Američkih Država i ostatka svijeta, među našim kolegama prepoznajemo zabrinutost zbog utjecaja promjena u orijentaciji javnih politika pod vladavinom Donalda Trumpa i njegove administracije. Posebno nas brinu sljedeće teme:

1. Izvršna uredba koja diskriminira ljude na temelju njihove nacionalnosti;
2. Indikacije da bi promje-

Europske znanstvene organizacije u svojem se otvorenom pismu zalažu za očuvanje transparentnosti, otvorenu komunikaciju i slobodnu mobilnost učenika i studenata, kao vrijednosti koje smatraju ugroženima izborom Donalda Trumpa za predsjednika SAD-a

ne u politikama mogle imati negativan utjecaj na vladine znanstvenike u smislu ograničavanja njihove komunikacije s medijima, nositeljima politika ili društvom u cjelini, te naznaka da će vladini znanstvenici trebati tražiti dozvole za objavljivanje radova;

3. Neopravdano davanje kredibiliteta pogledima koji

nisu temeljeni na znanstvenim činjenicama, procesima i dokazima, a tiču se pitanja znanosti o klimama ili pitanja sigurnosti cjepiva.

Sve navedeno u suprotnosti je s principima transparentnosti, otvorene komunikacije i mobilnosti studenata i profesora, a to su principi koji su vitalni za znanstveni

napredak i boljitak društava, gospodarstava i kultura koje se temelje na znanstvenom progresu. Restrikcijama nad istraživanjima, znanstvenicima ili istraživačkim centrima u “nepodobnim područjima” nema mjesta u znanosti.

Naši kolege u SAD-u osjećaju posljedice, SAD i njezini građani, Europa i Europljani te građani i zemlje širom svijeta platit će cijenu ovih akcija. U srazu s izazovima bez presedana, svijet treba znanost i istraživačku djelatnost koje proizlaze iz otvorenih znanstvenih procesa u kojima znanstvenici, istraživači, studenti i inovatori mogu neometano razmjenjivati pristupe i rezultate, te se mogu slobodno seliti iz zemlje u zemlju da bi učili i radili ondje gdje mogu najviše pridonijeti.

Pozivamo europske vlade i Europsku komisiju da se odupru procesima koji podrivaju progres, da zajedno sa svojim kolegama u američkoj administraciji rade na očuvanju vrijednosti i načela znanosti temeljene na principima napretka, te da poduzmu sve moguće mjere na europskoj razini za očuvanje i proširenje svjetskih znanstvenih i istraživačkih kapaciteta. Ova načela bila su i ostat će vitalna za razvoj naših društava, gospodarstava i kultura”, stoji u pismu europskih znanstvenika.

PRIREDIO IVAN PERKOV

Potpisnici

Academia Europaea
ALLEA (ALL European Academies)
British Biophysical Society
Citizens of Academia, Poljska
Danish National Committee for Biophysics
De Jonge Academie Vlaanderen
EPSO, European Plant Science Organisation
Eurodoc
European Association of Social Anthropologists
European Association of Social Psychology
European Biophysical Societies' Association
European Crystallographic Association
European Educational Research Association
European Mathematical Society
European Physical Society
President and Executive European Science Foundation
European Society for Gene and Cell Therapy
European University Association
EuroScience
Federation of European Neuroscience Societies
French Biophysical Society
German Biophysical Society (Deutsche Gesellschaft für Biophysik)
Informatics Europe
Italian Society of Pure and Applied Biophysics
LERU, League of European Research Universities
Marie Curie Alumni Association
Portuguese Biophysical Society
Pan European Region of the International Association for Dental Research
Real Sociedad Matemática Española
ROARS (Return On Academic ReSearch, Italija)
Royal Netherlands Academy of Sciences and Arts KNAW
Royal Swedish Academy of Sciences
Science Europe (Association of European Research Funding Agencies and Research Performing Organisations)
Scientists for EU
Sense about Science EU
Societas biochemica, biophysica et microbiologica Fenniae
Spanish Biophysical Society
Swiss Academies of Arts and Sciences
Executive Committee of Turkish Biophysical Society

POSLOVNA EKONOMIJA:

RAZGOVOR S PROF. MISLAVOM ANATOM OMAZIĆEM,
VODITELJEM KOLEGIJA MENADŽMENT PROMJENA NA
ZAGREBAČKOM EKONOMSKOM FAKULTETU

Mladi su rješenje, a ne problem našeg društva

RAZGOVARAO
IVAN PERKOV

Velika popularnost i društveni značaj jednog kolegija na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu potaknuli su nas na razgovor s njegovim izvođačem, prof. Mislavom Antom Omazićem. Radi se o kolegiju „Menadžment promjena“, koji studente motivira na osmišljavanje i realizaciju društveno korisnih projekata. Kolegij je izboran, namijenjen je studentima pete godine Poslovne ekonomije, a godišnje ga upisuje stotinjak studenata. Omazić je zaposlen kao izvanredni profesor na Kate-dri za organizaciju i menadžment, surađuje na mnogim projektima za UN, Svjetsku banku, IBM i druge ugledne adrese, utemeljitelj je e-Studenta i Ekonomske klinike, a ima važnu ulogu i u Global Shapers inicijativi Svjetskog ekonomskog foruma. Razgovor s njim počeli smo pitanjem o razlozima popularnosti kolegija Menadžment promjena.

- U javnosti je prisutno mišljenje kako studenti uče previše teorije, što nije posve točno jer je teorijska podloga nužna i ona im pomaže da lakše i jednostavnije sintetiziraju i analiziraju informacije te da brže djeluju. Problem je zapravo u tome što studenti nemaju prilike ta znanja primijeniti i kroz primjenu prepoznati njihovu važnost. S obzirom na to da se moj kolegij odvija na diplomskom studiju, činilo se logičnim kreirati uvjete unutar kojih će studenti moći primijeniti naučeno i učiti iz grešaka koje će se neminovno događati. Nadalje, znanje bi po definiciji trebalo stvarati vrijednost, a toga u studijima nedostaje. Dakle, kroz ovaj kolegij potičemo studente da se uhvate u koštac sa svime što im budućnost donosi, jer mislimo da su sposobni savladati sve prepreke. Svake godine zajedno s kolegama asistentima pokušavam podići ljestvicu očekivanja, no redovito ima puno studenata koji ta očekivanja nadmaše. To mi dokazuje kako mladi ljudi gotovo da i nemaju granica. Samo ih se sustavno treba poticati na djelovanje. Suština ovog kolegija je pokazati mladima kako su oni rješenje, a ne problem našega društva. Posebnost kolegija sugerira činjenica da već go-

Specifičnost je Menadžmenta promjena da motivira studente na osmišljavanje i realizaciju društveno korisnih projekata, ali se njihove inicijative, nažalost, vrlo često spotaknu ili potpuno onemogućuje teško razumljivim birokratskim preprekama – Sjajno osmišljeni projekt dječje igraonice na fakultetu, na korist studenata i nastavnika, oboren je tezom da ‘takvo nešto nije predviđeno pravnim aktima’

dinama tek na trećem satu prezentiram od kojih elemenata se sastoji završna ocjena, a da me studenti u pravilu o tome ni ne pitaju. Mislim da je to najbolji pokazatelj koliko im je kolegij dobar, no mi ga ipak svake godine inoviramo. Naš je pokretač teza da uvijek možemo bolje, i to prenosimo studentima.

Birokratska igraonica

Koji su najzanimljiviji projekti proizašli iz ovog kolegija?

- Teško je istaknuti njih nekoliko, jer je svaki projekt koji su studenti osmislili iz njihove perspektive najvažniji, a samim time je najvažniji i meni. Veliku pažnju u medijima i javnosti privukao je projekt igraonice na fakultetu. Jedna od studentica, samohrana majka, ustvrdila je da je sustav stalno „kažnjava“ jer ima dijete. Naime, bolonjski proces traži od studenata dolazne na predavanja i aktivno sudjelovanje. Uz to, budući da nije iz Zagreba, nije mogla računati na vrtića. Tako je svaki dan jurila doma da bi nahranila dijete, što je uvelike utjecalo na njenu sposobnost praćenja nastave, ali je predstavljalo i sigurno sni rizik jer je, kaže, često morala autom juriti kako bi stigla na vrijeme.

Što je poduzeto da se taj problem pokuša riješiti?

- Studenti su osmislili projekt igraonice na fakultetu, koja bi imala i sobu za dojenje, što bi situaciju dosta olakšalo, ne samo za samohrane već i za sve roditelje na fakultetu, uključujući nastavnike. Ideja je bila da djecu čuvaju studenti, koji bi sebi na taj način mogli financirati studij, a educirala bi ih specijalizirana ustanova. Našli smo prostor i sponzore voljne osmisliti i realizirati cijeli projekt. Čak se i jedan hrvatski telekom,

koji ima svoj korporativni vrtić, ponudio donirati kamere kako bi studenti-roditelji u bilo kojem trenutku mogli posredstvom pametnih telefona vidjeti je li s njihovom djecom sve u redu. Sve je bilo osmišljeno, a onda je cijela priča pala na birokraciju, jer nam je poručeno da se na fakultetu ne mogu čuvati djeca, budući da to nije definirano pravnim aktima.

Lakše je kopirati

Dakle, kvalitetna inicijativa ipak je neslavno završila? Ima li još takvih primjera?

- Još jedan sjajan projekt predviđao je da se stariji ljudi angažiraju u zagrebačkim naseljima tako da pomažu djeci prelaziti ulicu. Stariji ljudi odlaskom u mirovinu često osjećaju da postaju „društveni višak“, a ideja studenata je bila da im se omogući da rade nešto korisno i za sebe i za društvo. Nažalost, projekt nije realiziran jer nam je iz policije rečeno da takva aktivnost nema uporište u zakonu. Ni inicijativa studenata za zdravijom hranom u menzama nije realizirana jer je studentima rečeno kako se to ne može napraviti pošto je pribavljanje hrane strogo definirano javnom nabavom. Kada su studenti rekli da bi oni našli

Prof. Mislav Ante Omazić: Gotovo da i nema granica za mlade ljude, samo ih treba sustavno poticati na djelovanje

DAMIR HUMSKI

sponzore koji imaju interes u doniranju primjerice voća, rečeno im je da inspekcija to ne bi dopustila. Svjedoci smo da je problematika doniranja hrane aktualna u cijeloj Europskoj uniji i mogli smo biti predvodnici u pronalaženju rješenja, ali ispada da je lakše kopirati i prilagođavati se rješenjima drugih.

Valjda ipak ima i projekata koje birokracija nije uspjela spriječiti?

- Srećom, ima ih puno. Izdvojio bih projekt poticanja studenata da postanu donori organa. Taj projekt su provodile studentice iz Hercegovine, koje su došle na konzultacije i isprile čale mi kako su uspjele dobiti jedva stotinjak donorskih kartica za podjelu, uz skepsu da one mogu išta napraviti. Rekle su mi: „Ne znaju oni tko smo mi...“. Bile su jako uporne i gotovo da nema osobe na fakultetu kojoj nisu pristupile, a rezultat je nadmašio sva očekivanja. Mogao bih zapravo u nedogled nabirati sjajne projekte od kojih su mnogi i danas na životu,

poput Ekonomske klinike ili zbora Ekonomskog fakulteta, a studenti i inače moraju na završnoj prezentaciji prikazati kakav im je plan da se njihovi projekti održe nakon što kolegij završi.

Imaju li studenti podršku fakulteta i Sveučilišta u realizaciji svojih ideja?

- Nažalost, ne u onoj mjeri kakvu su ti projekti zaslužili. Mnogi od projekata koje smo pokušali realizirati nisu dobili podršku na raznim instancijama gdje se odluke donose, često pod izlikom da ne postoji regulatorni okvir za njihovu realizaciju. Općenito, držim da se razvijenost nekog društva ogleda i u pristupu državnih službenika te njihovoj reakciji na neočekivane inicijative. Mnogima je modus operandi da ako nešto određenim pravilnikom nije dopušteno, znači da je zabranjeno. Iskustvo pokazuje da regulatorni okvir nerijetko zaostaje za stvarnošću.

Neuspjeh – temelj uspjeha

Često kažete da je neuspjeh temelj uspjeha. Zašto „tjerate“ studente na neuspjeh?

- Ne, ne tjeram ih na neuspjeh, štoviše – dajem im na raspolaganje sve moguće alate kako do neuspjeha ne bi došlo, ali on se ipak, unatoč svim našim nastojanjima, jednostavno dogodi. To je život. U Finskoj se svakog 13. listopada obilježava dan neuspjeha – inicijativa je krenula s jedne obrazovne institucije – jer su tamo svjesni da se radi o dvije strane iste medalje, to jest da je gotovo svaka priča o uspjehu popločena nizom neuspjeha. Naime, neuspjeh znači da smo

prepoznali određenu situaciju kao priliku da djelujemo i da nešto naučimo iz vlastitoga iskustva, što je dominantan način na koji učimo.

Često kažem studentima kako mogu pročitati na stotine knjiga o nekoj temi, ali da recepti za uspjeh ne postoje te da će tek kroz djelovanje i sami steći životnu mudrost. Život se najčešće živi u prvom licu jednine ili množine, ne u trećem. I ja sam donosio neke „krive“ odluke koje su me formirale kao osobu i to iskustvo često prenosim studentima, pokazujući na vlastitom primjeru kako neuspjeh nije jednak sramoti.

Što po vašem mišljenju karakterizira uspješnog menadžera?

- Uspješne menadžere karakterizira balans između njihova sustava vrednota, iskustva, stava i sposobnosti da se nadograđuju nužna znanja i vještine. Biti menadžer danas nije ni malo jednostavno, što zorno prikazuju brojni primjeri (ne)uspjeha. Važno je istaknuti i da živimo u društvu koje je sklonostigmatizirati nečiji uspjeh. Potencira se stav kako je nemoguće uspjati temeljem rada, truda, entuzijazma i vizije, već da iza svakog uspjeha stoje puno prizemniji elementi poput veza ili nekog oblika lopovluka. Nisam toliko naivan da mislim kako takvi primjeri ne postoje, ali mi nije jasno njihovo potenciranje. Ispada da su uspješni ljudi u našem društvu ili lopovi ili oni za koje će se tek otkriti da su lopovi. Takve su poruke iznimno društveno opasne.

VELIKI USPJEH NAŠEG IMENJAKA, ZAJEDNIČKOGA KOŠARKAŠKOG PROJEKTA SVEUČILIŠTA U SPLITU I KK SPLIT

AKK Universitas dogodine u drugoj hrvatskoj ligi

Piše:
ŠIME VERŠIĆ
Snimio: **JAKOV MATIĆ**

Susretom 18. kola A-2 lige Jug protiv Sonik Puntamike, završila je prva drugoligaška sezona Akademskog košarkaškog kluba Universitas, koji je ove sezone nastupao pod imenom Diplomus. U dvoboju protiv Sonik Puntamike Universitas je bio bolji rezultatom 74:64, a najefikasniji kod domaćina bili su kapetan **Marin** s 18 te **Marić i Vrgoč** s po 15 poena. Ovom pobjedom Universitas je s omjerom 12:6 osvojio 3. mjesto koje mu najvjerovatnije sljedeće sezone donosi igranje u jedinstvenoj drugoj hrvatskoj ligi što je zaista sjajan uspjeh.

Projekt Sveučilišta u Splitu i Splitskog sveučilišnog sportskog saveza započeo je prije godinu i pol potpisivanjem sporazuma s KK Splitom u kojem je dogovoreno formiranje sveučilišnog kluba, ujedno i B ekipe Splita koja će biti kombinacija studenata, alumnija te najperspektiv-

Osvajanjem trećeg mjesta u A-2 ligi Jug, AKK Universitas za koji igraju juniori KK Split i studenti Splitskog sveučilišta najvjerovatnije je osigurao mjesto u novostvorenoj jedinstvenoj drugoj košarkaškoj ligi

njih juniora Splita koji bi na takav način dobili mogućnost afirmacije na seniorskoj razini te veliki broj jakih utakmica što je prepoznato kao iznimna važnost za njihov sportski razvoj.

Trener juniora Splita i Universitas **Milan Karakaš**, prezadovoljan je odrađenom

sezonom:

- Ove godine su bile manje ambicije i jedini cilj je bila afirmacija mladih igrača koji će u budućnosti nadamo se biti i studenti i prvotimci KK Splita. Osnovni cilj je bio njihov razvoj, da se potpomognuti s par studenta držimo sredine tablice. Zaista, iz trenerskog aspek-

ta mogu reći da sam iznenađen koliko dobro smo odigrali ovu ligu te smo već nakon 4-5 kola uvidjeli da se možemo pozicionirati puno više nego su to inicijalna očekivanja sugerirala i u jednom trenutku kada se otvorila opcija da “ganjamo” treće mjesto koje nam dogodi-

višem rangu, tj. A-1 ligi koja će se promjenom sustava natjecanja HKS-a formirati od 5 drugih liga. Odlučili smo da idemo k tom cilju te smo u zadnjem kolu došli u situaciju da u izravnom susretu sa Sonik Puntamikom odlučujemo o toj željenoj trećoj poziciji.

Daljnji nastavak projekta veže se ne samo za sportski razvoj igrača koji su do sada nastupali za ovaj klub nego i za njihov obrazovni, odnosno akademski razvoj. Krajnji cilj projekta je da svi trenutni juniori KK Splita studiraju na Sveučilištu u Splitu, nastupaju za Universitas Split u nacionalnim sportskim ligama, a za Sveučilište u Splitu na sveučilišnim natjecanjima. U kontekstu sportskog razvoja idealan rasplet situacije u budućnosti bi bio da Split po-

novno dođe na razinu koju to i svojim imenom i tradicijom zaslužuje te da igra regionalnu ABA ligu dok bi Universitas kao B ekipa igrao u prvoj ili premijer ligi (ovisno kako se već sustav natjecanja bude razvijao). U prošlosti se često događalo da igrači završe juniorski staž, a da još nisu ni košarkaški ni fizički zreli za najvišu razinu te da odu u obližnje lokalne klubove u kojima je nivo treniranja ipak malo niži te dođe do stagnacije u njihovu košarkaškom razvoju što u konačnici rezultira njihovim prestankom profesionalnog bavljenja sportom. Na ovaj način bi KK Split na radaru imao igrače koje je odgojio kroz svoju omladinsku školu koji bi u trenutku kada dosegnu svoj puni potencijal mogli konkurirati za prvu ekipu.

UNISPORTHR FUTSAL LIGA

VERN na čelu, Vukovarci iznenadili

Split je bio domaćin prva 3 kola ovogodišnje UnisportHR Futsal lige u koju se kroz kvalifikacije plasiralo najboljih 8 visokih učilišta iz Hrvatske. Osim domaćina Sveučilišta u Splitu, nastupali su aktualni državni i europski prvaci Sveučilište u Zagrebu, europski prvaci iz 2015. Vern, Veleučilište “Baltazar” iz Zaprešića i “Va-

troslav Ružička” iz Vukovara te sveučilišta iz Osijeka i Zadra.

Utakmice su igrane 14. i 15. ožujka, a svi ljubitelji futsala i sveučilišnog sporta mogli su uživati u sjajnim i uzbuđljivim utakmicama u kojima se vidjelo da ove godine neće biti izraženog favorita već će gotovo sve momčadi do zadnjeg kola voditi bitku za plasman

među četiri najbolja. Sveučilišni futsal svake godine kvalitativno podiže letvicu, a pokazatelj toga su brojni igrači koji uz svoje matične akademске institucije nastupaju i u 1. hrvatskoj malonogometnoj ligi (Futsal Dinamo, Nacional, Osijek, Uspinjača, Vrgorac, Split Tommy).

U prva tri kola VERN je, motiviran prošlogodišnjim rezultatskim podbacajem, krenuo najuvjerljivije upisavši tri pobjede, najugodnije iznenađenje je zasigurno Vukovar koji je pobijedio ekipe s prošlogodišnjeg Final Foura (Split i Zadar) dok su aktualni europski prvaci, Zagrepčani, neočekivano upisali dva poraza na početku. Najbolji strijelac nakon odigrana prva tri kola je **Drago Lovrić** iz Veleučilišta L. Ružičke u Vukovaru s četiri postignuta gola. Pred nama su još četiri ligaška kola koja će se održati u Vukovaru, Zadru i Rijeci te ne sumnjamo da nas očekuje još mnogo napetih i kvalitetnih dvoboja.

JAKOV PRKIĆ/HANZA MEDIA

USPJEH PROFESORICE SVEUČILIŠTA U SPLITU NA 17. SPLITSKOM POLUMARATONU

Danijela Kuna s Kineziologije najbrža Hrvatica

Splitski polumaratoni, na kojem su se natjecali i studenti i profesori Sveučilišta u Splitu, oduševio je i u svojem 17. izdanju. Opet je oboren rekord u broju sudionika, kojih je ove godine bilo oko 1700 iz 40 zemalja svijeta. Taj broj raste iz godine u godinu i korak po korak primiče se transformaciji u puni maraton, što je krajnji cilj organizatora.

Ovogodišnja je utrka protekla u znaku Kenije, koja je u muškoj i ženskoj konkurenciji zauzela čak četiri od šest mjesta na postolju, po prva dva u svakoj konkurenciji. Kod muškaraca slavio je **Joel Ma-**

ina Mwangi uz rekord staze, a kod žena **Betty Chepleting**.

U ženskoj konkurenciji najbrža hrvatska natjecateljica bila je doc. **Danijela Kuna**, nastavnica na predmetima Atletike na Kineziološkom fakultetu Splitskog sveučilišta, a sveukupno je u ženskoj konkurenciji zauzela odlično peto mjesto.

- Zadovoljna sam s obzirom na stazu. Uvjeti su bili idealni, a čak sam mislila da će biti hladnije pa sam se jače obukla. Staza je bila dinamična, teška i brza - rekla je doc. Kuna za Slobodnu Dalmaciju.

KIFST.HR

Poredak	Ekipa	Utakmica	Bodovi	+/-
1	VERN	3	9	+6
2	Baltazar	3	6	+2
3	Split	3	6	0
4	Vukovar	3	6	-2
5	Zadar	3	3	+1
6	Zagreb	3	3	+1
7	Osijek	3	3	-2
8	Dubrovnik	3	0	-6

1.KOLO	
BALTAZAR – VERN	2:3
ZAGREB – SPLIT	1:2
ZADAR – VUKOVAR	1:3
OSIJEK – DUBROVNIK	3:1
2.KOLO	
BALTAZAR – OSIJEK	3:2
ZADAR – ZAGREB	6:2
DUBROVNIK – VERN	2:4
VUKOVAR – SPLIT	5:3
3.KOLO	
SPLIT – ZADAR	3:2
DUBROVNIK – BALTAZAR	3:5
ZAGREB – VUKOVAR	7:1
OSIJEK – VERN	0:3

VAŽNA PREZENTACIJA NA SAJMU POSLOVA I STUDIRANJA U GLAVNOM GRADU AUSTRIJE

Zagrebačko i splitsko sveučilište na bečkom BeStu

Sveučilišta u Zagrebu i Splitu i ove su se godine predstavila na jednom od najvećih sajmova poslova, obuke i obrazovanja u Europi pod nazivom BeSt3 u Beču, održanom od 2. do 5. ožujka u Gradskoj dvorani austrijskoga glavnog grada.

Predstavnici Rektorata Sveučilišta u Zagrebu predstavili su tako posjetiteljima sajma 34 sastavnice Sveučilišta u Zagrebu i više od 500 studijskih programa koje pohađa oko 77 tisuća studenata. Budući studenti iz Austrije,

posebice djeca hrvatskih iseljenika i oni s hrvatskim državljanstvom, iskazali su veliko zanimanje za studiranjem na Sveučilištu u Zagrebu. Najviše upita bilo je za biomedicinsko i tehničko područje te za programe mobilnosti i razmjene studenata. Veliki interes postoji i za studiranje brojnih jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Treći se put predstavilo i Sveučilište u Splitu, čiji su studijski programi također

pobudili veliki interes, osobito djece hrvatskih iseljenika. Zainteresiranim posjetiteljima predstavljene su sve mogućnosti studiranja u Splitu, kroz sve tri razine visokoškolskog obrazovanja, ali i smještaj i prehrana te grad Split, koji se pokazao kao vrlo atraktivno mediteransko odredište. Sudjelovanjem na sajmu BeSt u Beču još jednom se potvrdilo kako su učenici iz inozemstva iznimno zainteresirani za studiranje u Splitu i za sve mogućnosti koje im Sveučilište pruža.

Na sajmu BeSt na oko 9000 četvornih metara izloženog prostora sudjeluje više od 350 izlagača, od kojih je više od 40 izvanaustrijskih, a ove su se godine posjetiteljima prvi put predstavile i ustanove za visoko obrazovanje iz Sjedinjenih Američkih Država. Sajam svake godine posjeti gotovo 80 tisuća ljudi. Sajam je namijenjen budućim i sadašnjim studentima, nastavnicima, roditeljima i svima zainteresiranim za cjeloživotno obrazovanje.

UNIST.HR/UNIZG.HR

PETNAESTO IZDANJE POPULARNE MANIFESTACIJE OVE GODINE U 22 GRADA

Provod uz znanost za velike i male

Glavna tema 15. po redu Festivala znanosti je Vrijeme, a događanja su najavljena u čak 22 hrvatska grada u kojima će se prirediti mnoštvo izložbi, predavanja, projekcija, prezentacija, radionica...

Pišu:
LIVIA PULJAK I MARIJO ZRNO

Festival znanosti 2017. održat će se od 24. do 29. travnja 2017. u 22 hrvatska grada, a glavna tema ove godine je Vrijeme. Ove se godine održava jubilarni 15. po redu Festival znanosti, koji se tradicionalno svake godine održava u travnju i traje tjedan dana pa se radi o najvećoj manifestaciji za promociju znanosti u Hrvatskoj. Ove godine obilježiti će se i 160 godina od rođenja Andrije Mohorovičića (1857.-1936.). I ovogodišnji Festival znanosti održava se pod visokim pokroviteljstvom Ministarstva znanosti i obrazovanja.

U organizaciji Festivala znanosti sudjeluju brojni volonteri – znanstvenici, nastavnici sveučilišta, osnovnih i srednjih škola, odgajatelji i učenici iz vrtića, osnovnih, srednjih škola i studenti. Glavni je cilj Festivala popularizacija znanosti i zbog toga

se u tjednu Festivala organizira niz aktivnosti u kojima se građani mogu upoznati s različitim znanstvenim principima i istraživanjima koja se provode u Hrvatskoj i u svijetu. Glavna ciljana skupina Festivala znanosti uvijek su djeca, kod kojih se nastoji pobuditi znanstvena znatiželja i potaknuti ih na propitivanje svijeta oko nas.

Svi koji sudjeluju u organizaciji Festivala znanosti su volonteri i ulaz u sve prostore u kojima se održava Festival znanosti je besplatan. Zato se Festival znanosti može organizirati s vrlo malim budžetom i za publiku nema prepreke za uživanje u znanosti.

Na Festivalu znanosti Sveučilišta u Splitu jedan dio aktivnosti održava se na samim fakultetima, a dio u muzejima i galerijama u centru grada kako bi se znanost približila građanima. Svoj prostor za održavanje Festivala znanosti Sveučilišta u Splitu ove godine su besplatno ustupili Galerija umjet-

nina, Muzej grada Splita, Gradsko kazalište lutaka, Gradsko kazalište mladih i Gradska knjižnica Marka Marulića.

Festival će u Splitu biti otvoren u ponedjeljak 24. travnja u 11 h u Galeriji umjetnina. Na otvaranju će građani moći vidjeti brojne demonstracije i zanimljive znanstvene pokuse. Dalje tijekom tjedna Festivala u Splitu će građani moći sudjelovati na brojnim aktivnostima koji se tiču glavne teme ovogodišnjeg Festivala, koja obuhvaća i kronološki i meteorološki pojam vremena, posjetiti istraživački brod BIOS DVA Instituta za oceanografiju i ribarstvo, posjetiti izložbu "Vrijeme i nevrjeme" koju organiziraju članovi udruge CroMeteo, "lovci na oluje" Rade Popadić i Zvonimir Barišin, poslušati predavanje o staranju kože i još niz drugih zanimljivih aktivnosti za sve uzraste. U okviru Festivala znanosti Sveučilišta u Splitu ove godine će se organizi-

VOJKO BASIC/HANZA MEDIA

rati čak 153 aktivnosti za različite dobne skupine, u čijoj organizaciji i provedbi će sudjelovati oko 700 volontera, pa će se u programu Festivala naći nešto za svačiji ukus.

Kao i obično, najopsežniji festivalski program najavljen je u Zagrebu, gdje je više od 200 znanstvenika pripre-

milo šest izložbi, 42 predavanja, 52 prezentacije, 89 radionica... Program će se odvijati na osam različitih gradskih lokacija. Cjelokupni program će do početka manifestacije biti dostupan na mrežnim stranicama Festivala.

Gradovi u kojima se

ove godine održava Festival znanosti su, po abecednom redu: Brod na Kupi, Čabar, Dubrovnik, Krapina, Lošinj, Našice, Ogulin, Opatija, Osijek, Požega, Pula, Rab, Rijeka, Samobor, Sisak, Slavonski Brod, Split, Valpovo, Varaždin, Vukovar, Zadar i Zagreb.